7 OCAK 1990 YIL:8 SAYI:1 2500 TL.

nokta

Türk kadınının ezeli derdine çare

NEREDEN İSTERSEN ORADAN İNCEL

Amerika'yı sarsan diyeti açıklıyoruz

ÜCRETSİZ EK:
NOKTA '89
TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA YILIN OLAYLARI

KİŞİLİK ÇİZGİSİ
ANKARA
ANTALYA
DENİZLİ
İZMİR
KADIKÖY
mithat
A.T.T.

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE

Kürtçe nisanda serbest 18
Kıbrıs görüşmeleri 22
Nokta'nın politika anketi 24
Jandarmaya sivil amir 28
Bir boşanma davası 30

FOTO-RÖPORTAJ

Korku imparatorluğunun sonu 34

DÜNYA

Başkaldırının ardından 44
"Yılın otomobili" Trabant 52

İNSANLAR

Sanayide yeni bir isim/Memduh Hacıoğlu 56
Genç bir sanatçı adayı / Berna Laçin 60
Günlerin Getirdiği 62

KAPAK

Yalancı şişmanlığa son 64
Rosemary'nin diyeti 71

TOPLUM

Erotomanya 72
Hava kirliliğini ölçtük 74

KÜLTÜR—SANAT

Tarih / Ege'de sivil direniş 78
Sinema / Beyaz Yaramazlık 82

HAFTANIN İÇİNDEN

Bütçe görüşmeleri 84
Üniversitelerde bir şeyler oluyor 86
Haftanın portresi/Emre Aygen 88
Haftanın İçinden/Türkiye 89
Haftanın İçinden/ Dünya 90

SPOR

Söyleşi/Katerina Witt 92

DİĞER BÖLÜMLER

Nokta'dan 5
Ne Nerede 6
Mektuplar 94
Bulmaca 96
Test 97
Karikatür 98

YALANCI ŞİŞMANLIĞA SON! Lokal şişmanlıklara bir çözüm olarak Amerika'da bir anda popülerleşen Rosemary Conley'in diyeti, Türkiye'de de kullanılmaya başlandı. Bundan sonra zayıflamak isteyenler sabahları ağır, akşamları hafif yemeğe özen gösterecekler...

(Sayfa: 64) ▶

KAPAK FOTOĞRAFI BEYSU'N GÖKÇİN

KÜRTÇE NİSANDA Kürtçe konuşmayı yasaklayan 2932 sayılı yasanın kalkmasını öngören Erdal İnönü ve arkadaşlarının hazırladığı tasarı, ANAP'tan da destek buldu. Bir 12 Eylül yasasının daha sonu geldi anlaşılan.

(Sayfa 18) ◀

BİR MİLYARLIK NAFAKA Genç ve güzel kadın Sibel Güvener, avukatı Şenol Birinci ve Mehmet Arif Gökberk'le işbirliği yaparak, holding sahibi eşinden boşanmak için istediği bir milyarı, "tehdit"le almaya kalkınca, ağır cezalık oldular.

(Sayfa 30) ▶

BÜYÜK BİRADER YOK ARTIK Çok değil, iki hafta öncesine kadar Romanya'ya "Stalinizm'in son kalesi" gözüyle bakılıyordu. Romanya Devrimi, 24 yıllık Çavuşesku hanedanlığını yıktı. Nokta muhabiri Sedat Aral, devrimin son görüntülerini belgeledi.

(Sayfa 34) ◀

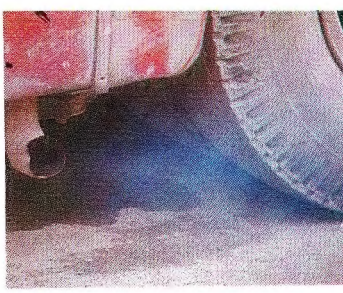

BİR SOLUKTA ÖLDÜLER İTÜ Kimya Bölümü, Nokta için İstanbul sokaklarında trafik kirliliğinin boyutlarını araştırdı. Marmara Üniversitesi Çevre Enstitüsü Başkanı, sonuçları yorumladı: Tam bir felaket... Tek teselimiz "bir solukta son soluklarını verdiler" belgeselinin "gösterimine" henüz başlanmamış olması!

(Sayfa 74) ▶

Rothmans
KING SIZE
BY SPECIAL APPOINTMENT
ROTHMANS OF PALL MALL LONDON EST. 1890
Rothmans
KING SIZE
Famous all over the World

nokta

SAHİBİ
Gelişim Yayınları AŞ ve Süreli Yayınlar AŞ Yönetim Kurulu Başkanı
ASİL NADİR

Yönetim Kurulu Başkan Vekili *Fahri Görgülü*
Yönetim Kurulu Başkan Vekili *Ercan Arıklı*

Yayın Kurulu Başkanı: *Dr. Adil Özkol*
Genel Yayın Yönetmeni: *Arda Uskan*
Ankara Temsilcisi: *Aycan Giritlioğlu*
Haber Müdürü: *Emin Tanrıyar*
Sorumlu Müdür: *Korhan Atay*
Ankara Temsilci Yardımcısı: *Aytekin Yıldız*
Dış Haberler: *Aydın Demirer*
Topium: *Ali Boratav*
Kültür Sanat: *Haşmet Babaoğlu*
Foto Röportaj: *Levent Tayla*
Haftanın İçinden: *Can Kozanoğlu*
İnsanlar: *Ayda Özlü Çevik*

BÜROLAR İstanbul: *Mustafa Akkerman, Haşim Akman, Figen Akşit, Haluk Akter, Ayşe Arman, Mete Çubukçu, Rasime Hazer, Yücel Göktürk, Metin Hakyeri, Aytekin Hatipoğlu, Sinan Hıncal, Siren İdemen, Cem İlhan, Viki İzrail, Sefa Kaplan, Mahmut Övür, İnci Özkan, Hatice Seçkin, Yurdanur Toprakoğlu, Hızır Tüzel, Esra Ünlüçerçi, Pınar Yeşilkaya, Erdir Zat.*

Özel Haber Birimi: *Şazıye Karlıklı, Mehmet Yalçın*
Ankara: *Erdal Kılıçoğlu (İstihbarat Şefi), Can Karakaş, İlter Sağırsoy, Müşerref Seçkin, Tansel Semerci*
Yurt Dışı: *İNGİLTERE: Övül Tezişler, FRANSA: Semih Varer, İSVEÇ: Adbullah Görgün, HOLLANDA: Jale Şimşek, YUNANİSTAN: Mihail Vasiliadis, KIBRIS: Mesut Günsoy, ALMANYA: Metin Dalman*

Görsel Yönetmen: *Mustafa Eren*
Görsel Yönetmen Yardımcısı: *Deniz Karanis*
Görsel Bölüm: *Tahsin Armağan (Teknik Sekreter), Nejat Ceyhan, Gamze Kutluk, Feyyaz Tandoruk (Stüdyo)*

Fotoğraf: *Adem Altan, Sedat Aral, Vahit Aras, Ertuğrul Balıkçıoğlu, Erzade Ertem, Batuhan Kıran, Çağrı Kılıççı, Zambak Tukan, Ümit Uzmay*

Grafik: *Erdal Alay, Tanju Güngör, Yaman Tetik, Emre Ulaş*
Katkıda Bulunanlar: *Şahin Erkoçak, Hakkı Deveci, Ufuk Doğrusözsöyleyen, Sotiri Konomi, Gülçın Tahıroğlu, UBA*
Reklam ve Halkla İlişkiler: *Ayşe Şaşmaz (Genel Müdür Yardımcısı)*
Reklam Sorumluları: *Kadriye Ünlü, Naci Baltacı Uluğ Küntay (Ankara)*

İdare: *Ümit Umar (Genel Müdür Yrd. Finansman), Turgay Huysal (Müessese Müdürü), Yıldırım Ünverdi (Satış Müdürü), Ayşe Karabece (Dış İlişkiler Müdürü), Cüneyt Altunç (Belge Bilgi Merkezi), Mehmet Karabat (İdare Müdürü-Ankara)*
Teknik: *Güman Birincioğlu (Müdür), Fazıl Mecit (Şef-Pikaj-Montaj), Figen Turna (Şef-Düzelti), Serpil Köse Tetik (Şef-Dizgi), Yalçın Salur-Ruhi Dilgimen (Şef-Kamera), Nusret Karıksız (Şef-Renk Ayrımı), Savaş Kayar (Şef-Fotoğraf Laboratuvarı)*
Adres: *Gelişim Yayınları, Levent-İSTANBUL*
Tel: *169 66 80 (20 hat), Fax 169 66 99*
Ankara Bürosu: *Konur Sokak, No 7/4 Kızılay, Tel: 117 44 50 (5 Hat), Fax Tel: 118 35 27 Telex 42008*
İzmir Bürosu: *Şehit Nevres Bulvarı Sedir Apt. No: 5/5 Alsancak-İzmir Tel: (51) 22 36 34 Fax: 22 36 33*

Basıldığı Yer: *Ge-Pa Basım Sanayii ve Ticaret AŞ-İstanbul*
Dağıtım: *Gameda Ltd. Şti. -İstanbul*

Yayın Kurulu: *Suay Aksoy, Ahmet Turhan Altıner, Duygu Asena, Korhan Atay, Haşmet Babaoğlu, Ali Boratav, Ayda Özlü Çevik, Aydın Demirer, Aycan Giritlioğlu, Gülay Göktürk, Atilla İlhan, Can Kozanoğlu, Mustafa Özyürek, Mustafa Sönmez, Emin Tanrıyar, Levent Tayla, Hıncal Uluç, Arda Uskan*

Hepinize mutlu yıllar...
(Şapkalı, sen kenara çekil bakiiim!)

Arda Uskan

EN ÇOK SATAN KİTAPLAR

1. **Netekim**
   Mustafa Kamil Zorti
   Papirüs Yayınları (1)
2. **Özal Hikâyesi**
   Hasan Cemal
   Bilgi Yayınevi (2)
3. **Muzır Etkiler**
   Woody Allen
   Altın Kitaplar (4)
4. **Hanedanın Önlenemeyen Çıkışı**
   Ahmet Kahraman
   Boyut Yayınevi (5)
5. **Ben Tarihim Bay Başkan**
   Erbil Tuşalp
   Bilgi Yayınevi (9)
6. **Sokaktaki Asker**
   Nevzat Bölügiray
   Milliyet Yayınları (8)
7. **Şengül Hamamı**
   Engin Ardıç
   Cep Kitapları (3)
8. **Pascual Duarte ve Ailesi**
   Camile Jose Cela
   Can Yayınları (6)
9. **Langadank**
   Metin Üstündağ
   Güneş Yayınları (11)
10. **Aşk Balonu Evlilik Çukuruna**
    Bill Cosby
    Altın Kitaplar (7)
11. **Bolşevik Devrimi**
    E.H.Carr
    Metis Yayınları (10)
12. **Kadın Duvar Yazıları**
    Büyülüdağ Yayınevi (13)
13. **Sana Gül Bahçesi Vaat Etmedim**
    Joanne Greenberg
    Metis Yayınları (–)
14. **Aslında Aşk da Yok**
    Duygu Asena
    Afa Yayınları (14)
15. **Rus Evi**
    John Le Carre
    Altın Kitaplar (–)

Bu listenin düzenlenmesinde başvurulan kitabevleri: İstanbul'da ***Ablalar*** *(Yeşilköy),* ***Akademi*** *(Nişantaşı),* ***Net*** *(Galleria),* ***Nezih*** *(Kadıköy/Şaşkınbakkal),* ***Gençlik*** *(Kadıköy),* ***Tuncer*** *(Bakırköy),* ***Beyaz Adam*** *(Bakırköy/Kadıköy),* ***Yeni Karamürsel*** *(Şişli),* ***Dünya Gençlik Merkezi*** *(Nişantaşı),* ***Remzi*** *(Cağaloğlu),* ***İstanbul Reklam*** *(Cağaloğlu),* ***Uğur*** *(Levent),* ***Ece*** *(Göztepe),* ***Alp*** *(Göztepe/Moda),* ***Haşet*** *(Tünel),* ***Şendemir*** *(Yeşilyurt),* ***Babaoğlu*** *(Levent),* ***Altınköprü*** *(Sahaflar),* ***Hitit*** *(Beşiktaş); Ankara'da* ***Bilgi, Dost, Dönüşüm, Galeri Arkadaş, İlhan İlhan*** *ve* ***İmge;*** *İzmir'de* ***Dost*** *ve* ***İleri.*** *(Parantez içindeki sayılar, kitabın listede bir hafta önceki yerini belirtmektedir. İstanbul kitabevlerinin listeleri A&B Dağıtım'dan alınmaktadır.)*

KİTAP

• **TİTREK BACANAK** J. D. Salinger. Çeviren: Müfide Pekin, Metis Yayınları, 100 sayfa.
Time'ın o ünlü "kapak adam"larından. J.D. Salinger, 1950'ler ABD'sinin en çok sözü edilen, en önemli yazarlarından biriydi. Time dergisine kapak olacak kadar önemli. Bol küfürlü, ancak son derece sevimli, esprili "genç" bir dille yazdığı, büyük bir keyifle okunan öyküleri, aynı zamanda yirminci yüzyıl ortalarındaki Amerikan kent yaşamını, bu yaşamın geleneksel-ahlaksal değerlerini de sorguluyor. Didaktizme bir nebze ödün vermeyen canlı, sevimli, kimi zaman komik insanlık tablolarıyla süslü bu öyküler, özellikle de "gençlerin" çok hoşuna gidecektir.

• **LAWRENCE** Çağdaş Ustalar Dizisi, Frank Kermode. Türkçesi: Kemal Özyurt, Afa Yayınları, 189 sayfa.
"Cinselliğin ötesinde bir şey olarak penis...", "Baba Beden'dir, Oğul da söz... Baba'dan gelen beden değişmez niteliktedir, oysa erkekler sararıp solan söz cinsindendir...", "Penisin olağanüstü kutsallıkta bir imge olduğuna inanıyorum", "Cinsellik pisliktir, iğrençliktir artık, pislik de cinsellik; cinsel heyecan duymak pislikle oynamak ile eşdeğer olmuştur", "Roman insansız olmuyor... İnsanlardan, insanla ilgili şeylerden bıktım..." Kim bu sözlerin sahibi? Tanıdık bir yazar diye geçirebilirsiniz içinizden: D.H. Lawrence. Şu "Lady Chatterly"in yazarı... Türkçede yayınlanmış bir kaç romanını okumuş olmak bu ilginç yazarı tanımaya yetmiyor oysa. Çünkü çok zengin bir düşünce ve inanç dünyası var Lawrence'ın. En iyisi onu tanımaya Kermode'un bu çalışmasını okuyarak başlamak. Göreceksiniz, sahaf sahaf Lawrence kitabı arayacaksınız daha sonra.

• **CİDDİYET VE MİZAH** Ahmet Rasim. Yayına hazırlayan: Yücel Demirel, Arba Yayınları, 175 sayfa, 6.000 TL.
Türkiye'de çeşitli gazetelerin bir köşesinde yazar ömürlerini sürdüren bazı "muharrir"lerin o kendilerine özgü, "arkaik" üsluplarının kökenini hiç merak ettiniz mi? Anlaşılan Ahmet Rasim özellikle Tasvir-i Efkar gazetesinde yazdığı ve ilk baskısı 1920 yılında "Cidd ü Mizah" adı altında yapılan bu kitapta topladığı yazılarla, bugün bile süren bir tür "popüler" köşe yazarlığı üslubunun temellerini atmış. 1917-18 yılları gibi yakın tarihimizin çok heyecanlı bir döneminde yazılmış bu yazılar, gerçi dönemlerinin canlı ve çok yönlü bir tanıklığını yapamıyorlar. Ahmet Rasim bu yazılarını "harc-ı âlem" konular üzerine "genel geçer" fikirler yürütmek olarak düzenlemiş. Yine de kitapta Ahmet Rasim yazarlığının ustalığıyla o yıllardan bugünlere birkaç tat aktarabiliyor. "Rasimsever"lere tavsiye olunur. (S.H.)

• **SİNEMAMIZIN UMUT YILLARI** (1970-80 Arası Türk Sinemasına Bakışlar), Atilla Dorsay. İnkılâp Kitabevi, 265 sayfa.
Sinema yazarlarının "duayen"i Atilla Dorsay'dan, Türk sinemasının en hareketli yıllarına ilişkin kapsamlı bir çalışma. İki ana bölüme ayrılan kitapta Dorsay, 1970-74 ve 1975-79 yılları arası Türk sinemasını ayrı bölümlerle değerlendiriyor. Aslında Dorsay'ın o dönemde yazdığı sinema eleştirilerinden oluşan kitap; yazarın sistematik yaklaşımı, her bölümü o dönemi en çok etkilemiş, en çok damgasını vurmuş olaylar, yönetmenler, akımlar bakımından incelemesiyle, konu aldığı dönem hakkında bir "kaynak yapıt" niteliği de kazanıyor. Her sinemaseverin kütüphanesinde bulunmalı.

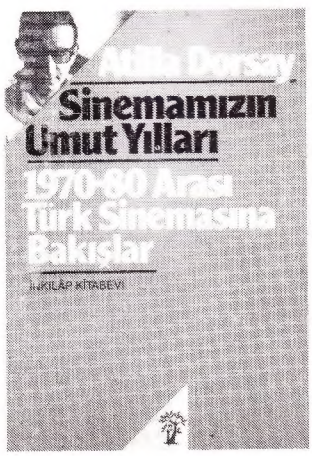

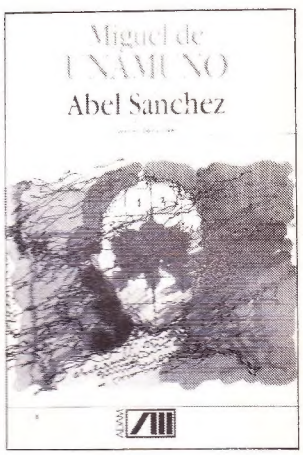

• **ABEL SANCHEZ** Bir Tutkunun Öyküsü, Miguel de Unamuno. Türkçesi: Deniz Ülken, Adam Yayınları, 98 sayfa.

"Sis"i okumuş olanlar unutabilmişler midir, o benzersiz romanı? Unamuno'nun; (1864-1936) İspanyol edebiyatının bu benzersiz yazarının kaleminden çıkmış benzersiz bir yapıt var şimdi elimizde: Abel Sanchez. Bir modern Habil, ile Kâbil öyküsü... Dadılarının tanışıklığı yüzünden, deyim yerindeyse bebekliklerinden beri dost iki adam ve bu dostluğun cehenneme çevirdiği iki yaşam. Nefret nedir? Sevgi nedir? Nefret neden yıkıcı bir güce sahiptir? Neden sever gibi nefret edilir? Neden başka her şeyden çok birbirine benzer aşk ve nefret? O çekici,yakışıklı, gönül çalıcı arkadaşınız, dostunuz,sizin çok sevdiğiniz bir kadını öyle kendiliğinden, öyle sakin çekip alıverirse elinizden... Ve siz de biraz gösterişsiz ama ciddi; parıltısız ama dürüst biriyseniz... O ağustosböceği, siz karıncaysanız... Gerçek bir başyapıt bu küçük roman.

TİYATRO

• **KONTRABAS** Patrick Süskind. Türkçesi: Tevfik Turan. Yöneten ve oynayan: Adnan Tönel.
Genç tiyatrocu Adnan Tönel'in "göçebe" oyunu. Nefis bir metin, nefis bir çeviri. Devlet Orkestrasi'nda kontrbasçı olarak çalışan bir memurun, operadan bir mezosopranoya platonik aşkı. Giderek enstrümanına benzeyen, yazgısının yolu estrümanına çıkan kontrbasçının umutsuz çırpınışları.
2 Ocak Salı, 19.00, BİLSAK, Cihangir, 143 28 79

• **DAKTİLOLAR** Murray Schigal. Çeviren-Yöneten: Kerem Kurdoğlu. Tiyatro Devran.
Brooklynli yazar Schigal'in oyunu. Sabahtan akşama kadar posaları çıkan, hızla akıp giden zamanın içinde bir ömür tükettiklerini fark edemeyen, giderek kendi hayatlarının dekoru haline gelen tanıdık insanlar. "Acıklı güldürü"!
2 Ocak, Kenter Tiyatrosu, Harbiye, 146 35 89

• **MERHABA** Genco Erkal. Dostlar Tiyatrosu.
Bir kolaj oyun. Dostlar Tiyatrosu'nun yirmi yılda sahnelediği oyunlardan parçalar. Nâzım, Brecht, Aziz Nesin, Haldun Taner...
3-6 Ocak, Dostlar Tiyatrosu, Tünel, 144 81 37

• **ÇILGINLAR KULÜBÜ** Jean Poiret. Yönetmen: Ali Poyrazoğlu. Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu.
Eş dost arasında ayıplanmak istemiyorsanız hemen gidip görün. Günah bizden gitti.
2-6 Aralık, Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu, Taksim, 144 46 75

• **ŞAFAK YILDIZLARI** Alexander Galin. Yönetmen: Yıldız Kenter. Türkçesi: Belki Paksoy. Kent Oyuncuları.
Moskova artık kabul ediyor... Glasnost öncesi fuhuş pazarı. Olimpiyatlar dolayısıyla kerhanede yapılan düzenlemeler. Rusya'da fahişe olmak...
5,6 Ocak, Kenter Tiyatrosu, Harbiye, 146 35 89

• **HERŞEYE KARŞIYIZ** Necef Uğurlu. Yönetmen: Ahmet Uğurlu. Karşı Tiyatro.
"Öldüm bittim" diyenler kadar, "Facianın da bir limiti olmalı" diyenler var. Bakalım siz ne diyeceksiniz.
2-6 Ocak, İnci Sineması, Pangaltı, 140 45 95

• **ZİLLİ ZARİFE** Haldun Taner. Yönetmen: Taner Barlas. Bakırköy Belediye Tiyatrosu.
Haldun Taner'in ünlü oyunu. Yeni bir oyun. Şarkılı, çalgılı, gülünçlü, ibret.
5,6 Ocak, Adile Naşit Kültür Merkezi, Bakırköy, 572 64 39

BALE

• **NİÇİN?** Artık teröristlerin ve anti-teröristlerin üzerinde konuşabilecekleri bir "bale"leri var. Bale yazarı soruyor: "Sen şiddetin koreografisini yapabilir misin Oytun?" Bunun ve "böyle bir sorunun yerinde olup olmadığı" sorusunun cevabı, temsilde. Yaratıcıları Osman Şengezer ve Oytun Turfanda, "teröre karşı sevgi" fikrini sahneye çıkarmayı epey ertelemişler, "bir şey olur" diye. Karayev'in müziği, koreografi, dekor, kostüm güzel. Bunların tümünde bir "yeni" havası var. Dansçılarsa çok kötü fıkra anlatan insanlara benziyorlar. (A. H.).
3 Ocak Çarşamba, 20.00, AKM Büyük Salon, Taksim, 151 56 00

bu pencereden pera...

Yervant Oskan (Oskan Efendi): İstanbul, 1855-1914. Heykeltıraş ve ressam. Yazar Hagop Oskan'ın oğlu. Venedik, Roma ve Paris'te öğrenim gördü. Sanayi-i Nefise'nin müdür yardımcısıydı. 32 yıl heykel yapmayı öğretti. İstanbul'da sergiler açtı, sergilere katıldı. Yaptığı Osman Hamdi ve eşi Naile Hanım'ın büstleri, ünlüdür... Phillippe Bello. Venedik 1831 - İstanbul 1909. İstanbul'a Kırım Savaşı sırasında geldi. Naum Tiyatrosu yöneticisi Merlo'dan ilk resim derslerini aldı. Venedik'e gidip, mimari ve sanat eğitimi gördü. Odesa, Scala ve Naum tiyatroları için dekorlar yaptı. Yeniden İstanbul'a dönüp Sanayi-i Nefise'de Alexander Vallaury'nin yanında mimarlık hocası olarak öğretime katıldı. Daha çok suluboya çalıştı...
Öyle sergiler vardır ki; sanata, sanatçıya ve tarihe bakmak için yeni pencereler açarlar. Karşılaşılan manzara, yeni ve daha zengin bir bakış açısının malzemesidir. Beymen'in "Geleneksel" adını koyduğu sergileri'nin 7'cisi; "Pera Ressamları 1873-1908", böyle sergilerden. Osman Hamdi, De Mango, Şeker Ahmet Paşa, Diranyan, Zonaro, Halil Paşa, Preziosi, Hayette, Prieur-Bardin, Acquarone, Ahmet Ziya, Della Suda, Zarzecki, Melkonyan, Bellò, Ömer Adil, Guillemet, Valéri, Swoboda... Bu sergide yapıtları bulunan sanatçılar. İşin güzel yanı Vasıf Kortun'un hazırladığı bir de haritayla karşılaşacaksınız: 1875'le 1911 arasında Pera'da düzenlenen sergiler. Ayrıca bu sergilere ait kupürler, ilanlar. Serginin sanat danışmanı İpek Aksüğür Duben'in hazırladığı katalog, değerli bir çalışma. Geliri Beyoğlu Güzelleştirme Derneği'ne bırakılmak üzere, sergide satılıyor. 13 Ocak'a kadar açık olan bu sergiyi kaçırmayın, kataloğu da. (A.H.)

Pierre Desire Guillemet, "Cariye"

SERGİ

• **YANSI/T/MALAR** MSÜ. GSF, Resim Bölümü öğretim görevlilerinden Aydın Ayan, "yansıma ve yansıtma" düşüncesi üzerine kurduğu resimlerini, Benadam'da sergiliyor: Karton üzerine karışık teknik ve tuval üzerinde yağlıboya. Mehmet Ergüven onun için şöyle diyor: "Ayan, figüre egemen olamamaktan değil, iletişim ▶

kopukluğundan korkuyor yalnızca; söyleyeceği çok şey var da ondan..." Sergi 6 Ocak'a kadar açık.
Benadam Sanat Galerisi, Moda 346 97 14

• **TAN ORAL** "Sus ve Dinle". Tan Oral'dan müzikal karikatürler. Çeşitli dönemlerde, çeşitli nedenlerle çizilmiş müzik karikatürleri. Serginin kitabı Pan Yayınları tarafından basılmış.
Galeri Kare, Beşiktaş, 161 80 72

• **HEYKEL VE DESEN** Altı sanatçının işleri. Rahmi Aksungur, Tamer Başoğlu, Salih Coşkun, Selma Gürbüz, Aytaç Katı, Zühtü Müridoğlu. 2 Ocak'ta açılıyor.
Tem Sanat Galerisi, Nişantaşı, 147 08 99

• **İNAL** Heykelci Tûba İnal'ın son çalışmaları. 4 Ocak'tan itibaren.
Vakko Sanat Galerisi, Beyoğlu, Bilgi: 575 72 55

• **SONTAŞ** Ressam Hale Sontaş'ın yeni ürünleri.
Galeri Lebriz, Nişantaşı, 140 22 82

• **CUMHURİYET DÖNEMİ** Türk fotoğrafından bir kesit. Daha çok tarih meraklıları için.
Emlak Bankası Sanat Galerisi, Tünel.

• **SİNKİL** Murat Sinkil'in yeni resimleri. Sert ve hareketli formlar.
Galeri BM, Nişantaşı, 131 10 23

• **YALNIZCIK** Reha Yalnızcık son on yılını özetliyor.
Taksim Sanat Galerisi

• **YURDAER'İN MELEKLERİ** Grafik ustası Yurdaer Altıntaş'tan bir sergi.
Galeri MD, Elmadağ, 132 59 59

• **KARMA** Rahmi Aksungur, Erdal Alantar, Özdemir Altan, Koray Ariş, Hale Arpacıoğlu, Mustafa Ata, Tomur Atagök, Adnan Çoker, Bedri Baykam, Selma Gürbüz, Ergin İnan, Hüsamettin Koçan, Zekai Ormancı, Yusuf Taktak, Seyhun Topuz, ömer Uluç'un resimleri.
Soyak Sanat Galerisi, Mecidiyeköy, 175 09 10

• **SÖZER** "Gizli ressam" Vural Sözer'in işleri. Suluboyalar.
Destek Reasürans Sanat Galerisi, Maçka, 131 28 32

• **İBLİKÇİ** Güngör İblikçi'nin gravür çalışmaları. Bambaşka bir mistisizm.
Destek Reasürans Sanat Galerisi, Maçka, 131 28 32

AKINCI Ressam Naile Akıncı, elli ikinci sanat yılına bir sergiyle giriyor.
Ümit Yaşar Sanat Galerisi, Beyoğlu, 144 96 33

PANEL

• **BEDENİMİZ BİZİMDİR** "Bedenimiz Bizimdir Cinsel Tacize Hayır" kampanyası sürüyor. Kadın Çevresi, "İşyerinde Bedenimiz Bizimdir" diyor. Canlı bir tartışma.
5 Ocak Cuma, 19.00, BİLSAK, Cihangir, 143 28 99

• **GÜNÜMÜZDE TİYATRO** Üsküdar Rotary Kulübü'nün panellerinden. Nedret Güvenç, Can Gürzap, Hakan Altıner ve Dikmen Gürün Uçarer, "Günümüzde Türk Tiyatrosu" üzerine konuşacaklar.
Üsküdar Rotary Kulübü, Kadıköy.

KONFERANS

• **TARİH** Gazeteci Erhan Akyıldız "Tarihi Eser Kacakçılığı" üzerine konuşuyor.
3 Ocak Çarşamba, 19.00, BİLSAK, Cihangir, 143 28 79

• **CAZ TARİHİ** Geçen haftaki ertelemeden sonra bu kez başlayacak: "Günümüze Kadar Caz". Erol Pekcan anlatıyor, örnekliyor. Dört hafta boyunca her perşembe, 19.00'da.
4 Ocak Perşembe, Pera Sanatevi, Beyoğlu, 152 38 57

• **TÜRK SANATI VE BATI** Prof. Mustafa Aslıer "Çağdaş Türk Sanatı ve Batı ile Etkileşim" konulu bir konferans veriyor.
4 Ocak Perşembe, 17.000 Derimod Kültür Merkezi, Kazlıçeşme, 582 84 00

• **TÜRKİYE VE AT** TMMOB Makine Mühendisleri Odası konferanslarından. Dr. Gürel Tüzün "Türkiye-AT İlişkileri" üzerine konuşuyor. Son gelişmeler düşünülürse, ilginç bir konferans olabilir.
6 Ocak Cumartesi, 11.00, Toplantı Salonu, Beyoğlu, 145 03 63-64

• **SOSYAL DEMOKRASİ** TÜSES'in dizi konferansları. Münir Ceylan: "Türkiye'de Sosyal Demokrasi ve Sendikalar."
4 Ocak Perşembe, 18.30, Mülkiyeliler Birliği, Kuruçeşme 157 21 81

• **SANAT TARİHİ** Sanat Tarihi Mezunları Derneği'nin seri konferansları. Ülkü İzmirligil "Side Su Yolları."
2 Ocak Salı, 17.30, RKMLM, Eski Darphane Binası, Sultanahmet.

TASARIM

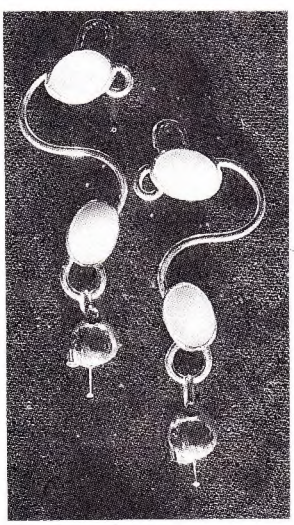

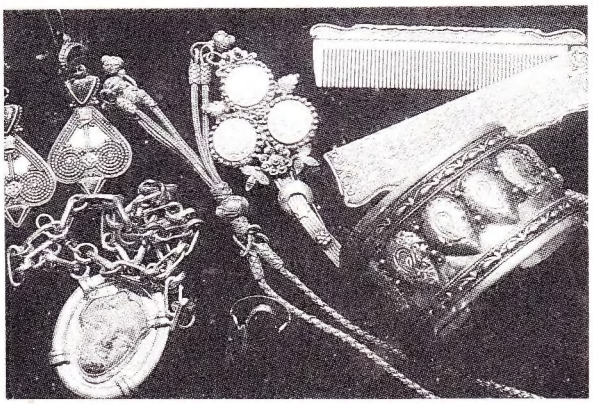

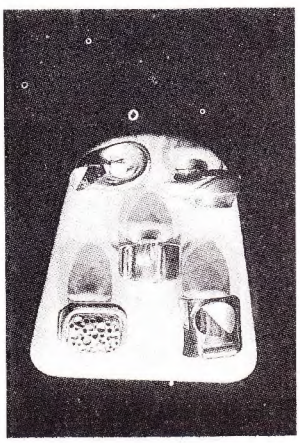

gümüşün altın çağı

Küçücük bir takı dükkânı ve bir atölye. Sadece gümüş üstüne. Saadet ve Murat Dörtel takı tasarımlarını burada sergiliyor. On yıldır bu işi yapıyorar. Ustalaşmışlar. Yüzlerce tarı kültürünü bir araya getirmişer küçük dükkânlarında. Sadece kendi tasarımlarını değil, Türkiye'nin birçok yöresinden gelen otantik işleri, en ince ayrıntısına kadar işlenmiş, "aslına uygun" arkaik formları bulabiliyorsunuz. Katıksız gümüş kullanıyorlar. Kalite öncelikli hedefleri. Ve tabii taşlar: Jaspis, opal, mercan, firuze, akik, kehribar... Sınırsız seçenek var önünüzde. Yüzük, halhal ya da kolye. 10 binden 500 bine yüzlerce seçenek. Takıl/Gümüş, Beşiktaş. 161 98 87.

MÜZİK

KONSER

• **İDSO** Çaykovski Yılı, Çaykovskili bir programla başlıyor: 6. Senfoni, "Pathetique". Birinci bölümde Antonin Dvorak'ın "Viyolonsel Konçertosu". Solist: Doğan Cangal. Şef: James Brooks Bruzzese.
5,6 Ocak, AKM Büyük Salon, Taksim, 151 56 00

TELEVİZYON

• **BİR NUMARA** Yılbaşı özel programı. Şaşırmayacağınız sürprizler.
TV1, 31 Aralık Pazar, 17.30

• **DÜNYA LİSTELERİNDEN** 89'un bilançosu. Neneh Cherry, Chris de Burgh, Simply Red, U2, Def Leppard, Simple Minds, Paula Abdul, Madonna, Bon Jovi...
TV2, 31 Ocak Pazar, 19.20

• **MÜZİK YELPAZESİ** Son program. Dianna Ross, Paula Abdul, Sam Brown'la başlıyor. Julio Iglesisas, Demonico Modugno, Gypsy Kings'le sürüyor. Fred Astaire ve Ginger Rogers'la bitiyor.
TV1, 2 Ocak Salı, 23.30

• **DÖNENCE** Artık perşembeler metal. Magnum, Giant, Gun, Skid Row ve Saxon. Ayrıca bu programla birlikte rock tarihi bölümü başlıyor.
TV2, 4 Ocak Perşembe, 20.05

RADYO

• **MÜZİK MAGAZİN** Müzik dünyasının son numaraları. Eskilerin yeni çalışmaları. Phil Collins, George Harrison, Bruce Wills ve Beach Boys.
R3, 5 Ocak Cuma, 14.00

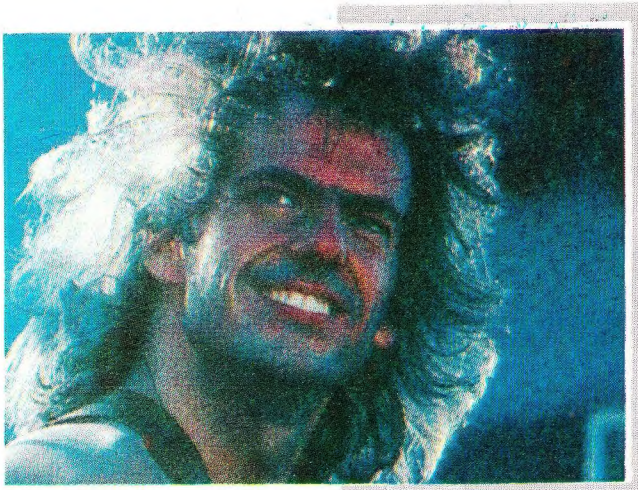

Pat Metheny: Modern cazın sakin kıyıları

imkân tükenmez

• **STILL LIFE (TALKING)/LETTER FROM HOME** Pat Metheny Group. WEA/MMY.
Pat Metheny Group'tan peş peşe iki albüm. Topluluğun 1987 albümü "Still Life (Talking)" ve bu yıl yaptıkları "Letter From Home". Ana kadro iki albümde de aynı: Gitar sülalesinde Pet Metheny, klavyelilerde Lyle Mays, davulda Paul Wertico, basta Steve Rodby ve bilumum vurmalı çalgılarda Armando Marçal.
"Still Life (Talking)" menşe olarak tipik bir Pat Metheny. Akıl sır erdirilemeyecek çeşitlilikte ritimlerle akan bir caz. Hiçbir şey gözünüze sokulmadığı gibi, ortalarda birtakım virtüözlerin icrada bulunduklarını bile fark etmiyorsunuz. Kompozisyon mükemmel.
"Letter From Home" ise diğerine göre biraz daha otantik, biraz daha Latin. Müziğin sunduğu bütün imkânların değerlendirildiği, tertemiz bir sound. Cazın özel köşelerinden birinde duruyor Pat Metheny. İyi bir randevu. (E.Z.)

Madonna, 1989'un da kraliçesi. "Like A Prayer" hâlâ gündemde

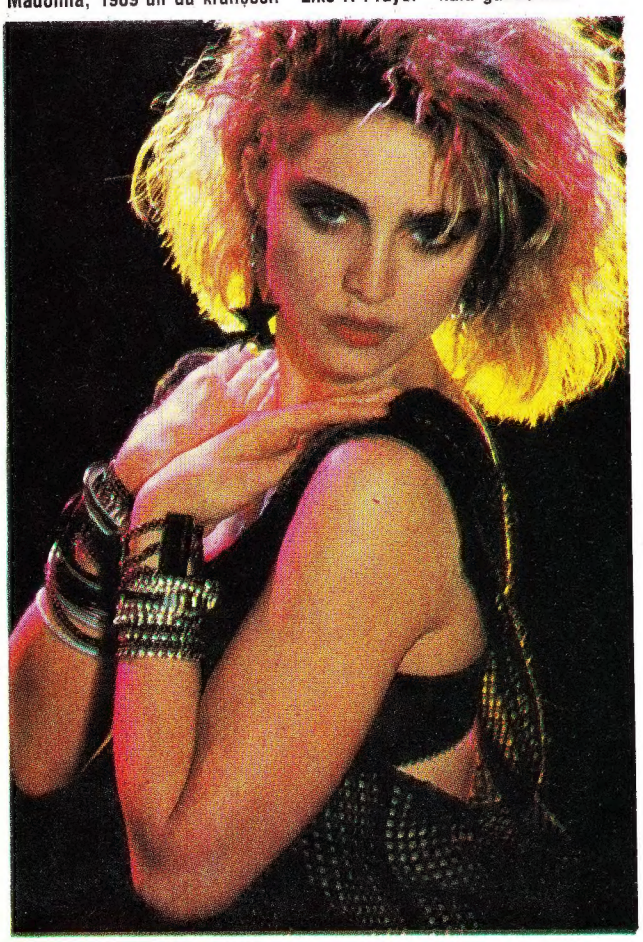

KASET

• **BUT SERIOUSLY** Phil Collins. WEA/MMY.
Genesis'in daimi elemanlarından Phil Collins'ın dördüncü solo albümü. On iki parça, bestelerin ve sözlerin tümü Collins'in. Başta Eric Clapton olmak üzere bir sürü konuğu var albümün. Single parça "Another Day in Paradise" ise birkaç haftadır bir numara. Doğrusunu isterseniz, öyle ahım şahım bir hali yok "...But Seriously"nin. Parçalar bildiğimiz Phil Collins parçaları. Ama ticari başarısı garanti. Çünkü tam anlamıyla profesyonel bir çalışma. Düzenlemeler süper, yorumlar mükemmel. Makyaj değil mi zaten satın alınan. Phil Collins de bu işi iyi yapıyor. (E.Z.)

• **SPARK TO A FLAME** Chris de Burgh. A&M/Topkapı
Bir "very best of" Chris de Burgh albümü. Kızgın İrlandalının altı albümünden seçmeler. Hoşlandığınız bir sürü Chris de Burgh parçasını bir arada bulabilirsiniz. Ayrıca hiçbir albümde olmayan iki parçayı burada dinleyeceksiniz.

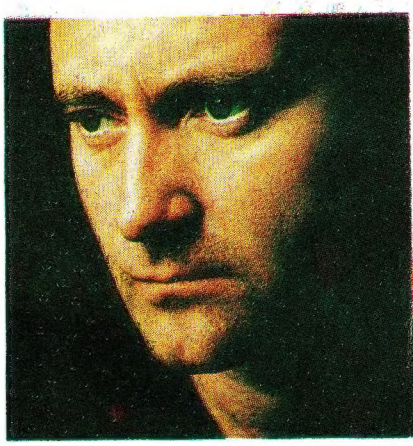

Phil Collins'ın yeni albümü "...But Seriously" çıkar çıkmaz bir numara oldu

• **DISCO** Pet Shop Boys, EMI/Kent.
Tennart-Lowe ikilisinin 1986 albümleri. Henüz meşhur değillerken yaptıkları.. "İnsanlar keriz, biz ne yapalım, ne yapsak alıyorlar" diyebilecek kadar "açık kart oynayan" bu "şımarık" İngilizlerin neye güvendiklerini merak edenler "Disco"yu dinlemeli.

SİNEMA

• **FAZİLET** Yönetmen: İrfan Tözüm. Oyuncular: Hülya Avşar, Yaman Okay, İhsan Yüce, Merih Akalın, Engin İnal. 1989 yapımı. Adı üstünde, bir kadının öyküsü. Düşler kuran, düşlerle yaşayan bir kadın. Yönetmen İrfan Tözüm, "Engellenmiş, susturulmuş bir kadının, kendisini arayışını anlatmak istedim" diyor. Alev Hanım'a hizmetçi olmuş bir gecekondu kadını Fazilet. Ama giderek Alev Hanım'la özdeşleşmeye, onunla düşsel bir yolculuğa çıkarak, yeni bir "Fazilet" yaratmaya kalkışmıştır. Oysa çevresi, olduğu gibi durmaktadır: Defineci Hüseyin Amca, kocası Aziz, kızı, evi, çamaşır leğeni... Tözüm'ün Hülya Avşar'ın yalnızca güzel bir kadın değil, iyi bir oyuncu olduğu konusundaki ısrarını (Avşar, 'Melodram' filminin tek başarılı yanıydı) yürekten destekliyoruz. Yaman Okay ve İhsan Yüce gibi usta oyuncuların varlığını da yabana atmayın. Senaryo Gülin Tokat ve Gökay Özgüç'ün. Görüntü yönetmeni Ertunç Şenkay'ı ise sinemaseverler "Teyzem", "Selamsız Bandosu", "Filim Bitti" gibi çalışmalarından tanıyorlar.

Atatürk Kültür Merkezi Sinema Salonu 151 56 00

"Ayı" hayvanların gözüyle görmeyi, hayvanların dünyasını aktarmayı amaçlamış ilginç bir sinema çalışması

• **ÇATILARDA** (Rooftops) Yönetmen: Robert Wise. Oyuncular: Jason Gedrick, Troy Beder, Eddie Velez, Tisha Cambell, Alexis Cruz. 1989 ABD yapımı.
Manhattan'da doğu yakası gençlerinin hikâyesi. Terk edilmiş dev apartman bloklarının çatılarında yaşayan kimsesiz gençlerin, kendilerine özgü bir dünyaları vardır. Yoksullukları içinde müzik, aşk, dans ve harekete ayırırlar zamanlarının büyük kısmını. Ve bir gün Amber adlı bir kız aralarına girer. Gençlerin dans kralı "T", kıza vurulur. Ardından kötüler, uyuşturucu çeteleri, kavga-gürültü sökün eder. Robert Wise, "Batı Yakasının Hikâyesi"nden "Neşeli Günler"e uzanan başarılı bir sinema kariyerine sahip. Yıllardır sinemadan uzak kalan müzikaller ustası yönetmen, "Çatılarda" ile dönüş yaptı. Ancak bütün hoşluğuna karşın bu kez Eurythmics'ten Dave Stewart'ın müzikleri ve filmin dansları biraz yama gibi kalıyor. Yine de okul kaçakları ve her türden gençlik filminden zevk alan "ruhu genç"ler için keyifli bir film.

Yeni Bond Timothy Dalton, Bond kızları Soto ve Lowell'le birlikte

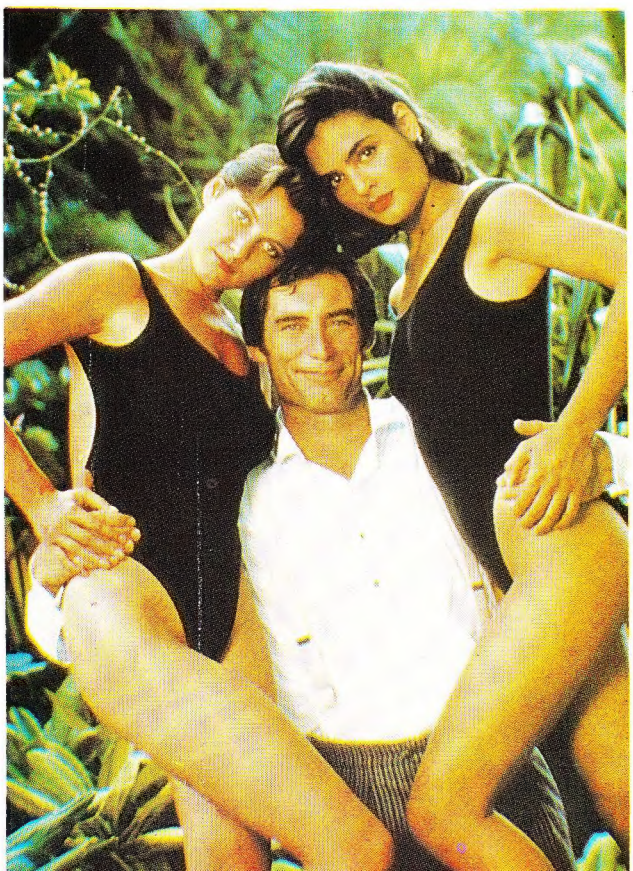

• **GÜNEY** (Sur) Yönetmen: Fernando Solanas. Oyuncular: Susu Pecorara, Miguel Angel Sola, Philippe Leotard, Arjantin-Fransız ortak yapımı, 129 dakika.
Usta bir yönetmenden, usta işi bir film. 1983'te Arjantin'de askeri diktatörlüğün sona ermesiyle tutuklu olduğu cezaevinden salınan Floreal, yeni hayatına başlamadan önce geçmişi, dostları, inandıkları ve aşklarıyla hesaplaşır. Müzik, Astor Piazzola'nın.

• **AYI** (L'Ours) Yönetmen: Jean Jacques Annaud. Oyuncular: "Kiki" adlı bir ayı ve onun annesi, Tcheky Karyo, Jack Wallace, Andre Lacombe, 1988 Fransa yapımı, 88 dakika.
İşte gerçekten sözcüğün tüm anlamıyla farklı bir film. "The Quest of Fire-Ateş Savaşı" ve "The Name of the Rose-Gülün Adı"nın yönetmeni, bu kez ayıların dünyasını beyazperdeye taşımış. 1982'de senarist Gerard Brach'a dört cümlelik bir öykü vermiş Annaud: "Büyük, yalnız bir ayı. Küçük, öksüz bir ayı. Ormanda iki avcı. Hayvanların bakış açısından..." Her şey buradan başlamış. Bizde "Çıplak Maymun", "İnsanat Bahçesi" gibi kitaplarıyla tanınan hayvan davranışları uzmanı Desmond Morris'ten de yardım almış Annaud. İki ayının doğa ve avcılarla zorlu mücadelesini kaçırmayın. Onların da bir bakış açısı var. Bunu öğrenmek az şey mi?

• **SİNEK 2** (Fly II) Yönetmen: Chis Walas. Oyuncular: Eric Stoltz, Daphne Zuniga, Lee Richardson, John Getz. 1988 ABD yapımı.
Geçen yıl sinemalarda büyük ilgi toplayan "Sinek" filminde, garip bir sineğe dönüşen bilim adamı, ölmeden önce eşini hamile bırakmıştı. İkinci "Sinek" bu doğumla başlıyor. Anne, doğum sırasında ölüyor. Doğan çocuğun da, garip bir yaratık olduğundan kimsenin kuşkusu yok. Martin zor koşullarda büyüyüp babasının yarım bıraktığı dokuları ışınlama deneyini tamamlamaya çalışıyor... Nedense iç bulandırıcı olanda bir güzellik keşfetti sinema seyircisi. Günümüz teknolojisi de bu filmlere olağanüstü estetik bir yan katmak için yeterince gelişti. Yalnız bir konuda uya-

ralım: Ilk "Sinek"in yönetmeni David Cronenberg'ti. Ve Cronenberg özgün, kişilikli, yetenekli bir yönetmen. İkinci "Sinek" için böyle bir "uçuş alanı" yok...

• **ÖLDÜRME YETKİSİ** (Licence to Kill) Yönetmen: John Glenn. Oyuncular: Timothy Dalton, Carey Lowell, Robert David, Talisa Soto, Everett McGill. 1989 ABD yapımı, 133 dakika.
Majestelerinin ajanı bu kez intikam peşinde. Sanchez adında Güney Amerikalı bir uyuşturucu imparatorunu haklamaya çalışıyor Bond. Tabii artık ne İngiliz mizahı, ne de dünyayı kurtarırken bile dalgasını geçen Bond var. Yerini sanki Amerikalı bir dedektif almış. Ama takip, heyecan, serüven, hız; onlar yerli yerinde. Hele sol tekerlekleri üzerinde yan yatıp giden kocaman TIR'ları seyretmekten hoşlanıyorsanız, hiç kaçırmayın. Bond yapımcıları ilginç insanlar. Hayali Isthmus şehri (kanal şehri) bir yana Sanchez çiçek bozuğu yüzüyle de Panama'nın paçayı zor kurtaran lideri Noriega'ya benziyor. Şu glasnost nelere kadir! Kırk yılın ajanı Bond bile "kişisel işleri"yle uğraşır oldu. (H.B.)

• **BEYAZ YARAMAZLIK** (White Mischief) Yönetmen: Michael Radford. Oyuncular: Charles Dance, Greta Scacchi, Joss Ackland, Sarah Miles, Geraldine Chaplin, John Hurt, Susan Fleetwood, Trevor Howard, 1987 İngiltere yapımı, 107 dakika.
Kapalı bir çevre kendi içinde çürüyebilir... Herkes birbiriyle sevişebilir, birbirini kızdırabilir, birbirine kazık atabilir. Ama denge sürer. Ya araya güzel bir kadın, kocasından otuz yaş küçük bir kadın girerse?.. Tanışıklık aşka, sevişme ihanete, kızgınlık cinayete dönüşecektir... "1984"ün başarılı yönetmeni Radford'dan bir "Out of Africa" öyküsü. Ama ne nostaljik, ne egzotik... Biraz yakıcı, biraz kasvetli. 40'lı yıllarda Kenya'daki İngiliz kolonisinde patlak veren gerçek bir skandalın öyküsü. Greta Scacchi, yılların Sarah Miles'ı ve John Hurt için olsun, seyretmeye değer. (H.B.) Ayrıntılı bilgi için bakınız sayfa 82.

"Beyaz Yaramazlık", bir İngiliz "Out of Africa"sı

VİDEO

• **KORKUSUZ KARDEŞLER** (Miles From Home) Yönetmen: Gary Sinise. Oyuncular: Richard Gere, Kevin Anderson, Brian Dennehy, Penelope Ann Miller, Helen Hunt. 1988 ABD yapımı. (Rex Video)
"Country" Anglo-Amerikan dilinde hem "ülke", hem de "kır, köy" anlamına geliyor. Yani biraz bizim konuşma dilimizdeki "memleket"e benziyor. Geçenlerde William Safire, Herald Tribune'deki sütununda şöyle yazıyordu: "Sonunda bütün memleket 'memleket'e döndü. Galiba Dolly Parton ve Ralph Lauren kazandı." Safire, ABD'de popüler kültürde giderek yükselen "kır" modasına değiniyordu. Dolly Parton malum bir Amerikan türkücüsü. Lauren de bir modacı. "Korkusuz Kardeşler" de bu modanın ürünü bir film. Babalarından kalan çiftliği artık ayakta tutamayan, borçlarını ödeyemeyen, Iowa'lı iki erkek kardeşin isyanı... Kır, tarla, çiftlik görüntüleri, kentte boğulanlar için içaçıcı gelebilir. Ama o görüntülerin arkasında yıkılan bir dünyanın, sermaye ve sanayinin teslim aldığı bir insan tipinin bulunduğunu gösteren baştan sona dürüst bir film "Korkusuz Kardeşler". "Kır" modasının aslında bir nostalji olduğunu apaçık ortaya koyuyor. Çiftliği yakıp yollara düşen ve bir suçlu durumuna düşen ağabeyin (Richard Gere) durumunun ne kadar umarsız olduğunu aktarmakta tereddüt etmiyor. Senaryo "Mississippi Yanıyor"un yazımına da katılan Chris Gerolmo'nun. John Malkovich'in kısa, ancak ilginç gazeteci tiplemesine de dikkat edin. (H.B.)

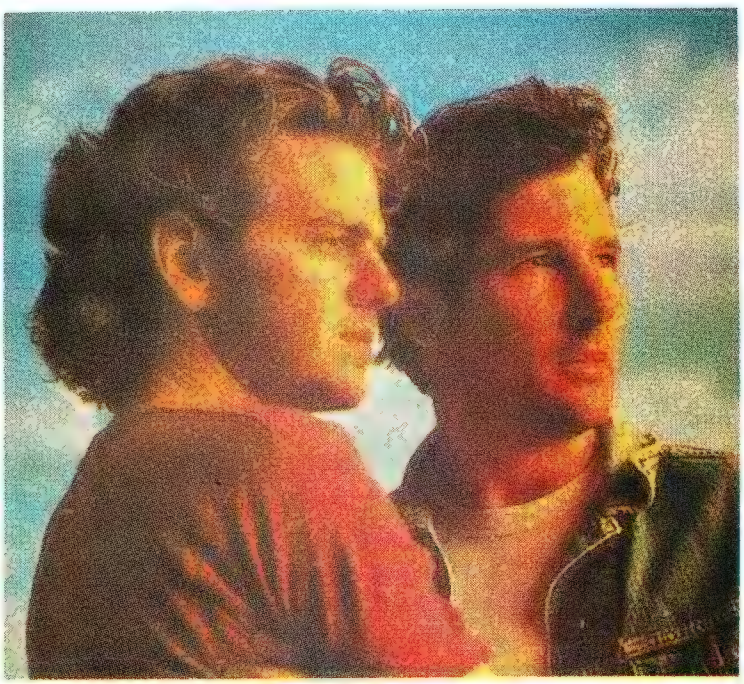

"Korkusuz Kardeşler"de Kevin Anderson ve Richard Gere

• **CENNETTE CİNAYET** (Twin Peaks) Yönetmen: David Lynch. Oyuncular: Kyle MacLaghlan, Joan Chen, Michael Ontkean, Jack Nance, Piper Laurie, Sherilyn Fenn. 1989 ABD yapımı. (RCA/Columbia)
Pasifik kıyısında, kuzeyde kendi halinde bir Amerikan kasabası. Köknar çamlarıyla kaplı bir arazi, soğuk bir atmosfer, kızıl bir nehir ve nehrin kıyısında naylonlara sarılı bulunan bir ceset. 17 yaşında, lise öğrencisi Laura Palmer'ın cesedi. Kasabanın "yüzyıllık dinginliği" bitmiştir. Bundan sonrası mahşer... David Lynch "Fil Adam" ve "Mavi Kadife"nin (Blue Velvet şu günlerde hemen bütün Amerikan dergilerince 80'lerin en iyi on filmi arasında gösteriliyor) yönetmeni. "Mavi Kadife"den başrol oyuncusu Kyle MacLaghlan'ı ve son derece de kendine özgü anlatımını "Cennette Cinayet"e aktarmış Lynch. Garip bir sinema dili bu. Sanki 60'ların, 70'lerin sineması hiç olmamış. 50'lerin sinemasıyla 80'lerin modern effectlerinin özgün karışımı. Hemen her sahne bir ayin tadı taşıyor; sanki yalnızca sinemaya ilişkin gizli bir din... Ama "Cennette Cinayet"i videoda izlemek bu yanıyla hoş bir sürprizken, öte yanıyla da nahoş bir sürpriz! Çünkü Amerikan ABC televizyonu için David Lynch ve ortağı, şu sıralarda bir polisiye gerilim dizisi çekiyorlar. "Cennette Cinayet" de o dizinin pilot filmi. Film boyunca tanıdığımız bütün karakterlerin, entrikayla ilişkilerinin ortada kalmasının nedeni burada. Avrupa'da video gösterimine çıkan pilot film için özel bir final yapılmış. Ama final kendi başına tüyler ürpertici tuhaflıkta bir "Mavi Kadife" parodisi gibi kalıyor. "Cennette Cinayet"i entrikayı çözmek, olayları anlamak için değil (olanaksız bu), ekrandan size yansıyacak gizemli sinema duyumunu yaşamak için izleyin... Belki aklınıza İranlı şair Furuğ'nun şu dizeleri gelecek: "İnanalım soğuk mevsimin başlangıcına / Bozgununa inanalım hayalgücü bahçelerinin..." (H.B.)

TELEVİZYON

• **CHATTANOOGA CHOO CHOO** Yönetmen: Bruce Bilson. Oyuncular: George Kennedy, Barbara Eden, Joe Namath, Melissa Sue Anderson, Bridget Hanley, Clu Gulager, Christopher McDonald, Davis Roberts, Tony Azito, Parley Baer. 1984 ABD yapımı, 98 dakika.
Tuhaf adamın birinin kendisine kalan mirası edinebilmesi için eski ve ünlü bir treni Pennsylvania istasyonundan başlayan 24 saatlik son bir sefere sokması gerekmektedir. Bu arada, sahibi olduğu takımın sporcuları da Chattanooga'dan New York'a doğru yola çıkarlar!.. Birçok filmi TV'de gösterilen ünlü ABD'li karakter oyuncusu George Kennedy'nin başı çektiği, parlak prodüksiyonlu, eğlenceli bir film.
TV2, 31 Aralık Pazar, 23.10

• **TEHLİKELİ GÖLGE** (No Man's Land) Yönetmen: Rod Holcomb. Oyuncular: Stella Stevens, Terri Garber, Melissa Michaelsen, Donna Dixon, Estelle Getty, Janis Paige, Robert Webber, Sam Jones, John Rhys-Davies. 1984 ABD yapımı, orijinali 100 dakika. Şerif Nellie Wilder ve kız kardeşleri; Brianne, Missy, Sarah Wilder, sessiz ve sakin kasabalarında, olanca cazibeleriyle mutlu bir yaşam sürdürmektedir. Ama hiç beklenmedik bir anda kasabayı ünlü haydut Clay Allison ve çetesi basar. Bu azılı haydut yetmiyormuşçasına bir de yabancılar... Nellie, bütün bunlarla baş etmeye girişir... Stella Stevens, yeteneğine rağmen filmleriyle değil de "Flamingo Yolu" dizisindeki bar sahibesi rolüyle şöhrete ulaşmış bir oyuncu. Bu filmde onu şerif olarak izleyeceğiz. Gır gır, eğlenceli bir TV yapımı. Orijinal ses bandı FM Radyo 4'ten yayınlanacak.
TV3, 31 Aralık Pazar, 21.00

• **32. GÜN** Seyirci için en ilginç, yapımcı içinse en kritik "32. Gün", yeni yılın ilk günü yayınlanacak olanıdır elbette. Dünyanın ömründen geçmişe doğru son 365 gün nasıl özetlenecek? Mesut Yılmaz, 32. Gün'de önce, geride kalan yılı Türkiye açısından değerlendirecek. Umalım, geçen yıla göre daha bir güleryüzlü ve "relax" bürokrat görünümlü olurlar... Programın "sürmanşeti", Romanya'da olup bitenler. Bulgaristan'daki kimi bölgelere girmesine izin verilen ilk Türk gazetecileri, 32. Gün ekibinin yaptığı röportajlar ve Panama, diğer ağırlıklı konular. Nostalji bölümünde, geride kalan 10 yılın olaylarına eğiliniyor ve bakan Mesut Yılmaz hem bu bölümde, hem de Bulgaristan röportajının bölümünde değerlendirmeleriyle yer alıyor. 1989'un sinema ve müzik olaylarıysa 32. Gün'ün keyifli, ilginç anları.
TV1, 1 Ocak Pazartesi, 21.45

• **TIME AND THE WIND-1** Yönetmen: Paulo Jose. Oyuncular: Tarcisio Meira, Gloria Pires, Louise Cardoso, Lelia Abramo. 50'şer dakikalık 11 bölüm.
Brezilyalı Terra Cambara ailesinin üç neslinin, 1777 ile 1895 arasındaki yaşamı. Haftada bir gün yayınlancak. Yeni bir "Marianna çılgınlığı"na yol açabilir.
TV3, 1 Ocak Pazartesi, 21.55

• **YOUNG AND RESTLESS -1** Oyuncular: Lauralee Bell, Thom Brierdz, Eric Braeden, Tracey Bregman, Coleen Casey, Tricia Cast. 60'ar dakikalık 65 bölüm. Geona City kasabasının zengin aileleri Abbot ve Newman'ların arasındaki olaylar. Aşk, entrika, melodram. Haftada 5 gün yayınlanacak.
TV2, 1 Ocak Pazartesi, 18.00

• **NEŞELİ PATRONLAR-1** (Firts Impressions) Oyuncular: Brad Garret, Tom Sharp, Brandy Gold, Sarah Abrell, Ruht Kobart, James Noble. 30'ar dakikalık 8 bölüm.
Karısından ayrılan reklamcı Frank'in, bir yandan 9 yaşındaki çocuğunu büyütürken, öte yandan iş hayatını sürdürme çabaları. Haftada bir gün yayınlanacak komedi dizisi.
TV2, 1 Ocak Pazartesi, 20.25

ABD'li ünlü karakter oyuncusu George Kennedy "Chattanooga Choo Choo" ile ekranda

• **BANA ŞANS DİLE -1** (Wish Me Luck) Yönetmen: Gordon Flemyng. Oyuncular: Kate Buffery, Suzanna Hamilton, Jane Asher, Julia Glover, Michael J. Jackson. 50'şer dakikalık 15 bölüm.
İkinci Dünya Savaşı sonlarında Fransa'da düşman hatları gerisinde casus olarak bulunan üç kadının serüveni... Bölümler hafta-

31 ARALIK Pazar

TV 1

08.00 Açık Öğretim
10.00 Haberler
10.10 İşitme Engellilere Haberler
10.30 1989 Danny Kaye Ödülleri
(Bu yıl ikincisi düzenlenen, çocuklar için Avrupa Şarkı Festivali'nden görüntüler. UNICEF'in yararına düzenlenen şarkı yarışmasının konuğu Audrey Hepburn.)
12.15 7'den 77'ye
13.00 Pazar Konseri
(J. Brahms'ın 4. Senfonisi, Mozart'ın Korno Konçertosu yer alıyor.)
14.00 Haberler
14.10 Tele Tatil
15.40 Bir Yaş Daha Büyüyoruz "Yılbaşı Özel Programı"
17.30 Bir Numara "Yılbaşı Özel Prog."
18.20 Kim Bunlar
18.50 Yılın Melodileri
19.20 Kürdilihicazkâr Faslı
19.45 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
21.00 Yılbaşı Özel Eğlence Programı
03.00 Günün Sonu

TV2

14.00 TV'de Türk Sineması "Keloğlan"

15.40 Pazar 89 "Yılbaşı Özel
17.15 Son 7 Gün Dünya
17.45 Matlock-23
18.35 Besteciler ve Yorumcular "Yılbaşı Özel Prog."
19.00 Akşam Bülteni
19.20 Dünya Listelerinden
19.50 Çocuklar İçin "Yılbaşı Özel Prog."
20.20 Harvey Moon'un Hayatı-13
21.10 Beraber ve Solo Şarkılar
22.30 Gece Bülteni
23.10 Chattanooga Choo Choo •

TV3

20.30 Ayrılan Yollar-6
21.00 TV'de Sinema (Westernler) "Tehlikeli Gölge" •
22.30 Tutku-Son
23.20 Müzik "Pop Saati -Yılbaşı Özel Prog."

1 OCAK 1990 Pazartesi

TV 1

05.30 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin "Kadının Günlüğünden)
09.40 Susam Sokağı-65
10.10 Sevme Hakkı-90
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Anadolu'dan Görünüm
18.40 Akşama Doğru
19.25 Boş Yuva-1 •
20.00 Haberler
20.45 Türkmen Düğünü-1

21.45 Stüdyo A 32. Gün •
22.55 Bana Şans Dile-1 •
23.45 Günün Sonu

TV2

18.00 Young and Restless-1 •
19.00 Akşam Bülteni
19.15 2000 Yılından Sonra-1
20.05 Gençlik Koroları
20.25 Neşeli Patronlar-1 •

Işiyle çocuğu arasında kalan Frank'in başına gelenler "Neseli Patronlar"da

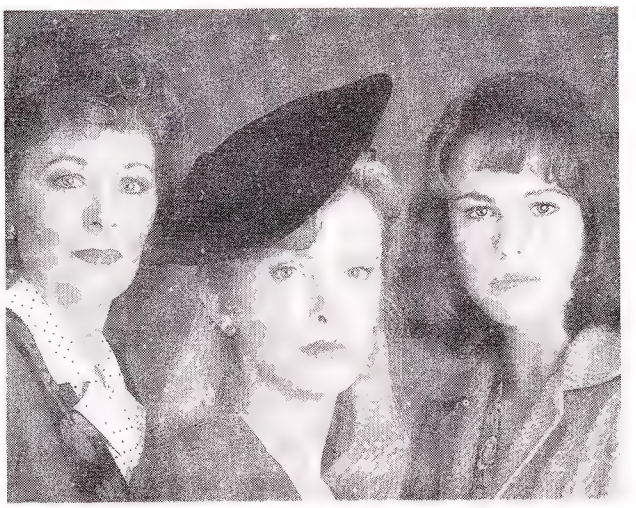

"Bana Şans Dile" üç kadın casusun serüvenleriyle dolu bir dizi

da bir gün yayınlanacak. Orijinal sesi FM Radyo 4'te.
TV1, 1 Ocak Pazartesi, 22.55

• **BOŞ YUVA - 1**(Empty Nest) Yönetmen: Jay Sandrich. Oyuncular: Richard Mulligan, Christy McNichol, Dinah Manoff, David Leisure, Park Overall. 30'ar dakikalık 13 bölüm.
Karısından boşanmış olan Dr. Harry'nin hayatındaki önemli unsurlar; komşusu Charley, köpeği Dreyfuss ve üç yetişkin kızıdır. Dr. Harry, meslektaşı Eva'yla samimiyeti biraz ilerletir. Sonrası nasıl gelir? İzleyeceğiz... Haftada bir gün yayımlanacak komedi dizisi. Orijinal sesi FM Radyo 4'te.
TV1, 1 Ocak Pazartesi, 19.25

• **TAI - PAN** Yönetmen: Daryl Duke. Oyuncular: Bryan Brown, Joan Chen, John Stanton, Tom Guinee, Bill Leadbitter, Russel Wong. 1986 ABD yapımı, orijinali 127 dakika.
19. yüzyıl... Çin... İmparatorun afyon satışlarına el koymasıyla, ülkede kök salmaya niyetli İngiliz ticaret lordları için alarm zilleri çalmaya başlar. İşleri toparlayabilmek için, Hong Kong'u yeni karargâhları olarak seçerler... Hong Kong'un kuruluşunu anlatan filmde, dönemin büyük tüccarlarından, Tai Pan lakabıyla tanınan Steewan ile Brock arasındaki kıyasıya mücadele işleniyor. Fakat, filmin zayıf öyküsü, senaryonun akışı içinde yer alan çok sayıdaki entrikayı kaldırmıyor. Başroldeki Bryan Brown, bu sezon sinemalarda gösterilen "Cocktail"de oynuyordu. Dizi olmaya uygun bu uzun filmi TRT bakalım nasıl kesip biçecek. Orijinal sesi FM Radyo-4'te.
TV1, 2 Ocak Salı, 21.20

• **MAVİ KAN - 1** (Blue Blood) Oyuncular: Albert Fortrell, Capucine, Laureen Hutton, Ursula Karven, Friedrich Von Thun. 50'şer dakikalık 10 bölüm.
Parasız kalmış eski bir yıldız, yakışıklı oğlunun başından geçenler. Hâlâ çekici, eski fotomodel Laureen Hutton'a dikkat. Haftada bir gün yayınlanacak.
TV3, 2 Ocak Salı, 20.45

• **MİSAFİR - 1** (Mansfield Park) Yönetmen: David Giles. Oyuncular: Anna Massey, Bernard Hepton, Angelo Pleasence. 60'ar dakikalık 6 bölüm.
Mansfield Park'ta oturan Sir Thomas ve Lady Bertran'in malikânelerine konuk gelen küçük Fanny'nin öyküsü... Haftada bir gün yayınlanacak.
TV3, 3 Ocak Çarşamba, 21.30

• **SIRA SENDE - 1** (It's Your Move) Yönetmen: Arlando Smith. Oyuncular: Jason Bateman, Caren Kaye, Tricia Cast, David Garrison. 25'er dakikalık 13 bölüm.
Annesini, kız kardeşini, yakın arkadaşını ve komşuları yıldıran sevimli haylaz Matthew Burton'ın yaramazlıkları... Haftada bir gün yayınlanacak komedi dizisi.
TV2, 3 Ocak Çarşamba, 20.55 ▶

20.50 Müzikle Yarışıyoruz
21.30 Bilim Sanatımızdan Portreler-1
22.00 Türk Sanat Müziği Bir Soliist
22.30 Gece Bülteni
23.10 Müzik Dehaları Berlioz'un Hayatı -1

TV3

20.00 Ramona-1
20.25 TV'de Sinema Antikacı
21.55 Time and the Wind -1 •
22.45 Vista-1 *(PC Bilgisayarlar)*

2 Salı

TV 1

06.00 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-66
10.10 Sevme Hakkı-91
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Önce Sağlık
18.40 Akşama Doğru
19.20 Gençlik-1 "Merhaba"
20.00 Haberler
20.45 Arif Nihat Asya *(Yazar-şair Arif Nihat Asya'nın ölüm yıldönümü)*
21.20 TV'de Sinema Tai-Pan •
23.30 Müzik Yelpazesi
00.10 Günün Sonu

TV2

18.00 Young and Restless-2
19.00 Akşam Bülteni
19.15 Özel Program *(M. Nihat Özön)*
19.45 Fasıl
20.10 Edebiyat Uyarlamaları Kırmızı ve Siyah -1
20.15 Gönülden Gönüle
21.55 CNN Dünya Raporu
22.30 Gece Bülteni
23.05 Büyük Tuzak-14

TV3

20.00 Süper TV-25

20.45 Blue Blood-1 •
21.35 Show Casino 88-1
22.35 TV'de Sinema "Bütün Oğullarım"

3 Çarşamba

TV 1

06.30 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin Güneşli Yağmurlar
09.40 Susam Sokağı-67
10.10 Sevme Hakkı-92
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Köyümüzden Mektup Var
18.40 Akşama Doğru
19.25 Cosby Ailesi-33
20.00 Haberler
20.45 Ticaret Yolları-1 *(Anadolu'ya Antakya'dan giren Hac Yolu ve Kadim Yol)*
21.25 Müzik Bizim Eller
22.25 Tanrıların Yeldeğirmenleri-1 • *(Gülşen Kutlu, Canan Başkaya, Şehriban Gül, Emel Taşçıoğlu, Hale Gür, Hül'ya Erbay, Sümer Ezgü, Emine Koç, Ali Demirhan, Ali Haydar, İmren Koç, Nursal Zeren, Hasan Özel, İbrahim Yeşildağ)*
23.15 Dış Kaynaklı Müzik
23.40 Günün Sonu

TV2

18.00 Young and Restless-3
19.00 Akşam Bülteni

• **TANRILARIN YELDEĞİRMENLERİ - 1** (Windmills of the Gods) Yönetmen: Lee Philips. Oyuncular: Jacklyn Smith, Robert Wagner, Franco Nero, Christopher Cazenove. 50'şer dakikalık 4 bölüm. Kansaslı sosyal bilimler profesörü Mary Ashley, ABD ile Doğu Bloku arasında müzakere edilebilecek sorunlara ilişkin önerileri üzerine, Romanya Büyükelçiliği'ne atanır... Uluslararası entrikalar üzerine yazılmış fantezi... Oyuncu kadrosu tanıdık ve ilgi çekici. Haftada bir kez yayınlanacak. Orijinal sesi FM Radyo 4'te.
TV1, 3 Ocak Çarşamba, 22.25

• **LONDRALI DICKENS - 1** (Dickens of London) Oyuncular: Roy Dotrice, Simon Bell, Gene Ford. 50'şer dakikalık 13 bölüm.
Ünlü İngiliz yazarı Charles Dickens'ın yaşamı... Haftada bir gün yayınlanacak.
TV3, 4 Ocak Perşembe, 20.50

• **SUÇ DOSYASI - 1** (Crime Story) Yönetmen: Abel Farrora. Oyuncular: Dennis Farina, Anthony Dennison. 50'şer dakikalık 22 bölüm.
1960'lı yıllarda, Chicago polis departmanı şefi Mike Torello ve ekibinin yürüttüğü mücadele. Hareketli bir polisiye dizi, haftada bir gün yayınlanacak.
TV2, 4 Ocak Perşembe, 23.10

• **TANIKLIK** (Testimony) Yönetmen: Tony Palmer. Oyuncular: Ben Kingsley, Sherry Baines, Magdalen Asquith, Terence Rigby, Ronald Pickup. 1987 İngiliz yapımı, siyah-beyaz / renkli, orijinali 157 dakika.
1906'da doğup 1975'te ölen çağdaş Rus bestecisi Dimitri Dimitriyeviç Şostakoviç, Sovyetler Birliği vatandaşları arasında, en çok ödüllendirilen sivillerden. Time dergisine kapak olmuş besteci Şostakoviç, Petrograd'da (bugünkü Leningrad) doğup aynı kentin konservatuvarında okudu. Şostakoviç, çağ başının müzikteki, yenilikçi, ilginç simalarındandır. 1. Senfoni'yi daha okulu bitirmeden yazar (1925). Daha sonra hükümetin isteğiyle, 1917 Devrimi'nin 10. yılı için 2. Senfoni'yi yazar. (1927). Çok ses getiren ve beğenilen bu eserlerini izleyen besteleriyse, zamanın politik yapısı içerisinde oldukça eleştirilir. Öyle ki, çok ağır bir suçlamanın ardından, partinin onaylayabileceği müziği bestelemeye söz verme durumuyla karşı karşıya kalır... BBC'de yetişme yönetmenlerden Tony Palmer'in bu filmi, sözcüğün tam anlamıyla bir "yaşam-öyküsü" değil. Bestecinin yaşamının 1930'la 1950 arasındaki bölümü, dolayısıyla o dönem Sovyetler Birliği'ne bir bakış. Stalin'le Şostakoviç arasındaki, hayranlık-nefret gelgitleriyle dolu ilişki üzerine bir araştırma. Görüntüsü, oyunculuğu, montajı ve temposu bakımından etkileyici, "zımba" gibi bir film. Müzik; Şostakoviç'in Keman Konçertosu'yla, son dönem senfonilerinden bölümler ve Mikelanj Sonesi.
Projeyi, Şostakoviç'le ölümünden kısa süre önce kurduğu ilişkide topladığı verilere dayandıran Palmer'ın, ortaya koyduğu meseleyle kendisi arasında bıraktığı aralık dikkat çekici. "Tanıklık" 8. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde gösterilmişti. Bu nedenle İstanbul'a gelen yönetmene basın toplantısında sorulan "Bu filmi yapmanızın perestroykayla ilintisi nedir?" sorusu, hayli uzun ve sert bir tartışmaya yol açmıştı.
TV1, 5 Ocak Cuma, 23.23

• **AFİFE JALE** Yönetmen: Şahin Kaygun. Oyuncular: Müjde Ar, Tarık Tarcan, Macit Koper, Alev Sezer, Güler Ökten, İlkay Saran, Gülşen Tuncer, Reşit Gürzap, Münir Özkul, İsmet Ay, Berrin Koper, Şahika Tekand, Güzin Çorağan, Toron Karacaoğlu, Serra Yılmaz, Nezihe Becerikli, Bülent Erbaşar, Erol Durak, Tunca Yönder. 1987 yapımı.
Türk tiyatrosunun ilk Müslüman kadın oyuncusu Afife Jale'nin yaşamı üzerine bir film. "Sürüden ayrılmayı bilerek, bilmeyerek seçmiş Afife." Bu tanım, filmin senaryosunu Nezihe Araz'la birlikte yazan Selim İleri'nin. Çocukluk yaşlarından beri tiyatro tutkunu olan Afife Jale, sonunda, 1920'li yıllarda sahneye çıkmayı dener. Ailesine ve çevresine rağmen attığı bu adımın önü polis marifetiyle tıkanır. Üstelik bir de "orospu" damgası yer. Nezihe Araz'ın güçlükle derlediği biyografik malzemeye göre 39 yıldan ibaret Afife Jale ömrü, tam bir trajedidir... Nezihe Araz, Selim İleri ve Müjde Ar'ın çabalarıyla gündeme gelen bu kalabalık kadrolu proje, fotoğrafçı Şahin Kaygun'un ilk filmi. Kimileri için düş kırıklığına dönüşmüş olsa da, ilginç, sıradışı bir sinema çabası. Daha önce de TV'de gösterilmişti.
TV3, 5 Ocak Cuma, 23.25

• **GULDENBURGLARİN MİRASI-1** (Das Erbe der Guldenburgs) Oyuncular: Brigitte Horney, Karl Heinz Vosgeray, Jürgen Goslar, Susanne Uhlen, Sydney Rome. 45'er dakikalık 15 bölüm.
Birçoğunun tersine, varlığını sürdürmeyi başaran, fakat ekonomik nedenlerle yine de çatırdamaya başlayan bir aristokrat ailenin öyküsü... Haftada bir gün yayınlanacak.
TV2, 5 Ocak Cuma, 19.15

• **KATTS VE KÖPEĞİ - 1** (Katts and Dog) Yönetmen: Herbert B. Leonard. Oyuncular: Jesse Col-

19.15 Haftanın İçinden
20.00 Tele Pop
20.25 Çevre
20.55 Sıra Sende -1 •
21.20 Stüdyo C- 32. Gün (Tekrar)
22.10 Enstrümantal Müzik
22.30 Gece Bülteni
23.10 Gece Konseri
(Paco Pena)

TV3

20.00 Spor Belgeseli-Kayak -1
20.30 Müzik-Musicalmente -1
21.30 Misafir-1 •
22.33 TV'de Sinema "Müzik Tutkusu"

4 Perşembe

TV 1

06.00 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-68
10.10 Sevme Hakkı-93
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Gençlik Konserleri
18.35 Akşama Doğru
19.10 Merhaba Çocuklar
19.20 İnanç Dünyası
20.00 Haberler
20.45 Geçmiş Bahar Mırnozaları-8

21.45 Spor Akşamı
22.25 Forum
23.55 Günün Sonu

TV2

18.00 Young and Restless-4
19.00 Akşam Bülteni
19.15 Hayatım Sinema
19.45 Sigara ve Sağlığınız
(Sigara ve kadınlar)
19.55 Müzik Pınarı-Yeni Sesler
20.10 Gençlerle
20.50 Market
21.30 Belgesel-Tanzimat'tan Birinci Meşrutiyet'e-14
22.05 Dönence
22.30 Gece Bülteni
23.10 Suç Dosyası-1 •

TV3

20.00 Muppet-Show -1
20.25 Belgesel-El Arca De Noe-1
20.50 Londralı Dickens-1 •
21.40 Bale
22.05 TV'de Sinema "Der Letze Mann"

5 Cuma

TV 1

05.30 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-69
10.10 Sevme Hakkı-94

10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Köyümüz Kasabamız
18.40 Akşama Doğru
19.20 İstasyondaki Pastane
19.45 Gönül Sohbetleri
20.00 Haberler
20.45 Stüdyo 8- Hodri Meydan
21.45 Haftanın Solistleri
(Mehmet Seske)
22.25 2. Dünya Savaşı ve Türkiye
23.10 Günün Sonu

Beyazperdenin Ghandi'si Ben Kingsley, "Tanıklık"ta Şostakoviç'i oynuyor

Romy Schneider toplu gösterisi, ilk filmlerinden biri olan "Sissi"yle başlıyor

lins, Cali Timmins, Andrew Berdnarski. 30'ar dakikalık 22 bölüm. Gözüpek polis Hank Katts ve köpeğinin serüvenleri. Haftada bir gün yayınlanacak fantezi polisiye.

TV2, 5 Ocak Cuma, 21.55

• **RITZ'DE YAŞAYAN ADAM - 1** (The Man Who Lived at the Ritz) Yönetmen; Desmond Davis. Oyuncular: Perry King, Leslie Caron, Cherie Lunghi, David McCallum. 50'şer dakikalık 4 bölüm. Philip Weber üniversiteyi bitirince amcası onu, ödül olarak Paris'e götürür. Ritz Oteli'nde bir hafta kalacaklardır. Fakat amcası ölür ve oteldeki odasıyla, yüklüce bir varlığı miras bırakır. Bu arada savaş patlar... Kadrosu ve öyküsüyle dikkat çekici. Haftada bir gün yayınlanacak.

TV3, 5 Ocak Cuma, 21.20

• **SISSI** Yönetmen: Ernst Marischka. Oyuncular: Romy Schneider, Karl-Heinz Böhm, Magda Schneider. 1956 Alman yapımı, 102 dakika. Bavyera dükünün iki kızı; Sissi ve Helen, Viyana'ya imparatorun sarayına davet edilmiştir. İmparator Franz Jozef'in annesi, oğlunu Helen'le evlendirmeye karar vermiştir. Fakat Franz Jozef, doğa ve hayvanlarla haşır neşir, afacan görünüşlü Sissi'yle tanışınca ona âşık olur ve annesinin kararına karşı çıkar...

1950'lerin sonlarına doğru Avrupa kıtasında gezinen birinin, Romy Schneider'ın varlığının hissedilmediği bir köşe bulabilmesi olanaksızdı. Sinemalarda afişleri, gazete, ve dergilerde fotoğrafları, fotoğrafları... Rose-Mary Schneider'ın annesi Magda Schneider, savaş öncesi bir sinema yıldızı, babası Wolf Albach-Retty ünlü bir Viyanalı aktördü. 1938'de Viyana'da doğdu, Almanya'da büyüdü. 50'lerin ortasında, kameranın önüne geçti . Aşırı dozdaki ilaç etkisiyle öldüğü 1982 yılına kadar da sinemadan ayrılmadı. Oynadığı insan karakterlerinin analizi ve canlandırmasındaki duyarlığıyla sinema tarihindeki kendine özgü yeri yarattı. Sissi, gençlik yıllarında oynadığı ilk filmlerinden. Annesiyle birlikte izleyeceğiz Romy'yi.

TV3, 6 Ocak Cumartesi, 23.10

• **SESSİZ OYUN -1** (A Quiet Conspiracy) Yönetmen: John Gorrie. Oyuncular: Joss Ackland, Sarah Winman, Jack Hedley, Mason Adams. 52'şer dakikalık 4 bölüm. Bir zamanların sıkı gazetecisi Theodore Carter, şimdilerde Strasbourg'da bir gazetenin teknik sekreterliğini yapmaktadır. Haber peşindeki patronu öldürülünce kolları sıvar... Haftada bir gün yayınlanacak.

TV3, 6 Ocak Cumartesi, 22.00

23.25 Dünya Sinemalarından "Tanıklık" •

TV2

18.00 Young and Restless-5
19.00 Akşam Bülteni
19.15 Guldenburgların Mirası-1 •
20.00 Toplu Müzik Programı
20.25 İslam ve Toplum
20.55 Müzik Dünyamızdan
21.25 Gün ve Ekonomi
21.55 Katts ve Köpeği-1 •

22.30 Gece Bülteni
23.10 Dünya Eğleniyor

TV3

20.00 Konulu Çizgi Film Cyborg 009
22.05 Ritz'de Yaşayan Adam-1 •
22.55 Show "Carol Burnett ve Arkadaşları"-1
23.25 TV'de Türk Sineması "Afife Jale" •

6 Cumartesi

TV1

08.00 Açıköğretim
10.00 Haberler
10.10 Cumartesiden Cumartesiye
12.00 Yeni Bir Gökyüzü -14
12.25 Gençliğin Dünyası
13.25 Haftanın Lig Maçlarından Özetler
15.20 Hafta Sonu
16.50 Beyaz Gölge -28
17.35 Yay -12
18.00 Deve Güreşi
18.10 Tarihte Bu Hafta
18.25 Bizimkiler-34
19.10 Savunma Sanayii
19.25 Şiirlerimizle
20.00 Haberler
20.45 TV'de Türk Sineması
22.25 Merhaba Gece

(Gönül Yazar, Selahattin Alpay, Erol Evgin, Ayşegül Aldinç, Grup Piramid, Tolga Han Dans Grubu ve Komedi Dans Üçlüsü)

23.25 Sahneden

(1990 yılında Türk tiyatrosu konulu açıkoturum)

00.05 Günün Sonu
00.20 Ziyaretçiler-27

TV2

13.15 Ziyaretçiler-1 (Tekrar)
14.00 TV'de Sinema "Aşkın Gücü"
15.30 Şu Harika Hayvanlar-14
16.20 Yaşama Sevinci
16.45 Bellamy -14
17.30 Son 7 Gün Türkiye
18.00 Sıcak Bir Yuva-1
19.00 Akşam Bülteni
19.15 Devlet Koroları
19.40 Doğa Belgeseli -1 African Rainbow
20.10 Şöhret -13
21.00 Cumartesi Spor
21.30 Caz Dünyasından
22.00 Show "David Copperfield'in Sihiri
22.30 Gece Bülteni
23.10 Toplu Gösteriler "Sissi" •

TV3

20.00 Çizgi Film "Laserion"-14
20.30 TV'de Sinema "Büyük Hırsızlık"
22.00 Sessiz Oyun-1 •

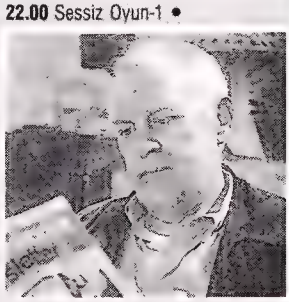

22.25 Çizgi Film "Komische Oper"-1
23.05 Zengin ve Yoksul

Doktorluk-Bankacılık ve

GENEL

TERCÜME

KURSU

Tecrübeli Türk Öğretmenlerle

ENGLISH FAST

Ankara Şb.	İzmir Şb.	Kadıköy Şb.	Bakırköy Şb.	Mecidiyeköy Şb.
Tel: 125 44 42	Tel: 14 77 93	Tel: 338 91 00	Tel: 542 56 27	Tel: 175 43 98
118 26 45	25 51 37	345 14 40	542 56 28	175 43 99

Vakkorama Kültür Matineleri devam ediyor...

Perşembe günleri (ve özel günlerde de) saat 17:00'de!

Taksim

4 Ocak Perşembe
Defne Ilgaz - Müzik "Pop Müzik"

11 Ocak Perşembe
Rüstem Batum - "Stand up Comedy Hakkında Söyleşi"

18 Ocak Perşembe
Ömer Karacan - "Müzik 1990"

25 Ocak Perşembe
Zeliha Berksoy - "Söyleşi"

1 Şubat Perşembe
Mehmet Olcayto - "Müzikte Nostalji"

***5 Şubat Pazartesi** (özel gün)*
Emin Boztepe - "Wing Tsun"

Çeşitli Tiyatro, Sanat/Kültür Etkinlikleri biletlerini Vakkorama'dan edinebilirsiniz.

Ankara

11 Ocak Perşembe
Rutkay Aziz - "Tiyatro ve Sinema'nın Gençlikten Bekledikleri"

18 Ocak Perşembe
Füsun Önal - "Müzik-Söyleşi"

25 Ocak Perşembe
Demir Özlü - "Berlin'de Sanrı" Üzerine Çeşitlemeler"

15 Şubat Perşembe
Alo Tiyatro - "3 Minik Gösteri"

22 Şubat Perşembe
Ertuğrul Özkök - "21. Yüzyıl ve Gençliğin Geri Dönüşü"

İzmir

4 Ocak Perşembe
Fikret Hakan - "Söyleşi"

11 Ocak Perşembe
Güler Kazmacı - "Sunuculuk Mesleği Üzerine Söyleşi"

25 Ocak Perşembe
Selma Mine - "Örnekleriyle Bilim-Kurgu Sanatı"

22 Şubat Perşembe
Deniz Yegül - "Kadın Dergileri Türkiye'de Nasıl Varoldu"

VAKKORAMA GENÇ YAŞAYIN

TAKSİM. SUADİYE. ANKARA. İZMİR. KUŞADASI. BURSA

Hoş geldin '90! Mutlulukla, sağlıkla...

1990 hepimiz için yeni bir başlangıç... Yeni yıla girerken tüm Türkiye'ye, büyük Efes Pilsen Ailesi'ne bütün bir yılı birlikte geçirmek dileğiyle merhaba...

EFES PİLSEN

TBMM/KÜRTÇEYLE İLGİLİ YASA DEĞİŞİYOR

Kürtçe, baharda serbest

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ve 20 arkadaşının 2932 sayılı yasanın kaldırılması için verdiği yasa teklifine, ANAP'ın Doğulu milletvekilleri tam destek veriyor

"Ben Kürdüm, anadilim de Kürtçedir. Bunun aksini hiçbir kimse ne yasayla, ne de Anayasa'yla kabul ettiremez. Bu yasağı öngören kanunun değiştirilmesi için de elimizden gelen her şeyi yapacağız." Bu sözlerin sahibi ne mahkemede hâkim karşısında kendini savunan bir Kürt, ne de SHP'den ihraç edilen bir Kürt kökenli milletvekili idi. Konuşan, adıyla sanıyla ANAP'ın Siirt Milletvekili Kemal Birlik'ti. Kemal Birlik'in "Yasağı öngören kanun" dediği kanun da 1983 Ekimi'nde çıkartılan 2932 sayılı yasa idi. Milli Güvenlik Konseyi o dönemde "Resmi dil Türkçe"dir ibaresini yetersiz görüp, "Türk vatandaşlarının anadili Türkçedir" demek gereğini duymuştu. Böylelikle de Türk vatandaşı sayılan milyonlarca Kürt, Laz, Rum ve Ermeni, birdenbire yeni bir anadile kavuşmuş oluyorlardı. Hatta Kürtçe konuştu diye insanlar sorgulanıyor, yargılanıyor ve hüküm giyiyorlardı. İşte bu garabeti ortadan kaldırmak için, ilk kolları sıvayan Erdal İnönü olmuştu. 1989'un 7 Eylülü'nde 20 arkadaşı ile birlikte bir yasa tasarısı hazırlayıp vermişti İnönü Meclis Başkanlığı'na. Tasarı şimdilerde Adalet Komisyonu'ndaydı ve nisan ayı içerisinde Meclis'in gündemine gelecekti.

Avrupa'dan baskı. İnönü ve arkadaşlarının tasarısından sonra, başka gelişmeler de olmuştu. Örneğin bu arada Avrupa Topluluğu, Türkiye'nin tam üyelik başvurusu için görüşmeyi ileri bir tarihe ertelerken, gerekçeler arasında Kürtlerin "azınlık haklarına" sahip olmayışı gösterilmiş, arkasından Paris'te yapılan Batı Avrupa Birliği toplantısında da, Kürt sorunu gündeme getirilmişti. Bu toplantıya katılan SHP Diyarbakır Milletvekili Fuat Atabay, Avrupalıların bir yanılgı içinde olduğunu belirterek, şunları söylüyordu: "Hem bilgileri eksik, hem de onların kastettiği azınlıklarla Türkiye'deki azınlık statüsü çok değişik bir durum. Aslında orada bir hataya düşüyorlar. Toplantıda biz bu konuyu gündeme getirdiğimizde raporu yazan yetkili komite dedi ki 'Haklısınız. Bu dediklerinize katılıyoruz, bunlar azınlık olamazlar.' Çünkü Türkiye'deki azınlık çağrışımı şudur. Lozan Antlaşması'yla dinsel azınlıklar deyimi geçmiştir. Kürt toplumu Türkiye'de nüfusun yüzde otuz beşini aşmaktadır. Haklarını dediğim gibi siyasal, sosyal, ekonomik anlamdaki haklarının geliştirilmesi yolunda, bir engeldir azınlık statüsü. Bu mesele yeni toplumun demokratikleştirilmesiyle çözülmelidir." Aslında **Nokta** muhabirlerinin görüştüğü tüm SHP milletvekilleri, Fuat Atalay gibi düşünüyorlardı, yani Kürtlerin sorunu azınlık sorunu değildi ve azınlık hakları gibi bir formülle çözülemezdi. Bu nedenle geriye Erdal İnönü ve arkaşlarının yasa tasarısı olan "Kürtçe konuşmayı yasaklayan kanunun değişmesi"ni desteklemek kalıyordu.

Erdal İnönü ANAP'ın Doğulu milletvekillerinden tam destek aldı

ANAP'ta ikilik. SHP tarafından TBMM Başkanlığı'na sunulan yasa tasarısı, prosedür gereği Adalet Komisyonu'na havale edilmişti. Tasarı gündeme gireceği günü iple

SHP'li Fuat Atalay'a göre, Kürtlerin sorunu azınlık sorunu değil (solda). Adalet Komisyonu Başkanı Pehlivanlı, "SHP tasarısının ikinci maddesi Anayasa'ya uygundur" diyor (sağda yukarıda). ANAP Milletvekili Nurettin Yılmaz ise (yanda) tasarıyı destekleyeceğini açıkladı

çekerken, **Nokta** muhabirleri Adalet Komisyonu Başkanı Alpaslan Pehlivanlı'nın tasarı hakkındaki görüşüne başvurmuştu. "Bana göre tasarının üçüncü, yani Türk vatandaşlarının anadili Türkçedir bölümünün Anayasa'ya aykırılığı tartışma götürür. Ve bu madde şu anda uygulanabilirliği olmadığı gerekçesiyle kaldırılabilir. Ancak tasarının ikinci maddesi Anayasa'ya ve realitiye de uygundur" diyordu Pehlivanlı. Oysa önemli olan da bu maddeydi. Bu maddeye göre, Türk devleti tarafından tanınmış bulunan devletlerin birinci resmi dilleri dışındaki herhangi bir dille düşüncelerin ▶

"Türkçe resmi dildir"

*SHP Tunceli Milletvekili Veli Yıldırım, Kürtçe üzerine konan yasakların kaldırılması konusundaki görüşlerini **Nokta**'ya anlattı.*

"Türkiye'de 20 milyon Kürt vardır. Onlar da bu ülkenin sahipleridir. Ancak şimdiki düzen, sistem, Kürtlere haksız davranmaktadır. Dil yasağı getirmiştir, ama fiiliyatta işe yaramaz bu karar. İnsanın ağzına bıçak vuramazsınız. Bence bu yasağı kaldırmanın amacı, bu insanların kendi dillerini rahatça konuşabilmelerinden başka, rahatça okuyup yazabilmeleridir. Yani bir insan kendi dilinin gramerini bilmedikten sonra, o dili konuşma özgürlüğünü kazanmış sayılabilir mi? Elbette resmi dil Türkçe olmak kaydıyla. Hangi kökenden olursa olsun, hangi uyruktan gelirse gelsin, Türkçeyi öğrenmesi zaten en başta kendi yararınadır. Bunu öğretmek görevi de tabii devlete aittir."

3 GETİRİN, 5 GÖTÜRÜN

5 Gala mendili bedava götürün!

Gala Peçete, Havlu, Tuvalet Kâğıdı ambalajlarının herhangi birinden **üç** *tane boş getirin, mentollü ya da mentolsüz* **beş** *Gala Mendil'i* **bedava** *götürün!*

UNUTMAYIN: ÜÇER ÜÇER GETİREN, BEŞER BEŞER GÖTÜRÜR!

TOPRAK KAĞIT

GALA

31 OCAK'A KADAR!

açıklanması, yayılması ve yayınlanması yasaktı. Yani "Kürtçe" hedef alınmış ve 12 Eylül yönetimi, Kürtçe konuşmayı, Kürtçe yayınlar yapılmasını, o günün şartlarına göre uygun görmemişti. Milli Güvenlik Konseyi 2932 sayılı yasayı tartışırken de, "Türkçeden başka dillerin anadil olarak kullanılması ve yazılmasına yönelik her türlü faaliyet yasaklanmıştır" şerhi düşülüyordu. Anlaşılan Milli Güvenlik Konseyi'ni tedirgin eden oluşumlar, bugün ANAP'ı da tedirgin ediyordu. ANAP Grup başkanvekillerinden Raşit Daldal ile Ülkü Güney "Bu, hassas bir konudur. Acele edilmemesi gerekir" diyerek, bu konudaki kuşkularını dile getirirken, Ağrı Milletvekili Fecri Alpaslan, Kürtçe konuşma serbestisinin arkasında daha başka tehlikeler bulunduğuna dikkat çekiyordu. ANAP Ağrı Milletvekili Fecri Alpaslan, Kürt meselesinin kökeninde Ermeni meselesinin yattığını da belirterek **Nokta** muhabirine şunları söylüyordu:

"Farz edelim ki Kürtçe konuşma serbest bırakıldı, bunun ikinci aşaması okul talebi olacaktır. Üçüncü kademesi yayın, dördüncü kademesi ise resmi dairelerde Kürtçe konuşulması olacaktır. Bu da çağı yakalama telaşında olan biz Doğuluların, yüzyıl daha geriye gitmesine neden olacaktır."

Cumhurbaşkanı söz verdi. Oysa tüm Doğulu milletvekilleri Fecri Alpaslan gibi düşünmüyordu. ANAP Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz, Doğulu milletvekillerinin bir araya geldiklerinde, gerek TBMM'deki odalarında, gerekse restoranda Kürtçe konuştuklarını belirterek, 2932 sayılı yasanın Anayasa'ya olduğu kadar, insan haklarına da aykırı olduğunu belirtiyordu. Yılmaz, "Sayın Cumhurbaşkanımız Özal, başbakan iken bir görüşmemiz sırasında bu yasanın kaldırılacağına dair bana söz verdi. O nedenle ANAP grubundan ters bir karar çıkmayacaktır. Bu konuda tüm Doğulu milletvekilleri olarak, elimizden geleni yapacağız. SHP'nin teklifi olumludur ve destekliyorum." Nurettin Yılmaz gibi düşünenlerden bir diğer ANAP'lı milletvekili de Bitlis Milletvekili Faik Tarımcıoğlu'ydu. Tarımcıoğlu, mevcut 2932 sayılı yasanın, tek parti zihniyetinden kaynaklandığını ve zorlamacı bir yasa olduğunu belirtiyordu. Tarımcıoğlu,

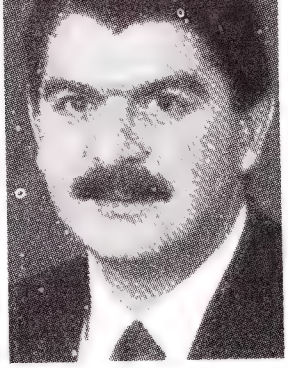

ANAP Ağrı Milletvekili Fecri Alpaslan'a göre Kürt sorununun altında Ermeni sorunu yatıyor

Anayasa'nın 26. maddesinin aynı içerikte olduğunu belirterek, bu yasalardan bir an önce kurtulmak için SHP'nin teklifini destekleyeceğini söylüyordu.

Tahminen 1990 yılı Nisan ayında Adalet Komisyonu'nun gündemine gelecek olan bu yasa konusunda, ANAP'lı Doğulu milletvekilleri ile, SHP'li milletvekilleri bir hayli umutlu görünüyorlardı. Tabii ki yine Özal bilirdi. Çünkü Cumhurbaşkanı Özal, Nurettin Yılmaz'a bir kez söz vermişti, üstelik **Nokta** dergisine verdiği demecinde de, "Bu konuda çağdaş bir düzenleme yapılacaktır, biraz sabır lazım" diyordu. Kemal Birlik ise sabırsızdı: "Sabretmenin hiçbir anlamı yok. Birike birike bir dinamit lokumu gibi patlak verir. Bu da hiç kimseye fayda sağlamaz." ●

"Kendileri gitti, yasaları da gitmelidir"

*ANAP Siirt Milletvekili Kemal Birlik, 2932 sayılı yasanın kaldırılması için başlatılan girişimler hakkında **Nokta**'nın sorularını yanıtladı.*

Nokta: SHP tarafından yürürlükten kaldırılması istenen 2932 sayılı yasa hakkında ne düşünüyorsunuz?

Birlik: Ben MGK zamanında çıkartılan tüm yasalara karşı olduğum gibi, bu yasaya da karşıyım. Kendileri gittiler. Yasaları da bir an önce gitmelidir. Türkiye'de Kürtçe konuşan ve Kürt olan vatandaşlar vardır. Ben de Kürdüm. Anadilim Kürtçedir.

Biz seçim zamanı propagandaya çıkıyoruz. Gittiğimiz köylerde herkes Kürtçe konuşuyor. Aralarında Türkçe bilenlerin sayısı yüzde 30 civarında. Durum böyle olunca Türkçe konuşamıyoruz. Bu aynen Karadeniz köylerine gidip de İngilizce konuşmak gibi bir şey. Adam anlamaz ki. Demek siz Kürtçeyi propaganda yaparken kullanacaksınız ve bu propaganda sayesinde geldiğiniz TBMM'de çıkartılan bir yasa ile Kürtçe konuşmak yasaklanacak. Fiiliyatta zaten uygulanmayan bu yasaktan bir an önce kurtulmamız gerekiyor. SHP'nin teklifini destekliyorum. ANAP grubundan da destek göreceğinden eminim.

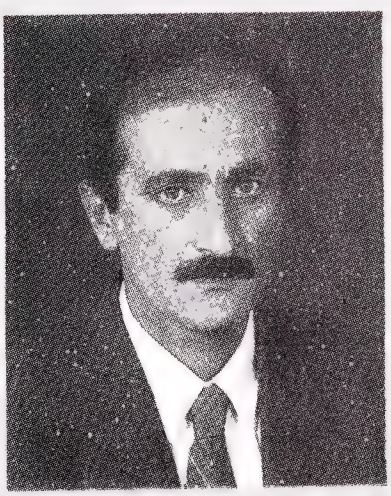

Nokta: Bazı ANAP'lı milletvekilleri, endişeleri olduğunu belirtiyorlar.

Birlik: Ben katılmıyorum. Şimdi Kürtçe konuşan insanlar suçlanıyor. Oysa bir İngilizce nasıl özendiriliyorsa, Kürtçe de özendirilmeli ve öğretilmesi için çaba sarf edilmelidir.

Nokta: Adalet Komisyonu Başkanı şartlı destek veriyor...

Birlik: Ben ANAP'ın grup kararı olarak, biz bu yasaya karşıyız diyeceğini zannetmiyorum. Üstelik bu tür yasalar birleştiricilikten öte, ayırımcılık yapmakta ve bunu körüklemektedir. Adamın Kürt olduğunu biliyorsun, söylüyorsun, ama konuşmasını yasaklıyorsun. Olmaz böyle şey. Bence bu konuyu fazla uzatmaya gerek yoktur. Ne yani, tüpün patlamasını mı bekleyeceğiz?

KIBRIS/LEDSKY-NADİR GÖRÜŞMESİ

Kıbrıs'ta "mekik diplomasisi"

ABD Dışişleri Bakanlığı Kıbrıs Özel Koordinatörü Nelson Ledsky'nin Asil Nadir'le görüşerek başlattığı Kıbrıs sorununun çözümü için mekik diplomasisi, Denktaş ve Vasiliu görüşmelerinden sonra, Rumların tutumu yüzünden yeniden çıkmaza girdi

"Asil Nadir, Kıbrıslı bir Türk'tür ve Kıbrıs Türkleri arasında büyük nüfuza sahiptir. Hatta Türkiye'de de nüfuzlu biridir. Ben kendisiyle Kıbrıs sorununun çözümünde yardım edip edemeyeceğini görüştüm."

ABD Dışişleri Bakanlığı Kıbrıs Özel Koordinatörü Nelson Ledsky, 14 Aralık'ta Polly Peck'in Londra'daki merkez binasında Asil Nadir'le yaptığı görüşmenin gerekçesini Kıbrıs Rum Kesimi'nde bu sözlerle açıklıyordu.

Mekik diplomasisi. Nelson Ledsky, Kıbrıs'ta toplumlararası görüşmelerin tıkanması üzerine girmişti devreye. Hazirandan beri hiçbir görüşme yapılamıyordu. Oysa iki toplum arasında "uygun bir görüşme zinciri oluşturmak" mümkündü. Çünkü ABD, daha önce Lefkoşe'nin iki tarafındaki belediyelere işbirliği yaptırtarak, kanalizasyon, kent master planı gibi projelerde tarafları bir araya getirebilmişti. Şimdi de benzer bir şekilde BM Genel Sekreteri'nin uzlaşma girişimlerine yardımcı olabilirdi. Bunun için yorucu da olsa bir "mekik diplomasisi" en uygun olanıydı. İlk etabı Londra'da başlayan temaslar Kıbrıs ve New York arasında devam edecekti. Ancak Ledsky'nin Asil Nadir'le görüşmesi Kıbrıs'ta bomba gibi patlıyor, özellikle Kıbrıs Rum Kesimi'nde tepkiyle karşılanıyordu.

Bir Rum gazeteciye göre "Asil Nadir, Kıbrıs sorununun çözümü halinde işgal bölgelerindeki çıkarlarını kaybedecek"ti. Görüşmeler bunun için Londra'dan başlatılmıştı. Bu yorumu mesnetsiz bulan Ledsky ise "Asil Nadir'in Kıbrıs'taki ekonomik faaliyetlerinin dünya çapındaki yatırımlarının sadece yüzde ikisini oluşturduğunu" hatırlatarak, şöyle sürdürüyordu konuşmasını: "Asil Nadir'le siz de görüşün. İş ve basın dünyasında etkin adamlarla görüşmenin hiçbir tuhaf tarafı yok. Kaldı ki ben bunu Washington'da her gün yaparım."

Siyasal gözlemcilerin asıl vurgu yaptığı konular da Kıbrıs sorunu-

Nelson Ledsky: "Denktaş'la fikirlerim hakkında yararlı bir görüşme yaptık"

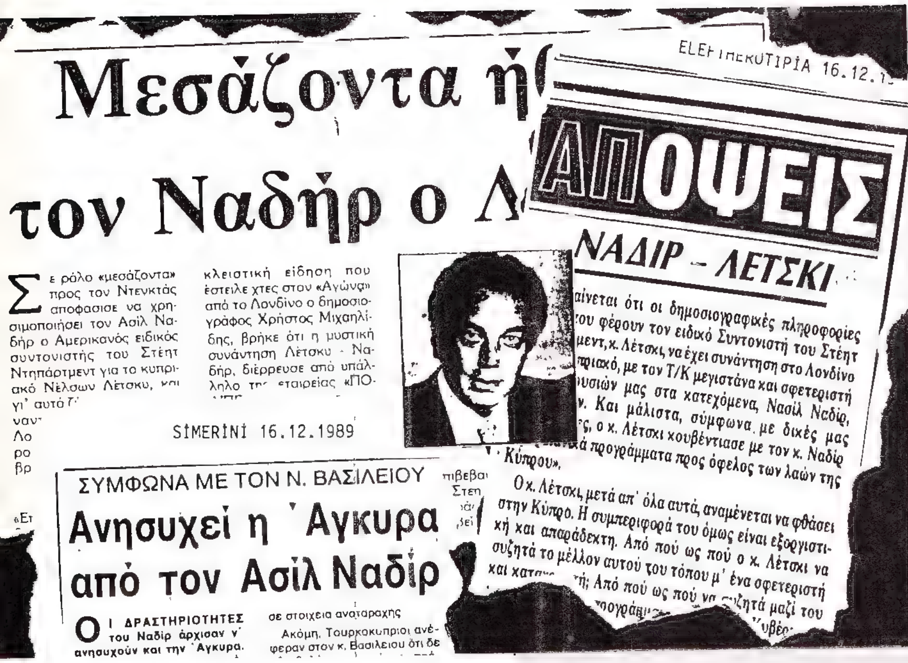

Μεσάζοντα ή[...]
τον Ναδήρ ο Λ[...]

Σε ρόλο «μεσάζοντα» προς τον Ντενκτάς αποφάσισε να χρησιμοποιήσει τον Ασίλ Ναδήρ ο Αμερικανός ειδικός συντονιστής του Στέητ Ντηπάρτμεντ για το κυπριακό Νέλσων Λέτσκυ, και γι' αυτό [...] ναν[...] Λο[...] ρο[...] βρ[...]

κλειστική είδηση που έστειλε χτες στον «Αγώνα» από το Λονδίνο ο δημοσιογράφος Χρήστος Μιχαηλίδης, βρήκε ότι η μυστική συνάντηση Λέτσκυ - Ναδήρ, διέρρευσε από υπάλληλο της εταιρείας «ΠΟ[...]

SİMERİNİ 16.12.1989

ELEFTHEROTIPIA 16.12.1[...]

ΑΠΟΨΕΙΣ

ΝΑΔΙΡ – ΛΕΤΣΚΙ

[...]αίνεται ότι οι δημοσιογραφικές πληροφορίες [...]ου φέρουν τον ειδικό Συντονιστή του Στέητ [...]μεντ, κ. Λέτσκι, να έχει συνάντηση στο Λονδίνο [...]πριακό, με τον Τ/Κ μεγιστάνα και σφετεριστή [...]υσιών μας στα κατεχόμενα, Νασίλ Ναδίρ, [...]ν. Και μάλιστα, σύμφωνα με δικές μας [...]ς, ο κ. Λέτσκι κουβέντιασε με τον κ. Ναδίρ [...]ά προγράμματα προς όφελος των λαών της Κύπρου».

Ο κ. Λέτσκι, μετά απ' όλα αυτά, αναμένεται να φθάσει στην Κύπρο. Η συμπεριφορά του όμως είναι εξοργιστική και απαράδεκτη. Από πού ως πού ο κ. Λέτσκι να συζητά το μέλλον αυτού του τόπου μ' ένα σφετεριστή και κατα[...]τή; Από πού ως πού να [...]ζητά μαζί του [...]προγράμμ[...] [...]υβέρ[...]

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ανησυχεί η Άγκυρα από τον Ασίλ Ναδίρ

ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ του Ναδίρ άρχισαν ν' ανησυχούν και την Άγκυρα.

σε στοιχεία αναταραχής

Ακόμη, Τουρκοκύπριοι ανέφεραν στον κ. Βασιλείου ότι δε [...]

nun çözümünde yoğunlaşıyordu. Nitekim gözlemcilere göre "Ledsky ile görüşmesinde Asil Nadir, Kıbrıs Türk halkının meşru hak ve çıkarlarının gözetilmesi, siyasal eşitlik, kesin iki kesimlilik, Türkiye'nin fiili etkinliğine ilişkin temel öğeler ve güven ortamının yaratılması konuları üzerinde hassasiyetle durmuş, görüşme öncesi ve sonrasında KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'a bilgi vermiş"ti.

"Biz yıllar önce söyledik." Kıbrıs'a geldikten sonra KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ve Kıbrıs Rum Kesimi liderleriyle görüşen Ledsky, gelişmelerden umutlu olduğunu belirtiyordu. Yaptığı siyasi görüşmelerin yanı sıra beraberinde getirdiği 1991 yılında devreye girecek bazı somut projeleri de Türk tarafına sunmuştu Ledsky. İngilizce eğitim yapacak bir üniversite, çeşitli ekonomik çalışmalar, su kaynaklarının değerlendirilmesi, kütüphane servisleri, turizm, sportif ve kültürel etkinlikleri kapsayan projede altyapı çalışmalarına da destek vaat ediliyordu.

Ledsky, "Denktaş'la fikirlerim hakkında yararlı bir görüşme yaptık. Hükümet de projeleri incelemeyi kabul etti. İki tarafın bu güven artırıcı küçük adımlar konusunda kendi önerilerini sunmasını da umuyoruz" diyordu adadan ayrılırken.

Denktaş ise görüşmelerden sonra yaptığı açıklamada "Türk tarafının görüşlerinin ayrıntılı bir şekilde anlatıldığını, endişelerin dile getirildiğini" söylüyordu. "Kıbrıs Rumları hükümet olarak tüm nimetlerden yararlanırken, Kıbrıs konusuyla ilgilenen herkesin,Türk tarafı etrafındaki ambargoların daha da sıkılaştırıldığını görmesi ve toplumlararası görüşmelerin bu koşullarda daha ne kadar devam edebileceğini düşünmesi gerektiğini" belirten Denktaş, Nelson Ledsky'nin sunduğu önerilerin "Türk tarafının 6 yıl önce tavsiye ettiği fikirler" olduğunu da özellikle belirtiyordu.

Denktaş-Ledsky görüşmesi Halkın Sesi, Kıbrıs ve Yeni Gün gazeteleriyle bu çerçevede KKTC basınında geniş bir şekilde yer alırken Rum basını Ledsky'yi "Persona Non Grata" (istenmeyen adam) ilan ediyordu. Agon gazetesinde yer alan bir yorumda açıkça dile getiriliyordu bu görüş.

"Ledsky şimdi Cumhurbaşkanı Vasiliu ile New Yor[k']a yaptığı görüşmeleri sürdürmek için Kıbrıs'a geliyor. (...) Bizce hükümet Ledsky'ye açıkça bildirmelidir ki artık hangi kimlikle gelirse gelsin Kıbrıs'ta hoş karşılanmayacaktır" deniyordu.

Nitekim söylendiği gibi olmuştu. Ledsky'nin hemen ardından adaya gelen BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar'ın Kıbrıs Özel Temsilcisi Oscar Camillon aracılığıyla ilettiği "toplumlararası görüşmelerin Şubat 1990'da yeniden başlaması" önerisi,Vasiliu tarafından reddedilmişti.

Böylece Kıbrıs sorununun çözümü için Ledsky'nin başlattığı girişim, Kıbrıslı Rumların uzlaşmaz tutumu nedeniyle bir kez daha çıkmaza girmişti. Tabii şimdilik.

Mesut GÜNSEV

Rum basınında yankılar

Eleftherotipia gazetesi

"... Ledsky'nin Londra'daki davranışı öfke yaratan ve kabulü mümkün olmayan bir davranış olmuştur. (...) Ledsky'nin kimliği ve görevi dolayısıyla konu ciddiyet arz etmektedir. Kıbrıs hükümeti, hem ABD hükümetinden hem de Ledsky'nin kendisinden izahat istemelidir."

Epikeri (haftalık gazete)

"İnkâr edilemeyecek bir gerçektir ki (...) Kıbrıslı Türk asıllı Asil Nadir'in şirketi Polly Peck'in hisse senetlerini satın alanlar arasında İngiltere'de yaşayan Kıbrıs Rumları da bulunmaktadır.

Bugün Asil Nadir,yatırımlarını yayın sektörüne kaydırmış olup, kitlesel aydınlatma araçları satın almıştır. (...)

Asil Nadir mensup olduğu ulusun, toplumun, sınıfın çıkarlarına bilinçli bir şekilde hizmet eden bir adamdır. Rum zenginleri ve milyonerleri, servetini Türk çıkarlarına hizmet için kullanan Asil Nadir'i örnek almalıdır. (...) Nadir'in davamıza yaptığı zarar için ağlayıp duracağımıza, onun karşısına böyle bir faaliyetle çıkalım."

Simerini gazetesi

"Nadir'in faaliyeti Ankara'yı endişelendirmeye başladı.

İktisatçı Nikos Vasiliu'nun işgal bölgelerine yaptığı ziyaretten edindiği izlenim bu merkezdedir.

Nikos Vasiliu dün düzenlediği basın tolantısında, Kıbrıs Türk muhalefetinin Asil Nadir'i açıkça suçlamakta olduğun[...] çünkü Nadir'in narenciye ü[...]ilerini sömürdüğünü ve ger[...]ızi, gerekse turistik tesisler [...]ında kendisine sağlanan k[...]lar karşılığında Denktaş'[...]ine destek verdiğini ve aş[...]lerde politik ve e[k]onomik [...]azandığını söyledi."

Başbakan mı, o da kim?..

Nokta, *sanatçılar ve üniversite öğrencileri tarafından, başbakanın, siyasi parti liderlerinin ve ilgili bakanların ne kadar tanındığını araştırdı. Sonuç oldukça şaşırtıcı*

Hızlı bir provanın ardından, bornozuna bürünüp kahvesini yudumlayan balerin, yanına yaklaşan **Nokta** muhabirini merak dolu gözlerle süzüyordu.

—TC Başbakanı kimdir?

—Yani şimdi başbakan ne demek? Cumhurbaşkanı mı demek?

—Hayır farklı...

—Haa.. Ay, şey, neydi, neydi?

Konservatuvarı bitirip Devlet Opera ve Balesi kadrosunda 1. dereceden memur olarak çalışan sanatçı, sorunun yanıtını araya dursun; düzgün vücudunun hoş kıvrımlarını ortaya koyan taytıyla, çalışmadan henüz dönen bir diğer meslektaşı yanıtı yapıştırıvermişti: "Yıldırım Aktürk... Tuh karıştırdım, düzeltin! Yıldırım Aktuna..."

Yanıt zenginliği açısından bulunmaz bir mekândı doğrusu Atatürk Kültür Merkezi'nin kafeteryası. Devlet Opera ve Balesi koristlerinden müzisyen ve dansçılarına değin hemen herkesi bir arada bulmak mümkündü orada. İşte bir "renkli" yanıt da Milliyetçi Çalışma Partisi Genel Başkanı'nın kimliği konusunda ortaya atılmıştı: Gençten, sakallı bir balete göre, Behice Boran'dı MÇP'nin Genel Başkanı. Niye mi Boran?

—Çalışma var partinin isminde! Çalışma, sosyalizm... Tamam işte...

Hemen tüm yaşamını inandığı sosyalizmin Türkiye'de inşaasına adayan, TKP ve TİP'in birleşip TBKP'yi oluşturmasında en büyük katkıyı sağlayan Behice Boran; bir çırpıda ülkücü, milliyetçi, Dokuz Işıkçı bir partinin genel başkanlık koltuğuna oturtuluvermişti. Hem de ölümünden iki yıl sonra... Ve de başbuğlar başbuğu Alparslan Türkeş'e rağmen...

Devlet Opera ve Balesi sanatçıları bağlı bulundukları bakanı tanımakta fazla zorluk çekmediler

ÇAĞRI KILIÇ / NOKTA

Gökten üç yıldırım düştü. Yalnızca AKM kafeteryasındakiler değildi Türkiye politik yaşamını "muhtaç olduğu" renkliliğe kavuşturanlar. Hemen ardından gittikleri Boğaziçi Üniversitesi kampusünde de benzer yanıtlarla karşılaşıyorlardı **Nokta** muhabirleri: Başbakan ha SHP'li belediye başkanı Yıldırım Aktuna olmuştu, ha dünün bürokratı, bugünün işadamı Yıldırım Aktürk, ha ANAP'lı Yıldırım Akbulut, üçü de Yıldırım değil miydi, ne fark eder? Refah Partisi Genel Başkanı'nın Bülent Ecevit olmasına itiraz mı vardı? O halde, o da DYP Genel Başkan'ı olurdu. Zaten merhum İsmet İnönü de SHP Genel Başkanı değil miydi? ANAP Genel Başkanı'na gelince, işte orada rivayet hayli muhtelifti. Özal'dan Karaduman'a uzayıp gidiyordu bir liste dolusu isim.

Nokta muhabirleri mütevazı bir anket yapmak amacıyla yola çıktıklarında, doğrusu hiç kimse öngörememişti bu denli absürt bir tabloyla karşılaşılacağını. Merak edilen, başbakanın, kimi parti liderlerinin ve ilgili bakanların öğrenci ve sanatçılar arasında ne ölçüde tanınıp, tanınmadığıydı.

Anlaşılan o ki, TC sanatçılarının yalnızca yüzde 65'i başbakanlarının adını hatırlayabilmişti. Aynı kesimde ANAP Genel Başkanı'nın adını bilenlerin oranı ise, yüzde 56'ya kadar düşüyordu. Neyse ki, Boğaziçi Üniversitesi hazırlık sınıfı öğrencilerinin yüzde 82.5'i Yıldırım Akbulut'u başbakanlığa layık görmüşlerdi de, durum biraz kurtulur gibi olmuştu. Başbakanı tanımayan o yüzde 17.5'luk öğrenci kitlesi de yoksa muhalif miydi, neydi? Ancak, iş Akbulut'un ANAP başkanlığına geldiğinde, adını bilen hazırlık sınıfı öğrencilerinin oranı hemen yüzde 66'ya düşüveriyordu. Anketin yüzakı ise, aynı okulun dördüncü sınıf öğrencileriydi. İnanılmaz bir performans gösterecekler ve başbakanlarının adını yüzde 100'lük bir oranla, doğru telaffuz edeceklerdi. Yazık ki, Akbulut burada da ANAP başkanlığından kayba uğruyor, başbakanlıkla birlikte bu görevi de omuzladığını

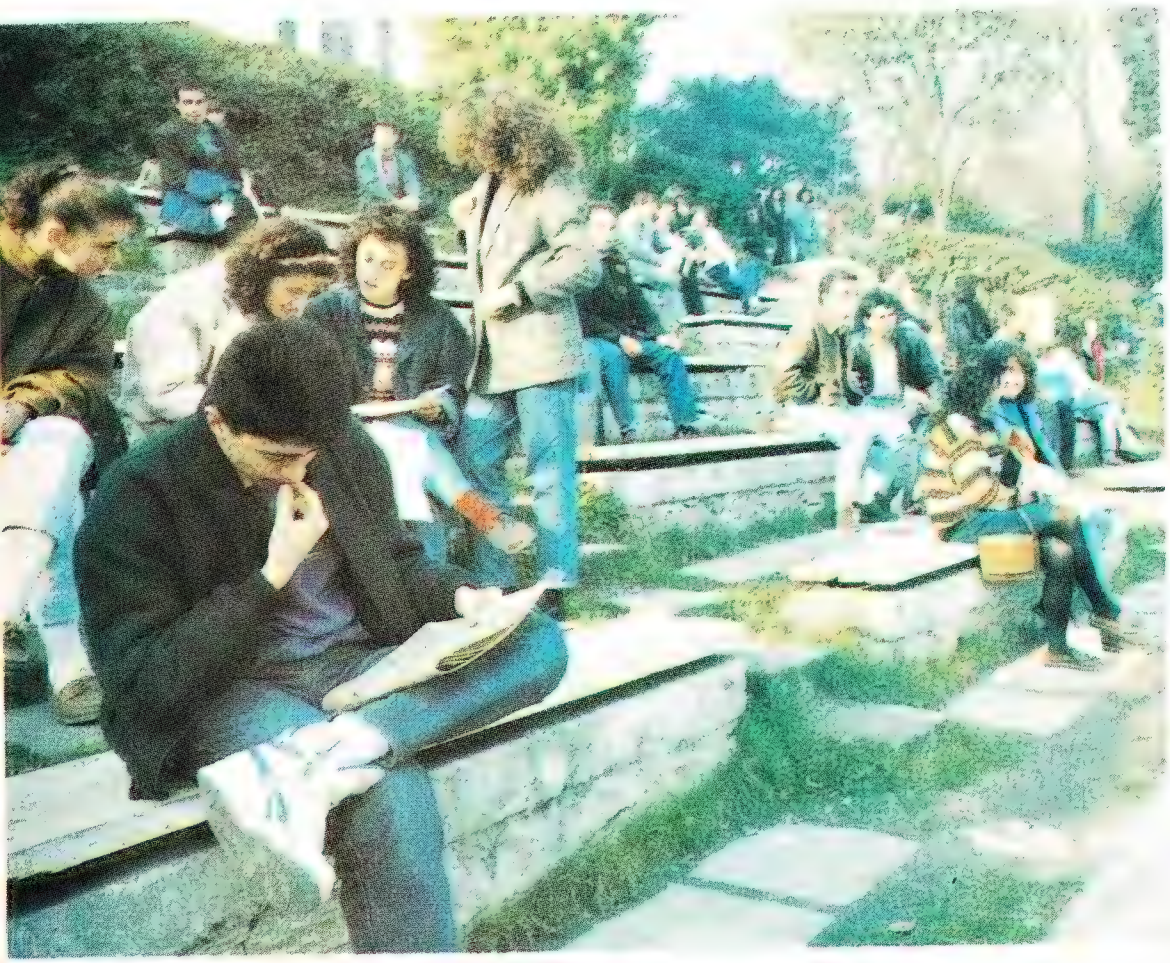

Boğaziçi Üniversitesi'nde yaklaşık her beş hazırlık sınıfı öğrencisinden biri başbakanı tanımıyor

ÇAĞRI KILIÇCI / NOKTA

dördüncü sınıf öğrencilerinin bile yalnızca yüzde 86'sı hatırlayabiliyordu..

Yıllar yürümekle aşınmaz. Gerek Devlet Opera ve Balesi sanatçıları, gerekse Boğaziçi Üniversitesi hazırlık sınıfı ve dördüncü sınıf öğrencilerinin en iyi tanıdıkları lider, Süleyman Demirel'di. "Muhteşem Sülü", politikaya atıldığı günden bu yana geçen 25 yılın kendisini hâlâ eskitemediğini kanıtlamıştı. Çeyrek yüzyıla sığan bunca tökezlemeye ve "şapka alıp" gitmeye rağmen, elde edilen sonuca bakılınca, "pazarlama ve halkla ilişkiler" alanında benzersiz bir rekor kırılmış olduğu, hemen anlaşılıveriyordu: "Va mı bunun başka bi izah tazı?"

Zaman zaman rakibi Bülent Ecevit ve "Paşa Baba"sıyla karıştırılsa bile, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü en çok tanınan lider sıralamasında ikinciliği ele geçirmişti. Akıp giden zaman bellekleri biraz tozlandırmış olsa da, doğrusu hâlâ yıllanmış bir şarap rayihası bırakıyordu damaklarda Bülent Ecevit; DSP Genel Başkanı da üçüncülüğü kapmıştı sıralamada. İş dördüncülüğe gelip dayandığında durum biraz karışmıştı. Yıldırım Akbulut ve Necmettin Erbakan bu skoru tutturmak için kıyasıya kapışmış görünüyorlardı. ANAP Genel Başkanı Akbulut; Ak- ▶

1.. 2.. 3.. 4..

Kim, kimi, ne kadar tanıyor?

İstanbul Devlet Opera ve Balesi sanatçıları: Denek sayısı 80, Yaş ortalaması 31

	Bilenlerin oranı %	Bilmeyenlerin oranı %
Başbakan kimdir?	65	35
ANAP Başkanı kimdir?	56.3	43.7
SHP " "	85.1	14.9
DYP " "	90	10
DSP " "	75	25
RP " "	60	40
MÇP " "	45	55
Kültür Bakanı "	73.7	26.3
Milli Eğ. Bak. "	56.2	43.8

Boğaziçi Üni. Hazırlık sınıfı öğrencileri Denek sayısı 80, Yaş ortalaması 18

	Bilenlerin oranı %	Bilmeyenlerin oranı %
Başbakan kimdir?	82.5	17.5
ANAP Başkanı kimdir?	66.25	33.75
SHP " "	87.5	12.5
DYP " "	90	10
DSP " "	66.5	33.5
RP " "	62.5	37.5
MÇP " "	52.5	47.5
Kültür Bakanı "	28.75	71.25
Milli Eğt. Bak. "	52.5	47.5

Boğaziçi Üni. dördüncü sınıf öğrencileri Denek sayısı 80, Yaş ortalaması 22

	Bilenlerin oranı %	Bilmeyenlerin oranı %
Başbakan kimdir?	100	—
ANAP Başkanı kimdir?	86.6	13.4
SHP " "	100	—
DYP " "	100	—
DSP " "	90	10
RP " "	70	30
MÇP " "	63.3	36.7
Kültür Bakanı "	26.6	73.4
Milli Eğt.Bak. "	60	40

tuna, Karaduman, Aktürk ve velinimeti Özal'ın tüm yıpratıcı salvolarına karşın, sonuçta averajla kapmıştı dördüncülüğü. Hoca'nın RP liderliği ise, kadayıfın artık dibi tuttuğundan olacak, pek kolay anımsanamamıştı. Alparslan Türkeş'e gelince, son yıllarda yeniden canlandırmaya çalıştığı protezli bozkurtu, yeterince titreyip kendine dönemediğinden midir nedir, deneklerin yarıya yakını adını bilememişlerdi. Ama, başbuğ açısından yine de kimi "umut verici" sonuçlar çıkarmak mümkündü bu anketten. Behice Boran dışında hiç kimseyle karıştırılmamıştı adı. MÇP Genel Başkanı'nın payına bu anketten genellikle "boş"luk düşmüştü...

Emret bakanım! Sıra deneklerin kendi alanlarıyla ilgili bakanları tanıyıp tanımadıklarına geldiğinde, Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek ve Milli Eğitim Bakanı Avni Akyol'un siyasi parti liderlerinden, hatta başbakandan bile daha az tanındıkları ortaya çıkıyordu. Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin, ister hazırlık, isterse dördüncü sınıfta okuyor olsunlar, yarıya yakını Bakan Akyol'un adını bilmiyorlardı. Milli Eğitim'in başına yakıştırılan kişiler arasında; Hasan Celal Güzel, Bülent Akarcalı, İlhan Aküzüm, Abdülkadir Aksu, Vehbi Dinçerler ve kim olduklarını bir türlü anlaşılamayan Vecdi Akyol'la, Fehmi Akyol gibi isimler geçiyordu. Milli Eğitim bakanını tanımayan öğrencilerin kültür bakanını tanımaları, doğal ki, beklenemezdi. Her dört öğrenciden yalnızca biri Namık Kemal Zeybek'in adını verebilmişti.

Neyse ki, yanıt sırası Devlet Opera ve Balesi sanatçılarına geldiğinde, "bürokrat sanatçı" kimliklerinden midir bilinmez, dört sanatçıdan üçü "bakanları" Namık Kemal Zeybek'i anımsayabilmişti...

Suç kimde? Ankete verilen yanıtlar alt alta dizildiğinde; gerek siyasi parti liderlerinin, gerekse bakanların, hatta başbakanın, toplumun "kaymak tabakası"nı oluşturduğu, ya da oluşturacağı var sayılan kişilerce "pek de" tanınmadığı ortaya çıkıyordu. Devlet Opera ve Balesi sanatçılarıyla, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerini "apolitik"lik, ya da "ilgisiz"likle suçlamaya kalkışmak ne denli doğru bir yaklaşım olur, söylemek güç. Beylik sözler ve kalıplarla günü geçiştirmeye çalışan politikacılarıyla, Türkiye siyaset sahnesinin "alışıldık düzeyinin" hiç mi tuzu yok bu çorbada acaba?

Başbakan'ın adı neydi sahi? ●

5.. 6.. 7.. 8..

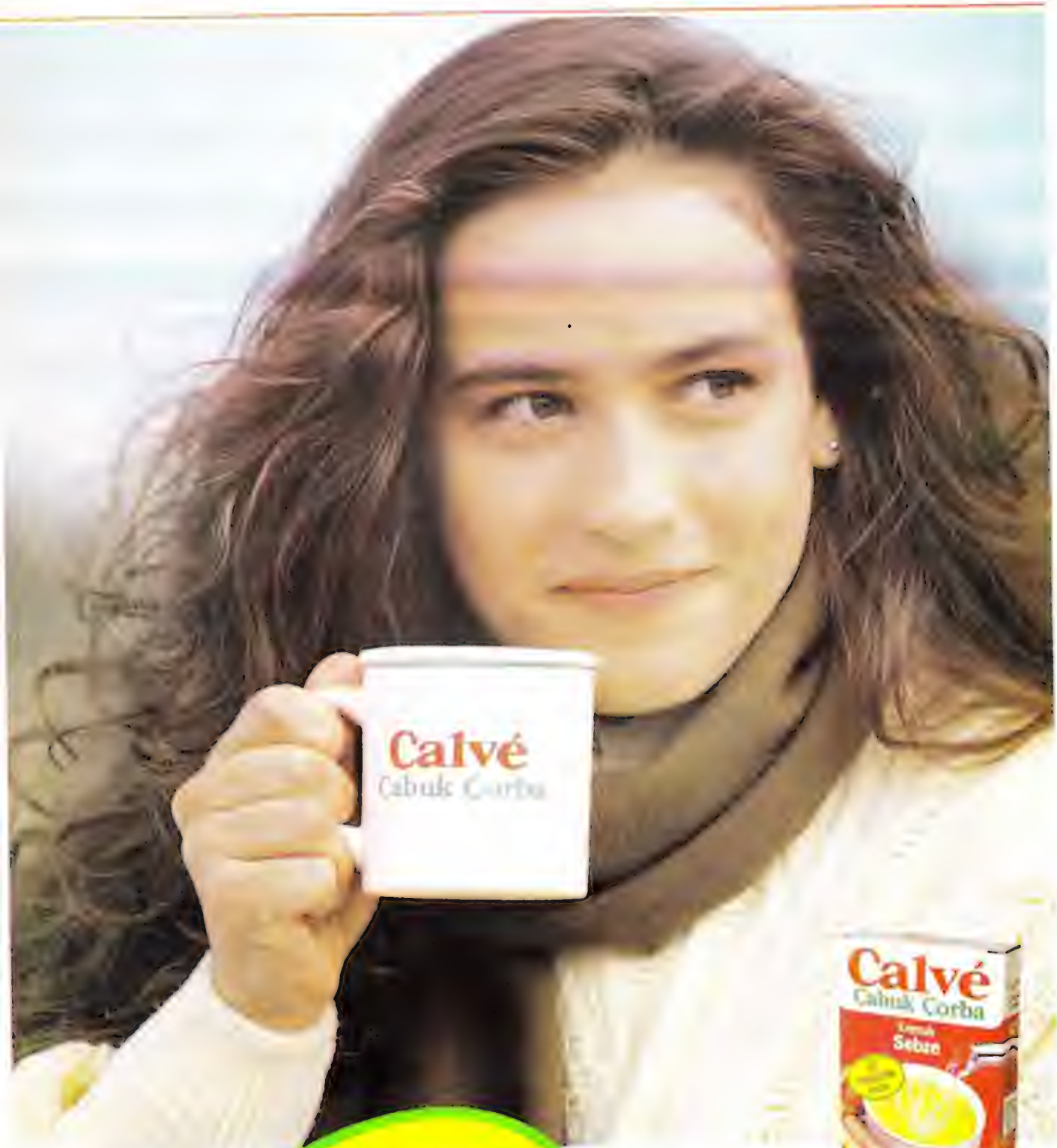

6 çeşit

9

10 saniyede hazır

Calvé
Çabuk Çorba
Anında hazır nefis çorba

GÜVENLİK/İÇİŞLERİ ESKİ YETKİLERİNİ İSTİYOR

Jandarmaya sivil amir

Jandarma Komutanlığı'nın İçişleri Bakanlığı'na bağlanması için milletvekilleri harekete geçti. ANAP Bitlis Milletvekili Tarımcıoğlu'nun Meclis Başkanlığı'na vereceği tasarıya ANAP, DYP ve SHP milletvekilleri destek vaat etti

İçişleri Bakanlığı'ndan balyoz sesleri geliyordu. Bakanlığın koridorlarında toz toprak birbirine karışmış, hummalı bir faaliyet göze çarpıyordu. Jandarma erleri ellerinde silah yerine balyozlar, birtakım duvarları yerle bir ediyorlardı. Yıkılan duvarların bir yanındaki üniformalılar hafif endişeliyseler de, diğer yandaki siviller, bıyık altından hafif tebessümlerle yıkım işleminin bir an önce tamamlanmasını bekliyorlardı.

9 Ocak'ta ANAP Bitlis Milletvekili Faik Tarımcıoğlu'nun vereceği kanun teklifi kabul edilirse, herhalde yukarıda anlatılan sahneler gerçekleşecekti. Jandarma Genel Komutanlığı, 12 Eylül'den sonra İçişleri Bakanlığı'ndan alınıp Genelkurmay Başkanlığı'na bağlanınca, bakanlık binasında bu iki birimi ayırmak için örülen duvarlar da yıkılacaktı.

Tarımcıoğlu'nun vereceği kanun teklifinde esas olarak Jandarma Genel Komutanlığı'nın, İçişleri Bakanlığı bünyesinde ve ona bağlı olarak çalışması öngörülüyordu. Gerekçe olarak da "İçişleri Bakanlığı'nın kırsal bölgelerdeki güvenliği teminde bir boşluk içinde olduğu ve bunun doldurulmasının bir demokrasi gereği olduğu" belirtiliyordu. Tarımcıoğlu, **Nokta**'ya yaptığı açıklamada "Bu yanlış 12 eylül döneminden sonra yapıldı. Bu yanlışlığın bir an önce düzeltilmesi lazım. Jandarmanın İçişleri Bakanlığı bünyesine alınıp, idari makamların emrine verilmesi lazım. Bu demokratikleşmenin bir yolu, bir yöntemidir. Jandarma, kaymakamın ve valinin emrinde olmalıdır. Sicili, izni, terfisi ona bağlı olmalıdır ki, idare, otorite kurabilsin. Hazırlayacağımız yasa teklifi buna amirdir" di-

ADEM ALTAN/NOKTA

Faik Tarımcıoğlu: "Jandarmanın idari makamların emrine verilmesi lazım."

ADEM ALTAN NOKTA

SHP ve DYP Genel Başkan yardımcıları Cevdet Selvi ve Esat Kıratlıoğlu, Tarımcıoğlu'nun kanun teklifini destekliyor

yordu. Böylece sivil-asker yetki karmaşasının giderilmesinde, siviller bir adım daha atacaklardı.

Bakanlık devreden nasıl çıktı? Aslında Jandarma Genel Komutanlığı, 12 Eylül dönemine kadar zaten İçişleri Bakanlığı'na bağlıydı. Şu anda mevcut tartışmaların kökeninde yatan ayrılığın hikâyesi ise, Jandarma Genel Komutanı Celasun Paşa'nın konseyde yer almasıyla başlamıştı. Konseydeki diğer kuvvet komutanlarıyla aynı statüde görülen Jandarma Genel Komutanı'nın bu fiili durumu, daha sonra konseye bağlı olarak çalışan Danışma Meclisi tarafından ele alınacak Jandarma Teşkilat Yasası'nda küçücük bir tadilatla,bakanlıktan alınıp emir makamı olarak Genelkurmay Başkanlığı'na bağlanıverecekti. Bunun sonucu olarak da İçişleri ile Jandarma Komutanlığı'nı birleştiren koridorlar tuğlayla örülecekti.

Mantığa aykırı. 12 Eylül yasalarının birer birer ele alındığı demokrasileşme süreci içinde, sıra elbetteki Jandarma Genel Komutanlığı'nın içinde bulunduğu bu "tutarsız" duruma da gelecekti.

ANAP Genel Başkan Yardımcısı Metin Gürdere, "Bugün jandarmanın yaptığı veya yapmadığı her işin sorumluluğu, siyasi iktidara ait. Dolayısıyla yetkinin de sorumluluk gibi siyasi iktidara ait olması kadar doğal bir şey olamaz. Aksi, akla ve mantığa aykırıdır" diyerek bu konudaki ortak eleştirilerden birini dile getiriyordu.

Ana muhalefet partisi SHP de jandarmanın İçişleri'ne bağlanmasından yanaydı. SHP Diyarbakır Milletvekili ve grup sözcüsü Fuat Atalay bizzat kendi gözlemlediği olayları değerlendirerek, Güneydoğu bölgesinde jandarma ve idare arasındaki uyumsuzluğun "ayyuka" çıktığını belirtiyordu.

SHP Genel Başkan Yardımcısı Cevdet Selvi ise, jandarmanın sivil hükümete bağlı olmasının son derece gerekli olduğuna dikkati çekerek, görüşünü şöyle açıklıyordu: "Jandarma ile polisin ayrı ayrı davranışları olduğu görülmektedir. Bu iki başlılığın ortadan kalkması ve sivil hükümetin sorumluluğu altında bulunan olaylardan yine hükümetlerin yetkili olması gerekmektedir."

"Orduda birtakım kişiler rahatsız olabilir." DYP'nin sözünü esirgemeyen genel başkan yardımcılarından Esat Kıratlıoğlu ise **Nokta** muhabirinin sorusunu sorar sormaz gürlüyor ve "Tabii kardeşim, jandarma,İçişleri Bakanlığı'nın emri altına verilmelidir. Orduda birtakım kimselerin hoşuna gider veya gitmez. Bu mühim değil. Çünkü ordu, Türk milletinin ordusudur" diyordu.

12 Eylül'den bu yana, yapılan değişikliğin türlü sakıncalarının yaşanarak görüldüğünü hatırlatan Kıratlıoğlu, vali ve kaymakamların bir jandarma astsubayı karşısında ricacı duruma düştüğünü de öne sürüyor ve "Orduda birtakım kimseler rahatsız olacak diye memleketin bütünlüğünü ve bölünmezliğini zedeler hale mi gelelim? Bu uygulama mantıklı değildir ve değiştirilmelidir. Bunu biz de destekleriz" şeklinde konuşuyordu.

Kıratlıoğlu'nun bu çıkışını destekleyen DYP'nin TBMM Grup Başkanvekili Köksal Toptan, jandarmanın İçişleri Bakanlığı'na bağlanması kadar gerekli ve doğal bir şeyin olamayacağını kaydederek, bunun koordinasyon açısından da son derece yararlı olduğu görüşünü yineliyordu.

Siyasi parti yetkililerinin görüşüne iştirak eden ve Jandarma Genel Komutanlığı Kurmay Başkanlığı yapan emekli Korgeneral İsmail Selen de, kendi adına bir açıklama yapmak için vaktin henüz erken olduğunu belirtirken, ancak bu tür bir değişikliğin demokrasiye uygun olduğunu ifade ediyordu.

Yıllardan beri aynı çatı altında, birbirleriyle bu kadar içli dışlı bir şekilde hizmet verme alışkanlığına sahip her iki birimi,tekrar uyumlu bir çalışma ortamına kavuşturmak için harekete geçen siyasi yetkililer, muhalefet ve iktidarıyla birlikte, 12 Eylül döneminde İçişleri Bakanlığı binasında örülen bu duvarları yıkmaya kararlı gibi görünüyorlardı. Tarımcıoğlu'nun vereceği kanun teklifi, TBMM'de grubu bulunan partiler tarafından olumlu karşılanıyordu. Anlaşılan 9 Ocak'tan sonra, Jandarma Genel Komutanlığı, kayıtsız şartsız İçişleri Bakanlığı'na bağlanacak ve bir 12 Eylül yasası daha, yıkılan duvarlarla beraber tarihe karışacaktı.

Erdal KILIÇOĞLU

1 milyarlık nafaka davası

Bir milyarlık nafaka talebiyle başlayan bir boşanma davası, avukatların yöntem üzerinde anlaşamamaları yüzünden gasp ve tehdit davasına dönüştü. Bir milyar nafaka ödemesi istenen Halil Güvener, avukatların adamlarının kendisini tehdit ettiğini ve şoförünün cebindeki on milyonu gasp ettiklerini söylüyor

MAHMUT ÖVÜR / NOKTA

Lüks jipin içinde keyifle sigarasını tüttüren şoför Hulki Doğan Kocadağ, tam teybe bir kaset koyacakken hayatının en inanılmaz olaylarından birini yaşadı. Büyük bir gürültüyle açıldı arabanın kapısı ve birden kendisini yaka-paça yerlerde sürünür buldu. Üç kişiydiler ve sokak bomboştu. "Ulan Halil misin ne haltsan..." diye konuşmaya başladı, adının Suat Engin olduğunu sonradan öğrendiği kişi, "haddini bil ulan, sormaz mıyız sana bu kara paraların hesabını?.." Diğer ikisi üzerini aradılar, iç ceplerindeki iki deste elli binliği mülkiyetlerine geçirirken güçlükle konuşabildi olayın şokunu üzerinden atamayan Hulki Doğan Kocadağ, "Ben Halil Bey değilim, şoförüyüm, Halil Bey yukarıda, kahve içiyor karısıyla..."

Gerçekten de yukarıda Halil Bey, uzunca bir süredir ayrı yaşadığı ama bir türlü boşanamadığı karısı Sibel Güvener'le, yaşantılarının bir bölümünü birlikte geçirdikleri evde kahve içiyordu. Aslında karısıyla karşılıklı oturup kahve içme gibi bir düşüncesi yoktu Halil Bey'in, telefonda o kadar ısrar edince Sibel, kalkıp gelmişti. Tam bunları düşünürken aşağılardan bir yerden kendisine seslenildiğini duydu, ses büyük bir hızla yaklaştı: "Halil Bey, Halil Bey..."

Bağıran şoförü, el kol hareketleri yapıyor, enikonu telaşlı, açıyor pencereyi Halil Bey, "Telefon" diye bağırıyor şoförü, gözleri yuvalarından fırlamış neredeyse, "çok acilmiş..." Geriye dönen Halil Bey, karısı Sibel'in sakin bakışlarıyla karşılaşıyor, "Bu kadınlar böyle işte", diye düşünüyor, "insan bir merak eder..."

Sonradan isimlerinin Suat Engin, Gültekin Ateşoğlu ve Turgay Kaymış olduğunu öğrendiği üç kişi, kapının girişinde dayıyorlar silahı şakağına, "Ulan Halil, vereceksin o paraların hesabını..."

Bu nafaka, ne kafa? Amerikan filmlerindekine benzer bir seyir takip eden olayların kahramanları Halil ve Sibel Güvener, olayların nedeni ise bir milyarlık bir nafakanın söz konusu olduğu boşanma davası. Bir milyarı isteyen Sibel, rakamı duyunca gözlerine, pardon kulaklarına inanamayan Halil. Olayın Asliye Hukuk'tan Ağır Ceza'ya terfi etmesini sağlayanlar da Sibel Hanım'ın avukatları... Şantaj, tehdit ve gasp elemanlarının yakın desteğiyle elbette...

Sibel Güvener'in boşanma avukatı aracılığıyla ulaştığı işbitirici yeni avukatları ve tahsilat ekibinin, "adalet"in çok ağır işleyen çarklarını beklemeden bir milyarlık nafakayı kestirmeden tahsile kalkışmaları yaratmıştı baştaki öyküyü. Hesaba göre, zoru gören Halil Güvener hemen ikna oluverecek ve bastıracaktı bir milyarı. Ama bu, yazıhanede yapılan hesaptı. Halil Güvener pazarlığa yatmamış ve soluğu polisin kapısında almıştı. Olay, "ikna" ekibinin üç elemanının, avukatların ve Sibel Güvener'in Ağır Ceza hâkimi karşısına çıkmalarıyla noktalanacaktı...

Oysa üç yıl önce, karlı bir kış gecesi, Büyük Kulüp'ün görkemli avizeleri altında ve kalabalık bir topluluğun gözleri önünde, alkışlarla mutluluk denizine beyaz bir yelken açan Sibel ve Halil Güvener çifti, üç yıl içerisinde kendilerini bu kadar çabuk tüketebileceklerini akıllarına bile getiremezlerdi. Üstelik Yüksel Uzel, Necla Akben ve Sibel Orhon da renk katmıştı düğün gecelerine...

Bir holdingin patronu olan Halil Güvener, düğünden sonra genç ve güzel eşini kaptığı gibi İsviçre'nin kayak merkezi Grindelwald'de almıştı soluğu. On beş günlük balayı boyunca, on beş güzel gün ve on beş güzel gece geçirmişlerdi şöminenin karşısında konyaklarını

Sanıklar Suat Engin, Gültekin Ateşoğlu (ortada) ve Turgay Kaymış "gasp, tehdit ve darp" suçundan yargılanıyorlar (solda). Sibel Güvener, holding sahibi kocasından bir milyarlık nafaka beklerken, kendini sanık sandalyesinde buldu (altta)

yudumlayarak. İstanbul'a döndüklerinde ise her evlilik yıldönümlerini İsviçre'de geçirme kararını çoktan vermişlerdi...

Ne var ki, romanlardaki gibi sürmüyordu hayat. Mutlu başlayan bir evlilik zamanla örseleniyor, çeşitli yerlerinden yaralar alıyordu. Güvener çifti de farkına varıyordu bir süre sonra bu gerçeğin, ilk tartışmalar başlayacak, ilk gönül kırıklıkları yaşanacak ve Büyük Kulüp'ün görkemli avizeleri altında çektirilmiş fotoğraflar, asıldıkları duvardan hüzünle seyredeceklerdi bu kopuşu...

İlk büyük kavga, evlilik yıldönümlerine on gün kala, "İsviçre'de onarabiliriz belki biraz bu beraberliği" diye düşündükleri bir sırada koptu. Gazinodan geç geldiği için kendisine kızan karısını "bir güzel" döven Halil Güvener, İsviçre'ye tek başına uçarken, "bir güzel" dövülen Sibel Güvener de hastanede alıyordu soluğu. Sonuç, on beş günlük rapor...

Sibel Güvener, daha fazla dayanamamış ve mahkemeye başvurarak boşanma davası açmıştı. Ama araya dostlar girmiş, "Yapmayın, ▶

Sanık Avukat Şenol Birinci: "Sanıkların hakkımda verdikleri ifadeler hilafı hakikattir ve baskı altında alınmıştır" diyor

etmeyin, koca koca adamlarsınız, aile arasında olur böyle şeyler, yıkmayın gül gibi yuvanızı" diyerek vazgeçirmişlerdi davadan.

Eş dost yardımıyla sağlanan geçici barış da bir süre sonra bir işe yaramayacaktı. Yine kavgalar, yine bir bardak suda fırtına koparmalar, derken yine mahkeme kapısında görüyoruz Sibel Güvener'i, bu kez kesin kararlı, bu kez evi de terk etmiş...

Avukatlarımız devrede. Sibel Güvener, tam bir milyar lira talep ediyor kocasından nafaka olarak, gerekçeleri de yabana atılır gibi değil, o koskoca holdingin sahibi, bir milyar dokunmaz ona, ama ben ne yaparım kadın başımla, ne yer, ne içerim?

Oysa, Halil Güvener hiç de karısı gibi düşünmüyor (zaten bu yüzden ayrılıyorlar ya, düşünceleri uyuşmuyor), bu kadar astronomik nafaka nerede görülmüş, kim kaybetmiş ki o bulmuş bir milyarı?

İşte bu aşamada devreye avukatlar giriyor, Sibel Güvener'in avukatı Fuat Altınsoy'un çevresi geniş, bu bir milyar işini kaçırmak istemiyor, kendisi gibi bir avukat olan arkadaşı Mehmet Arif Gökberk'e anlatıyor bir milyar meselesini. Gökberk'in de çevresi geniş, piyasada "işbitiriciliği" ile ünlü, "baba"ların avukatı olarak nam salmış avukatlarımızdan Şenol Birinci'nin kapısını çalıyorlar birlikte. Şenol Birinci'de dudak uçuklatacak akıllar,fikirler var. Sibel, Şenol Birinci ve Gökberk'e devrediyor davanın avukatlığını. Sonrasını Sibel Güvener'in polis ve mahkemedeki ifadelerinden izliyoruz:

"Bir gün Mehmet Gökberk'in yazıhanesine gittim, Şenol yoktu, sonradan geldi. Yine benim mevzu (boşanma ve nafaka) konuşuldu. 'Biz bu tazminatı, bu parayı nasıl olsa alırız, icap ederse Halil'i (Güvener) vurdururuz' yolunda konuşmalar oldu. Bu mevzu bu şekilde konuşulmaktayken ben de her zaman gidip geldiğim ve yakın arkadaşım Gönül Alhan'ın çalışmakta olduğu Kızıltoprak'taki oto galerisine gittim. Orada avukatlarımın ve benim konuşup karar aldığımız durumları konu edip Avukat Şenol Birinci'nin ve Mehmet Arif Gökberk'in yazıhanesinde bulunan adamları tarafından tuzağa düşürülüp, tazminat alacağı bir milyar lirayı tahsil etmenin yollarını arayacağımızı, bu işi de 20.10.1989 günü yapacağımızı kararlaştırmış olduğumuzu söyledim. Bu durum olaydan önce Avukat Şenol (Birinci) tarafından Halil Güvener'in avukatı Bozkurt Nuhoğlu'na konu edilmiş, Bozkurt Nuhoğlu da Şenol'a (Birinci) 'Bu iş sana yakışmaz!' dediği halde Avukat Şenol (Birinci), 'Neye mal olursa olsun bu adamın kafası kopacak!' şeklinde cevap verdiğini Şenol'un (Birinci) kendisinden öğrendim. Ve bu yolda kararlı olarak işe başladık."

Ama Sibel Güvener bir süre sonra cayacaktır bu karardan, ne de olsa eski kocası, nafakayı alsın yeter. Bunu söylediğinde Şenol Birinci ve Mehmet Arif Gökberk'in birden çatılıyor kaşları, "Ne demekti bu şimdi, bu para başka nasıl alınırdı?" Ve arkasından tehditler: "Eroine alıştırırız seni, kötü yola düşersin..."

Ve plan uygulanıyor. Planın nasıl uygulandığını, Şenol Birinci'nin hazır beklettiği ve ekibin başı Suat Engin anlatıyor:

"Avukat Şenol Birinci bizi ön odaya çağırdı. Bu arada Gültekin Ateşoğlu ve Turgay Kaymış arkadaşlar da yanımdaydı. Şenol (Birinci) bizlere hitaben; 'Çocuklar, hani daha önce sizlere gösterdiğim evi var ya Sibel'in, kocası gelecek. Sizler, Halil Güvener'i tutup, olayın benden geldiğini anlamasın diye, 'eroinlerin kara parasını ne yaptığını, bunların hesabını soracağımızı söyleyip bir tokat atın ve iyice korkutun. Ben daha sonra, bu olayla almak istediğimiz bir milyarı irtibatlar ve bu olayın bizden geldiğini kendisine hatırlatırım, dedi ve beni yalnız bir odaya alarak olayda kullanmam için 7.65'lik paslı bir tabanca verdi, 'Tabancayı darda kalırsanız kullanın' dedi."

Böylece devam etmekte olan boşanma davasına, bir de gasp ve tehdit davası eklenecekti. Suat Engin, Gültekin Ateşoğlu ve Turgay Kaymış tutuklanacak, Birinci, Gökberk ve Sibel Güvener ise tutuksuz yargılanacaklardı. Mahkeme sonucunda gerçek açığa çıkacak: Ya artık faaliyet alanlarının sayısını unuttuğumuz mafyaya bir de "avukatlar mafyası" dahil olacak, ya da Şenol Birinci ve Mehmet Arif Gökberk'in bürolarının önlerinde uzun kuyruklar oluşacak...

Mahmut ÖVÜR

Dünyanın En Üstün Motor Yağı

Mobil 1 gelişmiş yağ teknolojisinin ürettiği, en üstün tam sentetik motor yağıdır.
Mobil 1 -35°C soğukta bile akmaya devam eden, +265°C sıcakta ise karbonlaşmayan ve kavrulmayan formülüyle, uluslararası standartları aşan motor yağıdır.

Mobil 1 40.000 km veya 1 yıl kullanım ömrüyle ve motora kattığı ekstra güçle, dünyanın en üstün motor yağıdır.
Mobil 1 bu özellikleriyle, benzinli ve dizel otomobillerde mükemmel performans ve koruma sağlar.

Sizin otomobiliniz de bu mükemmel korumaya layıktır.

ADMAR

FOTOGRAFLAR: SEDAT ARALINDIRIM—SIPA PRESS

BÜYÜK BİRADER YOK ARTIK

Çok değil, iki hafta öncesine kadar Romanya'ya ''Stalinizm'in son kalesi'' gözüyle bakılıyordu. Son ve sarsılmaz... Çavuşesku, glasnesta ateş püskürmüş ve Doğu Avrupa'daki gelişmeleri ''sosyalizmden kapuş'' olarak değerlendirmişti. Romanya'nın değişmeye ihtiyacı yoktu. Ancak Doğu Avrupa iklimi, Romanya'yı da etkisi altına aldı, muhalefet beklenmedik bir hızla büyümeye başladı. Ve ilk büyük kitle gösterisi Temeşvar'da yapıldı. Ama Çavu-

şesku kararlıydı, en küçük kıpırtıya bile tahammülü yoktu. Kitleye ateş açıldı. 5 bin kişi katledildi. Temeşvar katliamı, ihtilalin "miladı" oldu. Sonrası, bildiğimiz... Savaşın bilançosu 80 bin kişi. Romanya devrimi, 24 yıllık Çavuşesku hanedanlığını yıkmıştı. Ama çok daha önemlisi, dünyanın en güçlü "polis devleti"nin bile yıkılabileceğini göstermesiydi. Büyük Birader, ülke nüfusunun neredeyse beşte birini oluşturan polis teşkilatı, küçücük ülkeye yerleştirilen milyonlarca mikrofon... Her şey Orwell'in "1984" romanına benziyordu. Tek farkı sonuydu.

Çavuşesku'nun gizli polisi ''Securitate''nin lojmanları. Tanklardan çıkan mermiler Temeşvar katliamının intikamını alıyordu sanki...

Bükreş sokaklarında zafer coşkusuyla, yaklaşan yeni yılın sevinci bir arada yaşanıyor. Ama yitirilmiş yakınların acısıyla gölgelenmiş bir coşku ve sevinç bu

Yıllar süren sindirilmişlik, yerini dayanışmaya bıraktı. Hedef Cavuşesku ve sayıları milyonları bulan gizli polisler

Binlercesi arasından teşhis edilebilen cesetler yeni yeni toprağa veriliyor

Temeşvar katliamı altı bin kişinin ölümüyle sonuçlandı. Ortaya çıkan manzara Çavuşesku'nun gaddarlığının nerelere varabildiğini gösteriyordu

Büyük Birader, artık yok. Korku değil, zafer coşkusu egemen oldu Romanya'da. Bir de, ekmeksiz kalma kaygısı...

kent

Olips

nefiss...

Enerji verir.

Ferahlatır...

Sibil

Tere karşı TOPLU savunma !

Bu bir "güzel" savaş.
Bu savaşta sizin yanınızda,
tere karşı beş güzel koku,
beş güzel renk, beş güzel duygu var.
Özel cam şişelerde,
cildi tahriş etmeyen
beş değişik FA var.
Bu FA lardan birini yanınıza alın,
tere karşı kendinizi
"top"lu FA roll-on ile savunun.
Tazeliği kazanın, mutluluğu kazanın.

Fa®

AVON A.Ş.

ADMAR

ROMANYA / ÇAVUŞESKU'NUN ARDINDAN

Cesaret sirayet edince

Birkaç hafta öncesine dek, D. Avrupa'nın en güçlü lideri konumundaki Çavuşesku, ani gelişen kitle eylemleri sonucunda iktidarını ve hayatını kaybetti. Peki, yıllardır Çavuşesku'nun zulmüne boyun eğen Romen halkı, nasıl oldu da birdenbire başkaldırdı?

"Katliamın son kurbanları gömüldüğü zaman, aynı şehirde lideri desteklemek için bir gösteri düzenlendi. Şehir meydanında toplanan göstericiler liderin resimlerini taşıyarak şaşaalı bir resmigeçit yaptılar. Hükümet üyeleri tam kadro gösteriye katıldı, Başbakan, bir nutuk çekti. Birkaç anarşist ve teröristin huzuru bozamayacağını, milletin birliğini yok edemeyeceğini söyledi. Katılanların çoğunluğu bu gösteri için kasabalarından şehre taşındığından, gösteri bitince otobüslere doldurulup geri gönderildi. Diğerleri arka sokaklardan evlerine sıvıştılar."

Yıl 1978, yer Tebriz. Kaynak, "Üçüncü Dünya"da tam 27 devrim ve darbeye tanık olan Polonyalı gazeteci-yazar Ryszard Kapuscinski'nin İran Devrimi'ni anlatan kitabı "Şahların Şahı."

Doğu ya da batı, kuzey ya da güney pek fark etmiyor. Despotu despot yapan özellikler her yerde aynı. Değişen sadece baskının biçimi ve dozu. Kapuscinski'nin deyişiyle, "Bir despot, insanın alçak bir yaratık olduğuna inanır. Halkı hor görür ama, takdirini kazanmak için de hayli çaba harcar. Önemli olan görüntüyü kurtarmaktır. Diktatörlüğün dünyası gösteriş dünyasıdır."

Yıl 1989, yer Bükreş. Kaynak, haber ajansları: "Dev gösteri... Romanya Komünist Partisi'nin 14. Olağan Kongresi sona erdi. Çavuşesku oybirliği (evet, oy çokluğu değil, oybirliği) ile yeniden genel sekreter seçildi. Eşi Elena asil, oğlu Niko yedek üye olarak Politbüro'ya girdi. Çavuşesku'nun kongredeki kapanış konuşması hoparlörlerle dışarıya da verildi. Öğle saatlerinde, başkent Bükreş'in çeşitli bölgelerinden gelerek kongre binası önünde toplanan 100 bin kişi (evet, yüz bin) Çavuşesku'nun konuşmasını dinlerken sevgi gösterisinde (evet, sevgi gösterisi) bulundu."

Evet, inanılır gibi değildi. Berlin Duvarı'nın yıkıldığı, Çekoslovakya'da "ikinci Prag Baharı"nın yaşandığı günlerde Romanya'dan gelen haberler inanılır gibi değildi. Diktatörlüğü, despotizmi ayan beyan ortada olan bir lidere halkın sevgi gösterisi yapması toplumbilimsel bir bilmeceydi. Keramet kimdeydi? Romen halkında mı, Çavuşesku'da mı, yoksa "korku faktörü"nde miydi? İnsanları, bir despota sevgi göstermeye iten neydi?

Ama, çok geçmeden bilmece çözüldü. "Çavuşesku'ya destek" gösterisinden üç hafta sonra, Temeşvar kentinde "Çavuşesku'yu protesto" gösterisi düzenlenmiş, güvenlik kuvvetleri halka ateş açmış, binlerce kişi hayatını kaybetmişti. Çavuşesku gereğini düşünmüş, ülke genelinde sıkıyönetim ilan etmiş, dış gezi programını bozmayarak, yerine karısını bırakıp İran'a gitmişti.

Ancak, sıkıyönetime rağmen gösteriler sürüyordu. Önce Temeşvar'da, sonra da Bükreş'te yürüyüşler düzenlenmişti. Çavuşesku, İran'dan döndü ve ikinci "Çavuşesku'ya destek" gösterisi için halkını Başkanlık Sarayı'nın önüne

Üç hafta önce kongre binası önünde Çavuşesku'ya sevgi gösterisinde bulunan yüzbinler, korkunun bittiği an onu alaşağı ettiler. Ve bayraklardan sosyalizmin simgeleri yırtılıp atıldı

topladı. Balkona çıktı ve malum nutuklarından birine başladı. Romanya, sosyalizm, parti ve kendisi dimdik ayaktaydı. Gerçi ülkeyi ve milleti bölmeye çalışanlar vardı ama, bunlar emperyalizmin buyruğunda olan bir avuç anarşist ve teröristti. Güçleri milletin huzurunu, birliğini bozmaya yetmezdi. Bu arada işçilere yüzde 10 oranında zam vaat ediyordu. Derken beklenmedik bir şey oldu. Önderlerini kuzu kuzu dinleyen göstericiler, birdenbire aleyhte sloganlar atmaya başladı. Hem de ne sloganlar. Bir zamanların "ışık saçan kılavuzu", "dahilerin dahisi", "modern Romanya'nın yaratıcısı"nın ne Drakula'lığı kaldı, ne de sıçanlığı.

Çavuşesku şaşkındı, elleriyle kalabalığı susturmak istedi, olmadı, yapamadı, "kadiri mutlak" önder birdenbire çaresiz, aciz duruma düşmüştü. Despotun jestleriyle yapamadığını güvenlik kuvvetleri silahlarıyla yaptı, ateş açarak göstericileri susturdu. Ama, suskunluk kısa sürdü. Artık ok yaydan fırlamış, despotun sonu gelmişti.

Peki, yıllardır her türlü zorbalığa boyun eğen halk, nasıl olmuştu da birdenbire başkaldırmıştı? "Şimdi en önemli an gelmiştir; ülkenin ve devrimin kaderini tayin edecek olan an, bir polis memurunun kalabalığın kenarında duran bir adama doğru yürüdüğü ve sesini yükselterek ona evine gitmesini emrettiği an gelmiştir. Tecrübelerimize dayanarak iyi bir senaryo hazırlayabiliriz" diyor Kapuscinski: "Polis bağırır, adam kaçar, diğerleri toz olur ve meydan boşalır. Ancak, bu kez her şey farklı bir biçimde gelişiyor. Polis bağırıyor ama, adam kaçmıyor, orada dikilip polise bakıyor. Bu bakış yalnızca tedbirli ve korkulu değil, aynı zamanda sert ve cüretli. Kalabalığın kenarında duran adam, üniformalı yetkiliye küstahça bakıyor. Polis kımıldamıyor. Etrafına göz atıyor ve aynı bakışı öteki yüzlerde de görüyor. Polis bağırmaya devam ediyor ama, kimse kaçmıyor. Sonunda o da sesini kesiyor. Bir anlık sessizlik. Adamın korkusu geçmiştir. İşte bu an devrimin başlangıcıdır."

Kapuscinski'ye göre, "Devrimler üzerine yazılmış bütün kitaplar sendeleyen otoritenin çürüyüşünü ya da halkın sefalet ve acılarını anlatan bir bölümle başlar. Oysa bu ki- ▶

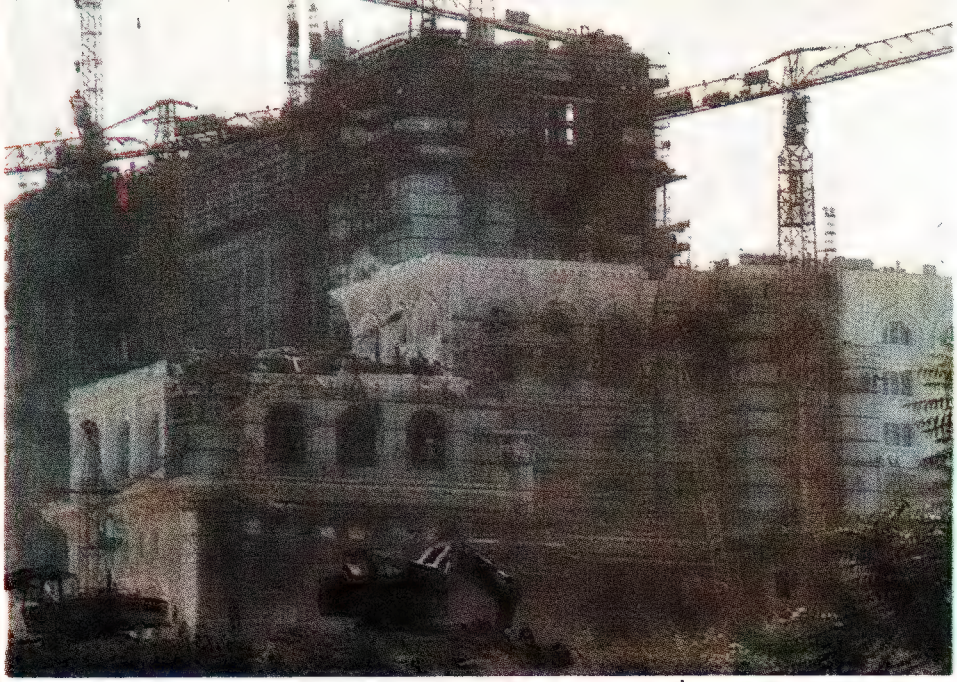

Tarihi binalarla dolu koskoca bir semt yerle bir edilerek, yerine İmparator Agustus'un formundan esinlenen bir hükümet sarayı inşa edildi

taplar ürkütülüp sindirilmiş, dehşete düşmüş bir adamın, birdenbire nasıl olup da korkusunu yendiğini, nasıl rahatladığını anlatan psikolojik bir bölümle başlamalıdır. Bazen aniden, bir şok ya da arınma gibi gerçekleşiveren bu olağandışı sürecin aydınlatılması gerekir. Kişi korkuyu başından atar ve kendisini özgür hisseder. Bu gerçekleşmeden hiçbir devrim mümkün değildir."

Romen halkı da korkuyu başından atmış ve despotun karşısına dikilmişti. Cesaret de, korku gibi, sirayet eden bir duygu. Polonya, Çekoslovakya, Doğu Almanya'daki gelişmeler hiç kuşkusuz önemli rol oynamıştı. Bulgaristan'ın da kervana katılması, Stalinist kalelerin birer birer yıkılması, insanların özgürlüklerini ilan etmeleri, Sovyet tanklarının devreye girmemesi, ce- ▶

"Işık saçan kılavuz"un icraatı

Başlangıçta her şey iyi gitmişti. 1965'te Komünist Parti Lideri, iki yıl sonra da Cumhurbaşkanı olan Çavuşesku, sanayiye ağırlık vermiş, yaşam standartlarını yükseltmiş, hatta biraz liberalleşmeye bile müsaade etmişti. 1968'de Çekoslovakya işgaline karşı çıkması, Comecon'un içinde erimeye karşı kafa tutması, bağımsızlıktan yana bir lider olarak Batı'da sempati toplamasına yol açmıştı.

Ancak 70'li yıllara gelindiğinde, Çavuşesku'nun dışarıya karşı gülümseyen yüzü, içeride giderek asılmaya başladı. Ekonominin tehlike çanları çalmaya başladığı yıllardı. Önce, Mao'nun Kültür Devrimi'nden esinlenen 1971 "Temmuz Tezleri" yayınlandı. Buna göre, Romen yazarlar artık sadece "Karpatların Dâhisi"ni yüceltmek için yazacaklardı. Grevler, sendikal hareketler ve her türlü muhalefet de acımasızca bastırılacaktı.

Yanlış ekonomik politikalar, doğal gaz, linyit, kömür ve petrol gibi hiç de azımsanmayacak tabii zenginliklere sahip Romanya'yı giderek uçuruma sürüklüyordu. Kurulan dev tesisler, ithalatın minimuma indirilmesi nedeniyle, yedek parça getirtilemediği için, birkaç yıl içinde, ya çalışamaz duruma geliyor, ya da sürekli zarar etmek pahasına yaşamını sürdürüyordu. Sonunda Romanya önceden ihraç ettiği hammaddeleri ithal etme durumuna gelmişti.

1981'de dış borçların sıfırlanması hedefinin konmasıyla, ekonomik kriz iyice doruğa tırmandı. 10 milyar dolarlık dış borç, ne pahasına olursa olsun ödenecek ve böylece bağımsızlık bir daha kanıtlanacaktı. Zaten asgari düzeyde olan tüketim daha da kısıldı, ihraç edilebilecek ne varsa ihraç edildi. Romenlere düşen, dışarıya satılamayan şeylerle idare etmekti. Evler, okullar, işyerleri soğuk ve karanlıktı. Isının 7 derecenin üzerine çıkması yasaktı.

Geçim garantisi sağlayan ücret sistemi kaldırılmış, yerine verimliliğe göre ücret sistemi getirilmişti. Kırsal alanlarda ise, "Tarımda yeni devrim" adı altında ikinci bir kolektifleştirme yoluna gidilmişti. Buna göre, çiftçiler artık kendilerine ait topraklardan bile, sadece "bilimsel" olarak belirlenen "ihtiyaç"larını alacak, gerisini yine devlete verecekti. Romenler için hayat bir kâbusa dönüşmüştü.

Bunca yoksulluk sürerken Çavuşesku, arkasında "çağının görkemi"ni simgeleyen anıtlar bırakmak için, Bükreş'te koskoca tarihi bir semti yok edip yerine, İmparator Agustus'un formundan esinlenerek bir hükümet sarayı inşa ettirmiş; Tuna Nehri ile Karadeniz'i hiçbir işlevi olmayan, ama gösterişli bir kanalla birbirine bağlamıştı. Bu arada uzak-yakın 40 akrabasını kilit görevlere getirmiş, sosyalist bir hanedanın temellerini atmıştı. Karısı, resmi sıfatıyla "dünyaca ünlü bilgin" Elena da bu arada İmelda Marcos'u aratmıyor, Kral Hüseyin'den yat istiyor, resmi gezilerle yurt dışına giden diplomatlara, ne yapıp edip, kürk, mücevher vs. hediye edilmesini sağlamasını tembihliyordu.

1987 Kasımı'nda , erken seçimler sırasında halkın neredeyse ayaklanarak, "Ekmek istiyoruz", "Diktatör defol" diye ülkede önceden görülmemiş çapta gösterilere kalkışması da, artık "Drakulesku"yu durduramıyordu. Bir süre sonra hiçbir diktatörlükte emsali görülmemiş bir karar alacaktı. Tarımda verimliliği artırmak amacıyla, "Toprağın sistematizasyonu programı" adı altında, mevcut 13 bin köyün 7 bini bir çırpıda kazınacak, ve köylüler birkaç "sanayileşmiş merkez"de toplanacaktı. İki milyon köylünün göç etmesine yol açacak bu programla, ihracat için daha fazla ürün elde edilecekti.

Çavuşesku bu programı tamamlamaya fırsat bulamadan devrildi. Arkasında İsviçre bankalarına gizlice kaçırılmış 400 milyon dolar ve daha yıllarca onarılamayacak bir ülke bırakarak.

BU ŞİŞENİN FARKI NEDİR?

(Çevirin arkasını)

BU ŞİŞENİN FARKI ÜZERİNDEKİ ETİKETİDİR!

NEVŞAH... MOSKADO... VİLLA NEVA... ANTİK...

Her biri **DOLUCA**'nın kıvançla sunduğu değerli ürünler...

Her biri kendine özgü... değişik... Rengi, bukesi, lezzeti ile farklı!..

Şaraplar arasındaki bu farklar, tabii ki sadece üzüm türlerinden kaynaklanmaz... Üreticisinin teknolojik olanakları, deneyimleri, kişisel sezgi, bilgi ve yetenekleri de şarabın kalitesini büyük oranda etkiler.

Şarap kültürüne sahip seçkin kişiler, şaraplar arasındaki bu farkları bilirler. Şaraplarını özenle seçer ve mutlaka adıyla isterler...

Siz de seçiminize özen gösterin. Şarabınızı adıyla isteyin.

ŞARABINIZI ADIYLA İSTEYİN

DOLUCA

YILLAR BOYUNCA

DOLUCA YENİ YILDA MUTLULUKLAR DİLER!

POYRAZ REKLAMCILIK

saret vericiydi. Romen halkının Polonyalılardan, Çeklerden, Doğu Almanlardan, Bulgarlardan ne eksiği vardı. Romenler de öteki uluslar kadar onurluydu ve insanlar onurlarının çiğnenmesine bir noktada dur diyecekler, onur korkuya galip gelecekti. Ama, hangi noktada?

Kapuscinski'ye dönelim: "Devrimi kışkırtan otoritedir. Elbette bunu bilinçli olarak yapmaz. Yine de hayat tarzı ve yönetim şekli sonuçta bir kışkırtma haline gelir. Bu, seçkinler arasında bir dokunulmazlık duygusunun kökleşmesiyle ortaya çıkar: Biz her şeyi yapmakta serbestiz, ne istersek yapabiliriz. Bu bir aldanmadır, ancak belirli bir rasyonel temele dayanır. Bir süre için gerçekten de her istediklerini yapabilirlermiş gibi bir izlenim doğar. Bir skandalı başka bir skandal, bir yolsuzluğu başka bir yolsuzluk takip eder, suçlular hep cezasız kalır. Halk sessizlik ve sabır içinde bekler. Korkar; kendi gücünden henüz emin değildir. Aynı zamanda yanlışların ayrıntılı bir tutanağını saklar; bu yanlışlar bir an gelecek, tek bir bilançoda hesaplanacaktır. O anın seçilmesi tarihçe bilinen en büyük sırdır. Niçin bir başka gün değil de tam o gün? Despot şaşkınlık içinde kendi kendine sorar: 'Ben ne yaptım? Nedir onları birdenbire harekete geçiren?' Yaptığı şudur: Halkın sabrını kötüye kullanmıştır. İyi de bu sabrın sınırı nerededir? Nasıl tanımlanabilir? Cevap belirlenebilse de, her durum için farklı olacaktır. Kesin olan tek şey böyle bir sınırın varlığı ve ona saygı göstermeyi bilen yöneticilerin uzun süre iktidarda kalabildiğidir."

Çavuşesku da halkın sabrını kötüye kullanmıştı. İktidarda kaldığı 24 yıl boyunca, skandallar skandalları, yolsuzluklar yolsuzlukları kovaladı. Suçlular hep cezasız kaldı.

Uyguladığı terörü, Çavuşesku, Robespierre'e gönderme yaparak şöyle savunmuştu: "Çabuk, sert ve katı bir adalet." Aynı adalet anlayışı Çavuşesku'nun da ölüm hükmünü imzaladı●

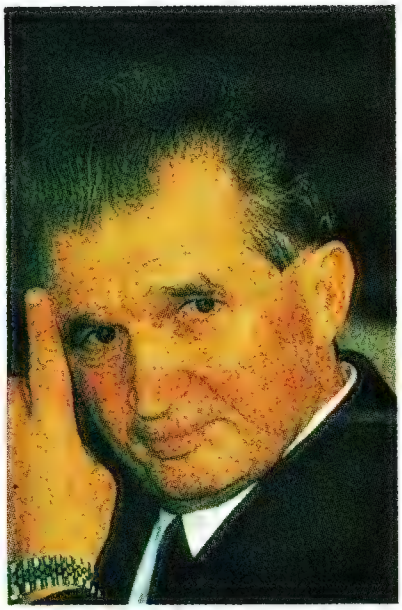

Romen TV'sinin idam haberini veriş biçimi, ihtilalin, Çavuşeskular'ın adalet anlayışına nasıl baktığını apaçık gösteriyordu: "Ne güzel bir Noel. İsa'nın doğduğu gün Deccal (bir bilgi hatası olarak basında 'İsa karşıtı' şeklinde tercüme edildi) öldürüldü "

"Mühim olan ideolojik mutluluk"

Çavuşesku'nun kardeşi Romanya'nın eski Savunma Bakanı Yardımcısı İlie Çavuşesku'yla yapılan bir söyleşi, The Independent gazetesinde yayınlandı. Çavuşesku devrilmeden önce yapılan söyleşiden bir bölümü aktarıyoruz.

Soru: General yoldaş, Doğu Avrupa'daki son gelişmeleri göz önünde tutarsak, sosyalizmin krizde olduğunu söyleyebilir misiniz?

İlie Çavuşesku: Bu tamamiyle, Doğu Avrupa'nın sosyalist ülkelerini hedef alan şeytani bir Batı propagandasıdır. Kapitalist ülkelerde yaşam standardı giderek düşüyor. Batı'da milyonlarca evsiz, okuma-yazma bilmeyen, sağlık koşullarından yoksun insan var. Paris'te metro istasyonlarında uyuyan, New York'ta köprü altında yatan binlerce insan gördüm. Bunlar kapitalizmin ekonomik krizinin ne korkunç boyutlara ulaştığını gösteriyor.

Soru: New York eyaletinde işsizlere yapılan yardımlardan haberiniz var mı?

İlie Çavuşesku: Bunlar önemsiz şeyler. Ayda 20 bin dolar yardım alsam bile, bu, işsiz olmanın vatana ve topluma hizmet edememenin yanında hiç kalır. Sosyal yardım alan bu insanlar bir süre sonra insanlıklarını kaybedecek, uyuşturucu kullanacak ve suç işleyeceklerdir. Söyleyin, sizce daha iyi bir hayat nedir?

Soru: Yeterli bir gelir, bir ev, belki de bir araba...

İlie Çavuşesku: Bakın, milyonlarca Batı Alman'ın ne arabası, ne evi var. Üstelik işsizler ve okumayazma bilmiyorlar. Mutluluk felsefenizi biraz garip buluyorum. Mutlu insan nedir gerçekten? İnsan ülkesinin gelişmesine katkıda bulunmalı ve kendini hayvanlardan üstün hissedebilmeli. İyi bir yemek ve araba her şey demek değildir. Böyle olsaydı, ideolojik mutluluk nerede kalırdı?

Soru: Fakat binlerce insan Tuna Nehri'ni yüzerek Romanya'dan kaçıyor.

İlie Çavuşesku: 23 milyon Romanyalının yanında bin kişi nedir ki? Bunlar işe yaramaz ve suç işlemiş insanlar. Kapitalizmi gördükten sonra da geri dönüyorlar. Biz birkaç dolar için ruhumuzu ve ideolojimizi satmayız.

Bugün birkaç dak
İşyeriniz yıllarca

ikanızı ayırın. güvencede olsun.

Başak Sigorta, işyerinizi, Başak İşyeri Sigortası'yla tek poliçede güvence altına alıyor.

Yaptırmak çok kolay. Bütün yapacağınız iş, birkaç dakikanızı ayırıp Başak Sigorta'yı aramak. Uzmanlarımız sizi işyerinizde ziyaret edip gerekli bütün bilgileri en açık ve net bir şekilde verecek ve işlemlerinizi en kısa sürede tamamlayacaklar.

Kapsamı çok geniş. Yangın, yıldırım, infilak, su basması, tesisatın zarar görmesi, fırtına, sel, araç çarpması, duman, yer kayması, grev, lokavt, hasar sonrasında işyerinizi yenileme ve değiştirme nedeniyle ortaya çıkan masraf, komşularınızda meydana gelen hasarda sorumluluğunuz varsa, ya da kiracıysanız dükkan sahibine verdiğiniz maddi kayıptan dolayı sorumluluğunuz, hasar yüzünden iş durması, deprem, hırsızlık, cam kırılması, cam kırılması nedeniyle gıda maddelerinin bozulması...

Çok ekonomik. İşiniz ister büyük olsun, ister küçük olsun, işyerinizin başına gelebilecek bir hasar her zaman vardır. Bu hasar, vitrin camının kırılması da olabilir, işyerinizin yangın sonucunda harab olması da.. Uzmanlarımızla tanıştığınızda, işyerinizi güvence altına almanın ne kadar ekonomik olduğunu göreceksiniz.

Başak Sigorta'yı arayın. Tedbirinizi şimdiden alın, işyerinizi sigortalatın. Güven içinde, huzurlu yaşayın.

İŞYERİNİZDE HUZURLU YAŞAYIN

BAŞAK SİGORTA

BAŞAK SİGORTA T. C. ZİRAAT BANKASI ORTAKLIĞIDIR

Genel Müdürlük: Halaskârgazi Caddesi 15, Harbiye 80225, İstanbul Telefon: (1) 1316000/40 hat **İç Anadolu Bölge Müdürlüğü** İzmir Caddesi 28/A, Yenişehir 06440, Ankara Telefon: (4) 1172319/4 hat **Ege Bölge Müdürlüğü** Gazi Bulvarı 57/2 İzmir 35210 Telefon: (51) 258352, 251552, 255200 **Güney Anadolu Bölge Müdürlüğü** Atatürk Caddesi 56/1, Adana 01120 Telefon: (71) 181229, 181129, 181141

Küçük Doğu Almanya

D.Almanların küçük otomobilleri "Trabant"lar, tarihi geçmişi, geri teknolojisi, hantallığı hatta el kitabıyla, ülkenin küçük bir kopyası adeta

"Bir Trabant şoförü motordan gelen korkunç uğultuyu niye duymaz?
İki büklüm oturduğundan, dizleri kulaklarını kapatmıştır da ondan."

Doğu Alman fıkrası

Batı dünyası, "Trabant"ları -ya da Doğu Almanların taktığı kısa ve sevimli adıyla "Trabi"leri- Batı'ya kitlesel seyahatler başladığında tanıdı. Öncelerı pek ciddiye alan da olmadı. Sevimli ama Soğuk Savaş yıllarını hatırlatan hayli demode görünüşleriyle, sadece hafızalarda, kolay silinmeyecek bir yer bıraktı.

Ama Doğu Almanlar için ayrı bir öneme sahipti Trabiler. Yıllarca beraber yaşamışlar, Doğu Alman hayat tarzının vazgeçilmez bir unsuru durumuna gelmişlerdi. Trabi'siz bir Doğu Alman düşünülemeyeceği gibi, Doğu Alman'sız bir Trabi de düşünülemezdi. İki taraf öylesine özdeşleşmiş, öylesine iç içe geçmişti ki, onları birbirinden ayrı olarak düşünmek imkânsızdı.

Trabi, aslında biraz Doğu Alman Komünist Partisi, biraz da Eric Honecker idi. Her şeyden önce, parti ve devrik lideri gibi Yalta'nın mirasıydı. Fabrika, Audi otomobillerinin yaratıcısı August Horch tarafından 1910 yılında Zwickhau'da kurulmuş, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Yalta'nın ikiye böldüğü Almanya'nın Doğu kesiminde kalmıştı. 1957'den beri aynı tipte ve o gün için bile çok geri olan bir teknolojiyle üretiliyordu. Kısaca, Trabi, Doğu Alman Komünist Partisi ve devrik lideri Honecker gibi, 20 yılı aşkın bir süredir hiçbir yenilik geçirmemiş, hiçbir reforma şahit olmamıştı.

Muhafazakârlığının yanı sıra, ülke ekonomisi gibi hantal ve yavaştı. İki silindirliydi, Batılı hemcinsleri saatte ortalama 200-220 km.'lik bir maksimum hıza ulaşırken, Trabi saatte ancak 100 kilometreye çıkabiliyordu. Zaman ve hız mefhumu kendisi için o denli yabancıydı ki, en hassas yerleri vites kutularıydı. İkinci vitese geçerken nazlanıyor, üçüncü viteste kolaylıkla dişli dağıtıyordu.

Çevreyi, Batı arabalarından üç-dört kez daha fazla kirletiyordu. Doğu Alman vatandaşının nefes alamayacak kadar bunalmasında

Bir "teknoloji harikası"

1. MOTOR: Tamamen motosiklet tekniğine göre yapılmış. İki zamanlı, iki kocaman silindirli. Gene de, ortalama bir motosiklet motorundan dört defa daha güçlü.

2. BENZİN DEPOSU: Motor blokuna yerleştirilmiş. Basit yerçekimi kuralıyla işliyor. Bu sistem 1947'den bu yana hiçbir Batı otomobilinde bulunmuyor.

3. ÖN TAKIMLAR: Süspansiyon üçgenleri modern görünüşlü, ama çok ince bir yayla tutturulmuş. Dingil, atla ya da insanla çekilen iki tekerli araba prensibine uygun olarak yapılmış. Fren sistemi ise tambur.

4. DİREKSİYON AKSAMI: Teknisyenlerin söylediğine göre arabanın en modern tarafı.

5. MOTOR HAZNESİ: Kauçuktan. Ama tespit sistemi son derece vahim. Kapak görevi gören bir çubukla motor tespit edilmiş.

6. ARKA TAKIMLAR: Yine modern görünüşlü. Ama üçgenler yine incecik yaylarla tutturulmuş ve yine tambur fren kullanılmış.

İki tarihi eser yan yana. Aix-la-Chapelle yakınlarında bir manastır ve Trabant

Berlin Duvarı'nın düşmesinden sonra,"Trabi"ler kitle halinde Batı'ya seyahat ettiler

birinci faktör parti sansürüyse, ikincisi Trabilerin neden olduğu egzoz gazıydı.

"Trabant Kullanıyorum" adındaki el kitabı, Leninist disiplinin ve parti modelinin teknolojiye uyarlanmasıydı adeta. "Direksiyon sağa-sola çekiyor, virajlarda kayma yapıyor ve araba giderken yalpalanıyorsa Trabantınızı hemen kontrole sokun ve aracınızdaki bütün vidaları teker teker kontrol edip sıkın" diye tavsiyede bulunuyordu el kitabı Doğu Alman vatandaşla- ▶

L'Express muhabiri Trabant ile 900 km. yaptı. Yolda, buji başları sürekli temizlendi, elektrik sistemi bozuldu, birçok yerde arabayı itmek gerekti. Paris'e vardığında silindirlerden biri de çalışmıyordu

Trabi ile 900 km.

Trabiler, düşük teknolojiyle üretilen, iki zamanlı, iki silindirli, su soğutmalı, güçsüz otomobiller. Bu konuda herkes hemfikir. Peki acaba dayanıklılıkları nasıl?

Fransa'da yayınlanan L'Express dergisi bu konuda bir deney gerçekleştirdi. Önce Doğu Alman göçmenlerinden bir Trabi tedarik edildi, sonra yola koyulundu. Hareket yeri Doğu Almanya, finiş Paris olacaktı. Toplam etap 900 kilometreydi ve bunun büyük bir kısmı Federal Almanya ve Fransa'nın pürüzsüz otoyollarında katedilecekti.

İşin başında Trabi'nin bu işi pek beceremeyeceği ortadaydı. Marşa ilk basışta, araba blop blop blop sesleri çıkartıp stop etti. Arkasından her vites değiştirmeye muhalefet etti. Yol boyunca saat başı arabadan inip bujileri temizlemek gerekti. Akü boşaldı. Elektrik tesisatı tam anlamıyla iflas etti. Ve en inanılmazı, Paris'e 180 kilometre kala silindirlerden biri işlemez hale geldi. Sonunda Paris'e varıldı. Yolculuk üç gün sürmüş, Trabi ortalama 40 km. hızla seyretmişti.

Bu arada, Doğu Almanya'da, bütün olumsuzluklara karşın bir Trabi'ye sahip olmak hiç de kolay değil. Fiyatı 11 bin Doğu Alman Markı. Resmi kurda bir Doğu Alman Markı'nın bir Batı Alman Markı'na eşit olduğu düşünüldüğünde fiyatı yaklaşık 15 milyon Türk Lirası ediyor. Bu da, bir Doğu Alman'ın bir yıllık ücretine eşit. Parayı her denkleştirene de sıfır kilometrede, yepyeni Trabi vermiyorlar. Fabrikaya yazılıp beklemek gerekiyor. Süre ise biraz fazla. 10-15 yıl arasında değişiyor.

rına.

Ama Trabilerin çok önemli bir özelliği daha vardı. Benzin deposu, bütün Batılı otomotiv endüstrilerinin 1947 yılında terk ettiği bir sistemle motor blokunun içine konulmuştu. Bu da motordaki küçük bir kıvılcımın bile, benzin deposuna sıçrayarak büyük bir infilaka neden olması demekti. Doğu Alman Komünist Partisi'nin sonu da işte aynen böyle olmuştu. Toplumdaki küçük bir kıvılcım, birkaç gün içinde büyük patlamaya dönüşmüş, Honecker'in önderliğindeki Doğu Alman Komünist Partisi dağılıp gitmişti.

Bugün Trabiler, Batı Almanya'da son derece popüler. Batılılar, onları "küçük özgürlük savaşçıları" olarak görüyorlar ve oldukça cana yakın buluyorlar. Doğu Alman Komünist Partisi de reformlarla Trabiler gibi cana yakın olmaya çalışıyor. Ama unutulmaması gereken küçük bir nokta var. Trabilerin devri çoktan kapandı. İkibinli yıllarda insanlar bilgisayarlı otomobillerin içinde seyahat etmeye hazırlanıyorlar ●

Nice Mutlu yıllara...

adnan

- ADNAN TEKSTİL ve GİYİM SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ
- ADNAN TEKSTİL ÜRÜNLERİ ve DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
- ADNAN HAZIR GİYİM SATIŞ MAĞAZALARI SANAYİ ve TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
- GÜNGÖR TEKSTİL TİC. ve SANAYİ LTD.

FOTOĞRAFLAR ÇAĞRI KILIÇ/UNOKTA

SAKİN, SADE VE NET: MEMDUH HACIOĞLU

Sanayinin zirvesinde yeni bir isim

Bu yıl İstanbul Sanayi Odası'nda tahterevallinin dengesi birden değişti. Yeni Başkan Memduh Hacıoğlu, ''Çok sade bir hayatım vardır, enteresan bir şey bulamazsınız'' diyor. Kendi ev dünyasını ise şöyle tanımlıyor: ''Bizimki demokrat bir evdir. Mesela, çocuğumuz bizi anne-baba diye çağırmaz. İsimlerimizle çağırır''

"Çocukken pek öyle hayal kurmazdım. Şunu şöyle, bunu böyle yaparım diye... İnsan, bir şekilde hayatın mücadelesine kendisini kaptırıyor..."

İstanbul Sanayi Odası seçimlerinde de aynı şey olmuştu sanki. Bir şekilde kendisini ''mücadelenin içinde'' bulacaktı.

Yıllardır İstanbul Sanayi Odası'nda hep tek liste çıkar -bir küçük muhalefet önce kıpırdar, sonra söner- ve Nurullah Gezgin yine başkan olurdu yönetim kuruluna... Bu yıl da başlangıçta öyle olacak gibiydi... Ama birden tahterevallinin dengesi değişti. Yepyeni bir isim vardı şimdi odanın yönetim kurulu başkanlığında: Memduh Hacıoğlu...

Hacıoğlu ailesinin evi, sade ve huzur verici. Orada en ufak bir "ezici" ya da "yorucu" dekoratif çizgi yok. Memduh Hacıoğlu'nun tatillerde en büyük zevki; eşi Eser'le tekneye binip açılmak...

Başkanlık için kuşkusuz "yeni" bir isimdi. Ama oda yönetim kurulu için değil. Yıllardır İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu'nda "sessiz ve derinden" yer almış bir kişiydi.

Bir gün "başkan" olacağı aklına gelir miydi?.. "Hayır." Olayların akışı, onu bu noktaya getirmişti.

Hayallerinin "ibresini", tümden de "sıfır"da tuttuğu söylenemezdi. Ancak "hayallerim" hanesinde hatırlayabildiği bir örnek nedense biraz "negatiften" bir örnekti:

"Sadece" diyordu "lise son sınıfta mühendislik okumak istemiştim. Olmadı. Ekonomi okudum. Onun dışında çok sade bir hayatım vardır. Enteresan bir şey pek bulamazsınız."

Gerçekten de haliyle, tavrıyla, gülüşüyle, konuşma stiliyle... "Çok sade" bir izlenim veriyordu. Evi, Bebek'in mutena bir yerindeydi. Ancak, bu apartman dairesi, en ufak bir "yorucu" ya da "ezici" dekoratif çizgi taşımıyordu. Şık olmasına şıktı. Ama, daha çok "rahatlık" ve "huzur" veren bir şıklıktı bu.

Bir zamanlar personeldi. Memduh Hacıoğlu, liseyi Robert Kolej'de okumuş. Koleji bitirdikten sonra da bir süre KLM'de çalışmıştı. (Karısı ile tanışması o döneme rastlıyor.)

O günleri şöyle anlatıyor:

"Önceleri o, bir tür yaz işi gibiydi benim için. Sonra, gece okudum gündüz işteydim. Bu böyle iki sene kadar devam etti. Açık söyleyeyim, sonra bu 'ücretli' meselesi sıktı beni. Başlangıçta, havacılığı sevmiştim. Fakat, frenlendiğim bir işte çok fazla kalamazdım. Oysa, bir şeye insanın kendisinin teşebbüs etmesi çok farklı bir olay."

Hacıoğlu'nun "çok tatlı" bir işi var. Çikolata, şekerlemecilik ve reçel... Aile dayanışması içinde "küçük bir imalathane"yi "orta boy" bir işletme haline getirmişler. Daha fazla "büyüme"ye ise, "hayır" diyor. Yönetici olarak temel prensibi, "yaptığı işi tamamen bilmek", A'sından Z'sine kadar... Ve kadrosunu iyi yetiştirmek... Orta boy işletmelerin daha sıhhatli olduğuna inanıyor.

1980 yılından sonra, "ihracata dönük" çalışmaya başlamış. Dışa çikolata ihraç etmişler. Bugün üretiminin yüzde 65'i ihracata gidiyor. Bir de dünyanın önde gelen çikolata fabrikalarına işlenmiş halde "fındık" satıyor.

Çocukları "canevinden vuran" bir alanda üretim yaptığı halde, "çocukları" hiç hedeflememiş. "Bizim sektörde" diyor Hacıoğlu, "çiklet çok enteresan bir yatırımdır. Ama, sevmediğim bir iş olduğu için yapmadım. TV'de yarışa girmeyi de irrasyonel buldum."

Demokrat bir aile. Babası ile birlikte çıkmış yola. Şimdi işin başını çeken o... "Babam çok büyük demokrattır" diyor. Kendi ev ortamı için de aynı nitelemeyi kullanıyor: "Bu ev demokrat bir evdir. Birbirimiz üstünde hükümranlığımız yoktur. Mesela, çocuğumuz bizi, 'anne-baba' diye çağırmaz. İsimlerimizle çağırır."

Memduh Hacıoğlu, 1947 doğumlu. Çocukluğunun bir bölümü Yugoslavya'da geçmiş. Ailece 1953 yılında gelmişler Türkiye'ye...

Onu en kızdıran şey "belirsizlik": "Bir şeyi beklemek var ya... Bu beni çok kızdırır."

Son yıllarda geliştirdiği merakı "tekne". İlk kez, üç-dört yıl önce, İsviçre'de bir Alman arkadaşının 65 yaşındaki teknesi ile yelkencilik yapmış.

... Ve o gün bugün... O da tatillerinde -daha çok aile mensuplarının yoğun katılımı ile- teknesiyle boğuşup duruyor.

Onun dışında yaşam, onun için "sakin, sade ve net." **Nilgün UYSAL**

Ekonomik görüşleri

- "Eskiden sanayi ile ilgili ekonomik kararlar alınır, sonra, İstanbul Sanayi Odası, doğruyu-yanlışı söylerdi. Sadece kritik etmek, bir bakıma geriden gitmek oluyordu."
- "Bugün İstanbul Sanayi Odası'nın temsil ettiği güçlerin yapacağı bir hamle, bütün Türkiye'yi bir yere götürür. Bunu başkası yapamaz."
- "İstikrar politikası sözleri ile bugüne geldik. Ama bakıyoruz istikrar yok. Sadece bankalarda 4.5 milyar dolar var. Bu da çok övünülecek bir durum değil bence. Önümüzdeki 10 yılı kurtarmaz."
- "Mobil telefonlar, arabalara çifter çifter konmaya başladı. Bu kadarı fazla. Bu tür lüzumsuz kaynak kullanımı, disiplin altına alınmalı ve oradan yaratılacak kaynak, üretime aktarılmalı."
- "Bozulan gelir dağılımını, özellikle çalışanlar ve tarım kesimi lehine değiştirmek gerekiyor."

Memduh Hacıoğlu'nun oğlu Osman; evde anne-babasını isimleri ile çağırıyor. Sınavlardan bunaldıkça, babası ile mini- bilardo oynamak, Osman'ın en büyük keyiflerinden biri

5 Kıtada Gümüşsuyu

Hangi halı değil, hangi Gümüşsuyu

Avrupa'da... Amerika'da... Asya'da... Afrika'da... Avustralya'da...
Gümüşsuyu halıları 5 kıtada, 18 ülkede kullanılıyor...

İster parça, ister duvardan duvara...
Gümüşsuyu'nun saf yeni yün halıları, Uluslararası Yün Birliği'nin
Woolmark (Yün Damgası) garantisini taşıyor...

İLMELERİ
SAF YENİ YÜN

GÜMÜŞSUYU

POYRAZ REKLAMCILIK

Woolmark, halıda da, kalitenin uluslararası simgesidir

"Tiyatroyu sevgilime değişmem"

Berna, on dokuz yaşında. Kent Oyuncuları'nın genç elemanı. "Uğurlugiller"de ekrana çıkacak. En büyük ideali, Yıldız Kenter gibi bir sanatçı olabilmek...

Postacı kapıyı çalıp üniversite sınav sonucunu gösteren belgeyi eve getirdiği zaman heyecan doruktaydı. Anne, elleri titreyerek zarfı açtı. Ve, bir süre sonra bir sevinç çığlığı attı... Anne ve baba tek çocuklarına büyük bir mutlulukla sarıldı. Çocukları Mimarlık Fakültesi'ni kazanmıştı... Nedense küçük kızları onlar kadar sevinmiyor, öylece duruyordu... Bir süre sonra da ağzındaki baklayı çıkardı... "Ben mimar olmak is-

Annesi Bahar ve babası Erman Laçin, Berna'nın en büyük yardımcıları. Berna'nın ut dersi almasını da onlar destekliyor

FOTOĞRAFLAR ÇAĞRI KILIÇ/NOKTA

Berna, 19 yaşında tiyatroda bir fahişeyi canlandırdı. Öylesine başarılıydı ki yıldızı parladı. Tiyatro, en büyük aşkı...

temiyorum, tiyatrocu olacağım.''

Baba Erman Laçin kızının bu isteğine şiddetle karşı çıkıyordu. Öyle ya lise döneminde çok başarılı bir öğrenci olan kızı mimarlığı kazanıyor, ama tiyatrocu olmak istiyordu. Bu, bir hevestir diye istemiyordu... Zamanla olan oluyor; aile kızlarının eğitimi için İzmir'den İstanbul'a taşınıyor ve kızları Berna, İstanbul Üniversitesi'nin konservatuvar sınavlarını kazanarak tiyatrocu oluyordu...

Yıldız Kenter gibi olmak. Berna şimdi on dokuz yaşında. Okulda öğretmeni Yıldız Hanım'ın başarılı bir öğrencisi, ''Kent Oyuncuları''nın ise en genç elemanı. ''Uğurlugiller''de yakında ekrana çıkacak. Bu arada bir de TV dizisi hazırlık aşamasında... En büyük ideali Yıldız Kenter gibi bir sanatçı olabilmek. Ama bu bir hayal gibi geliyor ona. Yine de ''Tabii Yıldız Hanım gibi olmak isterim ama bu çok zor. Hedefi yüksek tutmak lazım, ne kadar çekebilirsek o kadar iyi'' diyor... Berna'nın yaşamında tiyatrodan başka bir şey hemen hemen yok gibi. Ne arkadaş toplantıları, ne disko, hatta ne de sinema. ''Dersler, prova, turne, oyun derken başka zamanım kalmıyor. Şikâyetçi değilim zaten, tiyatro olmadan yaşayamam'' diye anlatıyor tiyatroya olan aşkını. Öylesine âşık ki, ''Gün gelse âşık olduğum biri bana tiyatroyu bırak dese inanın bırakamam. Tiyatroyu, sevgilime değişmem'' diyor. Ev işleriyle olan ilgisini ise annesi Bahar Hanım, şöyle açıklıyor: ''Bir kere çok titizdir kızımız. Bir giydiğini bir daha giymez, hep ütülü, temiz paktır giysileri. Yemeğine çok dikkat eder. Bu titizliğini, 'hazırlama' aşamasında da gösterir. Her şeyi hazır ister. Kesinlikle bakımsızlığa gelemez. Onun yemek yapmasını düşünmek bile benim için hayal...'' Berna gülüyor annesinin bu sözlerine ve ekliyor, ''Ama güzel makarna pişiririm...'' Berna'nın canını tek sıkan şey ise bir fahişeyi canlandırdığı ''Şafak Yıldızları'' isimli oyunla ilgili. Basının oyunun bütünlüğü ile değil de salt kendi rolü ile ilgilenmesinden dert yanıyor. ''Sözlerim yanlış anlışılıyor herhalde'' diyor. Oysa Berna, şimdilik oldukça açıksözlü, cana yakın, gözlerinde belli belirsiz bir başarılı olma hırsı görünen genç bir sanatçı adayı...

Hızır TÜZEL

Hakem Namoğlu'nun nikâh şahidi Turgut Özal mesleği sorulunca uzunca düşündü ve "Mühendis" dedi

Özal'ın mesleği

FİFA kokartlı hakem ve ANAP milletvekili adayı Yusuf Namoğlu'nun nikâhı, futbolu, ülkeyi ve kenti yönetenleri bir araya getirdi...

Nikâh şahidinin Cumhurbaşkanı Turgut Özal olması, Yıldız Sarayı Silahhane'de toplananlar arasındaki siyasilerin artmasına da yol açmıştı. Nikâhı, SHP'li Sarıyer Belediye Başkanı İhsan Yalçın kıydı.

Hakemlerden ağzı en fazla yanan, Sarıyer'in de başkanlığını yapan Yalçın, "Siz ailenin reisisiniz" dediği Yusuf Namoğlu'na takıldı da:

"—Eğer yuvanızı da, maçı yönettiğiniz gibi yönetirseniz, vay hanımefendinin haline..."

İhsan Yalçın nikâhın şahidi Cumhurbaşkanı'na, gerekli soruları birbiri ardına, mikrofondan sordu:

"—Adınız?"

"—Turgut.."

"—Soyadınız?"

"—Özal.."

"—Mesleğiniz?"

Uzun süren bir sessizlik oldu. Salondan da çıt çıkmıyordu. Birden, Özal'ın sesi hoparlörlerden duyuldu:

"—Mühendis!.."

Kitap parası diyaloğu

Ekonomik Panorama dergisinin yılın başarılı yöneticilerini ödüllendirdiği "Başarı'89" ödül töreni geçtiğimiz günlerde Emirgân Baca Restoran'da yapıldı. Dergi okurlarının seçtiği kamu ve özel sektördeki 7 başarılı yönetici plaketlerini Gelişim Yayınları yöneticilerinden aldılar.

Ödül töreni sonrası verilen kokteylin iki renkli ismi de Prof. Emre Kongar ve işadamı Üzeyir Garih'ti. Kongar bir ara Garih'e yeni romanı "Hocaefendi'nin Sandukası"nı okuyup okumadığını sordu. Garih, "Öyle bir roman mı yazdın? Gönder de okuyalım" deyince Kongar sitem ve tepki dolu bir yanıt verdi. "Bir de parasını vereyim bari." Garih'in bu yanıta kayıtsız kalması Kongar'ı harekete geçirdi. Kongar, cebinden çıkardığı altı bin lirayı Garih'in bütün geri çevirme taarruzlarına karşın ünlü işadamına takdim etti. Kongar, beş bin liranın üzerine kitabının okunmasını dileyen bir yazı yazarken bin lirayı da Garih'in ortağı İshak Alaton'a yazdı. Alaton'a kitabı okuduğu için binlik üzerine bir teşekkür notu düştü. Kongar, Üzeyir Garih'le yaşadığı bu diyaloğa hem ekonomik hem de sosyolojik bir yorumda da bulundu. Şöyle dedi: "Böylece bizim, neden bu halde olduğumuz anlaşıldı."

FEYYAZ TANDOĞUK / NOKTA

Kongar, imzalı parayı Garih'e takdim etti

"Dansöz değilim"

Üniversiteli Melike, tecrübeli Tülay Karaca, oryantal baleci Burçin Orhon, genç Sibel Barış, Nilüfer Öz ve lastik kız Yasemin Evcim, denetim kurulunun herhangi bir azizliğine kurban gitmezlerse ekrana gelecekler. Her yılbaşı programında olaylara neden olan dansöz konusu bu kez de kamuoyunu oldukça ilgilendiriyor. Peki en iyi dansöz hangisi olacaktı? Bu soruyu Yasemin Evcim şöyle açıkladı:

"En iyi kimin olacağına halk karar verecek. Bilemiyorum ama benim tarzım başka. Ben aslında dansöz değilim, modern dansçıyım. Ama beni dansöz sınıfına koyuyorlar. Buna çok kızıyorum. Benim tarzım onlardan apayrı. Zannetmiyorum ki, onlar benim yapabildiğim dansı yapsınlar. Çünkü yılların getirdiği bir olay var bende. Jimnastik ve bale hayatım var... Yani belli bir eğitime sahibim..."

Lastik kız Yasemin Evcim yılbaşı dansözü değil dansçısı

Hayali okul

"Ortadoğu ve Balkanlar'ın en büyük üniversitesi" ODTÜ'de İktisadi ve İdari İlimler Fakültesi'ne bağlı bir Maliye Bölümü var. Dört yıl önce kurulan bu bölümün başkanı Rasih Malyalı. YÖK'ün isteğiyle kurulan bu bölüm, YÖK ödeneğinden kendilerine düşen paydan dört yıldır yararlanmış. Buraya dek her şey normal. Ancak okulun birkaç küçük eksiği var. Örneğin dershane binası yok, sonra öğretim üyeleri yok, ha tabii bir de öğrencileri yok.

Fakültenin dekanı Muhan Soysal, gazete ilanları ile öğretim üyesi bulmak için elinden geleni yapıyordu. Malyalı ise eksikler tamamlanıncaya dek diğer fakültedeki derslere girerek vaktini değerlendiriyordu.

Üniversite kılavuzlarında adı bile geçmeyen bu bölümün bina yapım izni ancak geçtiğimiz günlerde çıkabilmişti. Peki ama eksikleri biraz fazlaca olan bu okul neden kapatılmıyordu? Malyalı, "Kapatalım, dedim. Rektörlüğe yazdım. 'Açmak, kapatmak bizim elimizde değil' dediler. Ehh, kapatamayınca ne yapalım biz de oturuyoruz" diyordu.

Tabii dört yıllık rötarın nedenini ancak YÖK yanıtlayabilirdi.

Ama sanırız onlar da "hayali" modasına ayak uydurabilmek için eğitimde böyle bir atılım yapmışlardı.

ÇAĞRI KILIÇ/NOKTA

Ali Poyrazoğlu'nun "Kim Bunlar"ı da tatile çıktı

Poyrazoğlu'ca protesto

TRT'nin beğenilen dizilerin elemanlarını yorgun bulup dinlendirme anlayışından "Kim Bunlar" da payını alıyor... Ali Poyrazoğlu'nun yönettiği bu dizi de yayından kaldırılıyor... Ama dizinin yönetmeni diğer yayını kaldırılanlar gibi üzgün değil, aksine umutlu... Poyrazoğlu yeni program akışı içerisinde "Kim Bunlar"ın tekrar yayına konulacağını söylüyor:

"Üzülecek bir şey değil. Bir yıldır programımız hiç ara vermeden devam etti. Bu, çok büyük bir başarıdır. Bunu gerçekleştirdiğimiz için ben ve arkadaşlarım sevinçliyiz. İşin altında bir samimiyetsizlik, bir kötü niyet olduğunu sanmıyorum. Aslında yorgun değildik, devam ederdik. Aslında otomatikman devam edeceğini sanıyorduk. Doğrusu şaşırdık..."

Ve Ali Poyrazoğlu, "Demirel" aksanıyla "Kim Bunlar"ın kaldırılışını yorumluyor:

"Vaasaa vaadır, yoksa yoktuur. Olan olmuştuu. Va mı bunun başka bii izah tazii. Memleketimiz için hayırlı uğurlu osuun..."

SÖYLENTİ

TBKP yöneticileri yurda ayak basar basmaz ilk direktiflerini vermişler:

"Tramvay işçilerini örgütleyin!"

Kırşehir-Hamburg metrosu

Bağımsız milletvekili Cüneyt Canver, Almanya'da Türklerin yoğun olarak yaşadığı kentlere sohbet toplantıları yapmak üzere gitti. Karşılaştığı iki gençle sohbet ediyordu: "Siz ne zaman, nereden geldiniz?"

"Biz Kırşehir Cezaevi'nden geldik. Canver espriyi patlattı: "Tüneli Hamburg'a kadar mı kazdınız?"

Mesela!

"Bu camiada hanedan hâkimiyeti var. Ama, dünyadaki gelişmelere baksınlar, nice hanedanlar yıkılıp gidiyor."

TAHSİN KAYA
Fenerbahçe Kulübü Eski Başkanı

"Herkesin sanatı kendinel.."

SEDA SAYAN
Ses Sanatçısı

(ANAP'lı bir milletvekiline) "Burada gördüğünüz arkadaşlar hepinizin dişini kırar. Sen benim yanıma aptesle gelecek adamsın."

ESAT KIRATLIOĞLU
DYP Genel Başkan Yardımcısı

"Bedrettin Dalan, buluğ çağına girmiş bir çocuğa benziyor. O adamın şeytanı bile utandıracak düşünceleri vardır."

OSMAN HIZLAN
Kadıköy Eski Belediye Başkanı

"Önemli olan dansözlerin kalitesi. Bir olmuş, beş olmuş ne fark eder?"

EKREM PAKDEMİRLİ
Maliye ve Gümrük Bakanı

ZAYIFLAMA / BELDEN AŞAĞI ŞİŞMANLIK

Yalancı şişmanlığa son!

Lokal şişmanlıklara bir çözüm olarak Amerika'da bir anda popülerleşen Rosemary Conley'in diyeti, Türkiye'de de kullanılmaya başlandı. Bundan sonra zayıflamak isteyenler sabahları ağır, akşamları hafif yemeğe özen gösterecekler...

"Yıllardır uyguladığım diyetler, yaptığım jimnastikler işe yaramadı. Zamanımı ve paramı kaybetmekten başka... Oysa beni, masa başında gören ideal kiloda sanır. Üst kısımdan yana hiç sorunum yok. Omuzlarım, kollarım, göğüslerim gayet normal... Ama şu belden aşağısı yok mu! Daha kilolu olup, oranlı bir vücuda sahip olmayı tercih ederdim."

Böyle diyor 32 yaşındaki Figen Çam... Vücudunun oransızlığı bütün hayatını etkilemiş, iş seçimini bile... "Halkla ilişkiler uzmanı olmayı çok istiyordum. Kariyerim de uygundu. Ama görüntüm... Bütün gözleri üzerimde hissedecektim. Öyle olmasa bile, ben öyle düşünecektim. Ve sonuçta masa başı olduğu için bankacılığı seçtim. Ama yine de beni rahatsız eden fazlalıklarımı inceltmeye uğraşıyorum."

Figen Çam, bir güzellik salonuna devam ediyor. Zayıflamak için haftada 11 saat harcıyor. Bu sıkıntılarında yalnız değil, pek çok kadınla ortak bir kaderi paylaşıyor. "Şişmanlık cenneti" Amerika'dan, Avrupa'ya ve daha birçok ülkeye kadar... Ve "zayıflama sanayii" bu "verimli" pazara elini atmış durumda.

Geniş kalçalar, kalın bacaklar. Konuştuğumuz modacılar, güzellik uzmanları, doktorlar, stilistler, özellikle kadınlarda kalça ve bacak probleminin yaygınlığından söz ediyorlar.

Stilist Deniz Bingöl "Bizde kadınlar armut şeklindedir" diyerek, Türk kadınının biçimini tanımlıyor. Besin Uzmanı Oya Abalar ise ırksal özelliklerden söz ediyor ve Türklerin, özellikle de kadınların kilolarının kalça ve bacaklarda toplandığını söylüyor. Anatomik yapıları kısa bacaklı olduğu için, bu durumun Batı ülkelerinden daha bü-

yük sorun yarattığını belirtiyor. Modacı Vural Gökçaylı ise Türkiye'de erkeklerin vücut anatomisinin kadınlara oranla daha iyi olduğunu, kadınların ise daha kısa boylu, daha kalçalı olduğu noktasına işaret ediyor.

Modacılar, yani insanın dış görünüşüyle en çok ilgilenen insanlar, Türk kadınlarının büyük çoğunluğunu "Armutu andırır" şeklinde tanımlıyor... Peki, ya hekimler? Onlar nasıl tanımlıyor bu olguyu? Geçtiğimiz aylarda İstanbul'da gerçekleştirilen Plastik Cerrahi Kongresi'nde bu konu ayrı bir bölümde ele alındı. Konferansların ana başlığı "Yalancı şişmanlık"tı. Her geçen gün bu problemin Türkiye'de daha fazla konuşulur, göze çarpar hale geldiği vurgulanıyordu.

Tanımı ne olursa olsun, artık modern bir kadın için orantılı bir vücuda, ince ve selülitsiz bacaklara sahip olmak, ayrı bir önem taşıyor. Peki bu fazlalıklardan kurtulmanın yolu ne?

Paylaşılamayan pasta... Evet, özellikle kadınları rahatsız eden bu lokal fazlalıkların atılması için, etkinliği hâlâ bir hayli tartışmalı olan binlerce yöntem öneriliyor. Hem de tüm dünyada.

Pek çok gelişmiş ülkede bu soruna çözümler aranıyor, yatırımcılar bu verimli pazara el atarak, bir zayıflama sanayii kuruyorlar. Bu sanayinin öncülüğünü ise süper devlet Amerika üstleniyor. Çünkü yapılan araştırmalarda "süper devlet"te süper kalçaların sanıldığından çok olduğu ortaya çıkıyor.

Hatta bu pazar öyle boyutlara ulaşıyor ki, vücutlarının güzelliğiyle ünlenen Raquel Welch, Jane Fonda gibi yıldızlar bile, yıllardır zayıflama yöntemlerini öğreten kitaplar yazarak, pastadan kendilerine düşen payı alıyorlar.

Ve bugünlerde diyetlere dönülüyor. Evet, önceki tüm yöntemler terk edilerek, parıltısı hiç sönmeyen bir yıldıza, diyetlere geri dönüş yaşanıyor bugünlerde. Bu diyetlerin en etkilisi olduğu iddia edilen Rosemary Conley formülü, Amerika'da lokal fazlalıkları olan kadınları ve bu alana yatırım yapmış "sanayiciler"i ayağa kaldırırken, Türkiye'de de yavaş yavaş duyulmaya başlandı.

Bitmeyen bir zayıflama çılgınlı- ▶

Stilist Deniz Bingöl, yetişen kuşağın artık kendi vücuduna sahip çıktığını söylüyor

ğı ve nedeni: Şişmanlık! Ama neden? Nasıl? Şişmanlığın, kalçalarda yoğunlaşan lokal şişmanlığın nedenlerini, uzmanlar nasıl açıklıyorlar...

Hormonlar, genler, vs... Yirmi yıldan fazladır bu işin içinde olduğunu söyleyen doktor Muzaffer Kuşhan ise, şişmanlık tiplerini anlatıyor:

"Şişmanlık kişinin tipine göre değişir. Örneğin maskulin tip, geniş omuzlu, kalın kemikli, kaslı bir tiptir. Bunlar kilo aldıklarında yağlar genellikle belden yukarıda toplanır, yani karın ve göğüs bölgelerinde. Diğer bir tip ise feminin, yani kadınsı tiptir. Bunlarda kilolar belden aşağıdadır yani fazlalıklar kalçada ve bacakta yerleşmiştir. Buna feminin denmesinin nedeni daha çok kadınlarda bu yapılara rastlanmasından dolayıdır. Kadınların çoğunda, hormonal dengeye bağlı olarak yağlar kalça ve bacaklarda toplanır."

Hormonal ve genetik özellikler başı çekiyor. Ama fizyoterapist Füsun Oral bir başka nedene, yanlış yapılan spora değiniyor. "Mesela anneler özellikle kız çocuklarını baleye yollamaya çok meraklıdırlar. Bacak ağırlıklı bir çalışma olduğu için aniden bırakılınca, bacağın üst kısımlarında kalınlaşma ve selülit oluşur."

Prof. Dr. Orhan İskeçeli ise geniş kalçaların, kalın bacakların en önemli nedeni olarak, hareketsizliği öne sürüyor. İskeçeli "Tabii buna bir de kültürel özellikleri eklemek lazım" diyor, "Güney'de derler ki 'Oğlun nasıl?', 'Çok şükür Allah'a eli silah tutuyor', 'Kızın nasıl?' 'Çok şükür Allah'a 60 kiloya geldi.' Ama galiba bu zihniyet değişti ki kapımızı, özellikle son yıllarda zayıflamak isteyen kadınlar hiç boş bırakmıyor" diye anlatıyor zayıflamanın dünü ve bugününü...

Evet değişen bir zihniyet var. Artık silahlar da kilolar da prim yapmıyor. Ve bu zihniyet değişimi her geçen gün genişleyen "zayıflama pazarı"nı yaratıyor. Özellikle lokal zayıflamaya yönelik çözümler, son yıllarda artan bir hızla gündeme geliyor.

Ve zayıflamanın bin bir yolu... Kadınların lokal fazlalıkları konusunda ileri sürülen yöntemler, yalnızca diyetleri içermiyor. Liposunction, elektrikli zayıflatıcılar ve jimnastik, hâlâ uygulamada ön sıralarda yer alıyorlar. Ancak bu çözümlerin sakıncaları da uzmanlar tarafından sık sık gündeme getiriliyor.

Bu konuya yıllarını vermiş olan Dr. Muzaffer Kuşhan, liposunction, yani vücuttan enjektörle yağ çekmenin sakıncalarını şöyle açıklıyor:

"Liposunction bizde genellikle bilinçsiz bir şekilde uygulanıyor. Liposunction uygulanacak hadiseyi iyi seçmek lazım. Eğer kişi normal kilosundaysa, buna rağmen belli yerlerinde yağlar toplandıysa ve 35 yaşın altındaysa, ancak liposunction yapılabilir."

Liposunctionun yaş sınırını 35 olarak belirleyen Dr. Kuşhan, bir başka tehlikeye de dikkat çekerek "Zayıflamak için ameliyat olan pek çok insan, ameliyat sırasında, ya da ▶

"Zayıflamak için ilk akla gelen çare diyetlerse, ikincisi muhakkak, jimnastik programları..."

Amman Dikkat!

HIBIR Bu sayısında pırıl pırıl, dört renkli, kuşe kâğıda basılmış bedava TAKVİM-POSTER veriyor!..

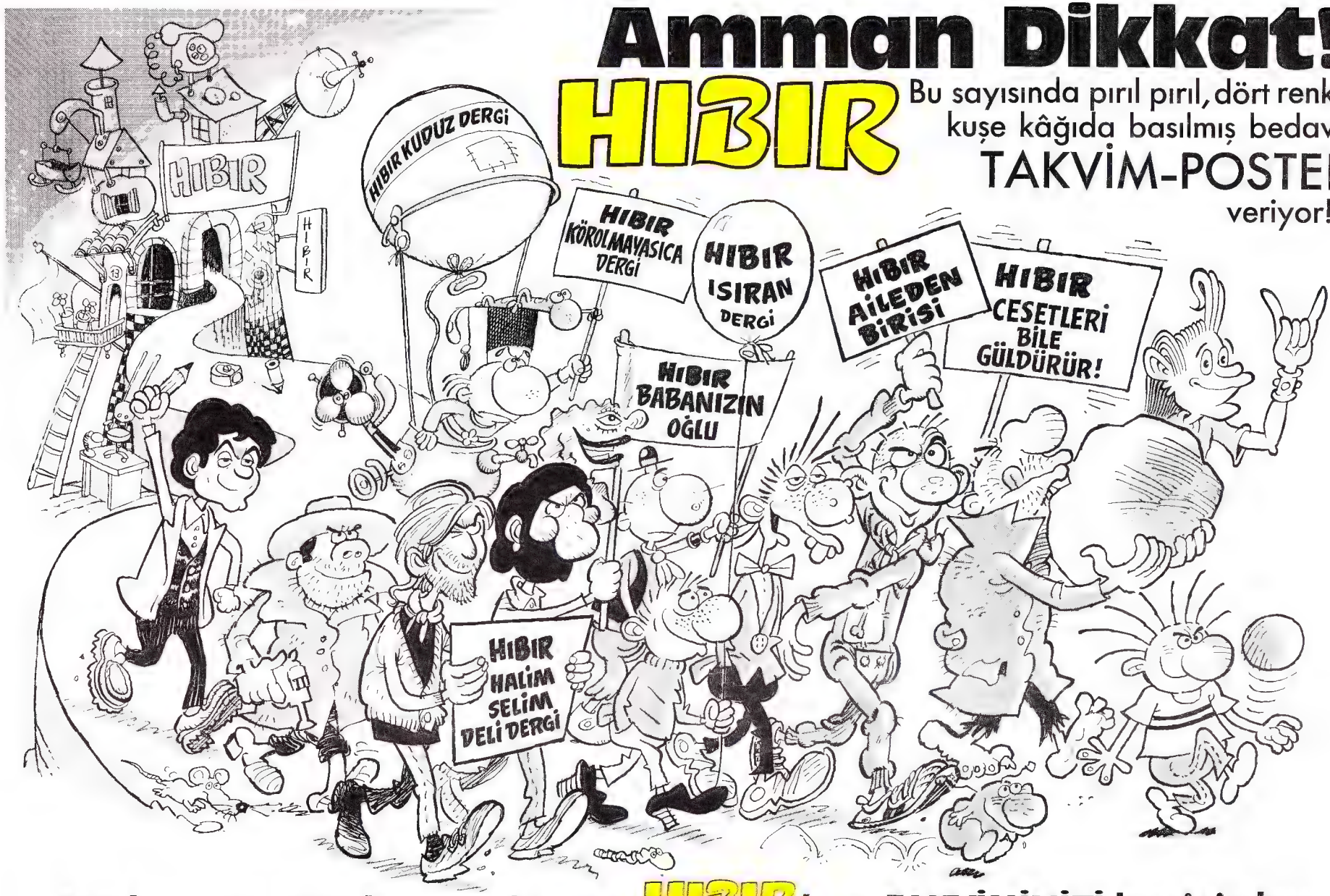

Kıtalararası sinir bozucu derginiz HIBIR'ı ve TAKVİMİNİZİ bayinizden ısrarla isteyiniz ısrarla!...

Marie Claire. Ocak.

Her zamankinden çok hayatın içinde. Bir yandan çevre sorunları, Avrupa'daki gelişmeler, bir yandan işi, evi ve tabu kendisi... 1990'ların kadını çok şeyi değiştirecek.

1990'ların kadını ve bekledikleri ■ Beyoğlu yeniden nasıl kazanılır? ■ Harrison Ford'la söyleşi ■ 1990'da yıldızlar ve aşklarınız ■ Moda: Sıcacık paltolar, Beyazla çeşitlemeler, Kış ortasında güneşli bir gün ■ Güzellik ürünleri 1989 ödülleri ■ Atilla Dorsay'dan Kahire Film Festivali üzerine ■ Fatih Özgüven bu kez Füreya Koral ile konuştu.

GÜZEL GERÇEK VE HÜR

daha sonra, vücudunun yağ dengesi bozulduğu için hayatını kaybedebiliyor'' diyor.

Dr. Kuşhan, son yıllarda yaygınlaşan elektrikli zayıflatıcılara da, ''Bütün makineler yalandır. Kilo vermeden incelmek diye bir şey olamaz. Kısa bir zaman için tutar, bacağımızdaki suyu boşaltırsınız, orası 2-3 cm. iner. Dışarı çıkar iki bardak su içersiniz, o kalınlık tekrar yerine gelir. Yani kilo vermeden incelmek söz konusu değildir. Bunu yaptıran kendisini, yapan ise karşısındakini aldatıyor'' diyerek karşı çıkıyor.

Bütün bunların dışında geriye, sağlıklı zayıflamanın, lokal fazlalıklardan kurtulmanın tek yolu ''jimnastik'' kalıyor. Ancak jimnastik salonu işleten Güzin İlker, belden aşağı kiloların, yaş faktörüne bağlı olmaksızın kadınların çoğunda sorun olduğundan yola çıkarak, çalışmalarını kalça ve bacak hareketleri üzerinde yoğunlaştırdıklarını anlatıyor. Kalenetiks adı verilen ve Amerika'da yeni uygulanmaya başlanmış olan jimnastik çalışmasının, artık salonlarında da yer aldığını söyleyen İlker, bu çalışmayı ancak 35 yaşın üstündekilere uygulayabildiklerini belirtiyor. Ya 35 yaşın altındakiler? Ayrıca, belli bir yaşa kadar jimnastik yapmamış vücutlarda ortaya çıkan kalp, tansiyon gibi problemler?..

Unut beni, çünkü şişmanım. Peki ama zayıflamak için bunca uğraş niye? Düzgün bir vücut hayatımızda ne kadar önem taşıyor? Kadınların her şeyi bir yana bırakıp vücutlarını olduğu gibi kabullenmeleri, yoksa en iyi yöntem mi? Uzmanlar bu sorulara tek kelimeyle ''Hayır'' yanıtını veriyorlar. Çünkü psikologlar, düzgün ve zarif bir vücudun, özgüveni ve başarıyı olumlu etkilediği görüşünde birleşiyorlar. Fazla kiloları olan bir insanın, bilinçaltında başarılı olmaktan uzak durup, unutulmayı tercih ettiğini söyleyen araştırmacılar, aynı insanın, zayıfladıktan sonra daha yaratıcı ve olumlu bir kişiliğe sahip olduğunu belirtiyor, yeteneklerinin değil, fakat beklentilerinin değiştiğini vurguluyorlar.

Hekimler tarafından ''yalancı şişmanlık'' diye adlandırılan bu problem, her geçen gün Türkiye'de de büyük bir önem kazanıyor. Modacı Canan Özbek ve stilist Deniz Bingöl'ün deyimiyle ''Çünkü yeni kuşak, vücuduna sahip olma bilincine erişiyor.''

Rosemary'nin sihirli formülü. O halde nasıl zayıflamalı? Sakıncasız, garantili bir zayıflama yöntemi yok mu? İşte bu sorular Rosemary Conley'in Amerika'da ortalığı ayağa kaldıran ''sihirli'' diyetini gündeme getiriyor.

İlk bakışta diğerlerinden hiçbir farkı yokmuş gibi görünen bu harika yöntemin bulunuşu, tamamen rastlantıya dayanıyor. Safrakesesinde taşlar olan ve ameliyatla diyet arasında bir seçim yapmak zorunda kalan Rosemary Conley, ikinci yolu seçiyor. Sonuçta Rosemary, safrakesesindeki taşlardan ve bıçak altına yatmaktan kurtulmakla kalmıyor, yıllardır birlikte yaşamaya alıştığı fazla kilolarından da kurtuluyor.

Dr. Kuşhan, "Kadınların çoğunda hormonal dengeye bağlı olarak yağlar kalça ve bacaklarda toplanır" diyor

Birkaç dosta tavsiyeler, alınan olumlu sonuçlar derken, Rosemary Conley bu konu üstüne ciddi bir çalışma yapmaya karar veriyor. Ortaya çıkarttığı yöntem ise, Rosemary'yi bir anda Amerika'nın en sevilen, en popüler kadınları arasına sokuveriyor.

Hem de bu diyetlokal zayıflamayı sağlıyor. Yani nerede fazla kilolarınız varsa, onları veriyorsunuz. Üstelik yüzünüz çökmüyor, göğüsleriniz zayıflamıyor, en zor eridiği söylenen kalça ve bacaklarınız ise 8 haftalık bir süre içinde olması gereken şeklini alıyor. Bu arada normal üç öğününüzü yiyor, günde iki duble içkinizi almaya devam ediyorsunuz.

Diyetin marifetleri bununla da bitmiyor. Bu yolla zayıflayan pek çok insan Rosemary'nin anketine verdikleri cevaplarda, kendilerini daha sağlıklı hissettiklerini söylüyorlar. Tansiyonu, kolesterolü, migreni olanlar, kalp hastaları, hazımsızlık ve kabızlık çekenler, tüm bu sıkıntılardan kurtulduklarını, kendilerini daha genç ve hafif hissettiklerini belirtiyorlar.

''Sihirli formül''ü Rosemary şöyle açıklıyor: ''Bu diyet, vücuttaki fazlalıkları eritmede çok etkili. Çünkü vücut, besin değeri yüksek yiyecekleri depolayacağı yerde, yakıyor. Oysa birçok abur-cubur depolanarak, şişmanlığa neden oluyor.''

Diyeti uygulayarak ideal ölçülerine kavuşan Janet Lea ise, ''Hayatım boyunca vücudum, oransızlığıyla beni rahatsız etti. Geniş bir alt kısım, büyük bir mutsuzluk kaynağıydı. Kıyafetlerimi alırken zorlanıyordum. Son iki yıl ise artık şeklimi değiştiremeyeceğime kendimi inandırmıştım. Çünkü uyguladığım diyetlerde az kalori almaya ▶

çalışırken, çoğunlukla midem bulanıyor ve diyete iki günden fazla devam edemiyordum. Sonra Rosemary'nin diyetini gördüm. İzlenmesi kolay ve eğlenceliydi, ayrıca acıkmıyordum da... ve şeklim değişti. Arkadaşlarım inanamadılar. Şimdi kendimi çekici ve çok daha mutlu hissediyorum'' sözleriyle, anlatıyor aldığı olumlu sonucu.

Temel ilkeler. Aslında diyetin ilkeleri oldukça basit. Bir kere o korkunç kalori sayımlarını yapmıyorsunuz. Telaş da yok. Yapacağımız şey, yağlı gıdalardan kaçınmak. Bunu zaten kilolu olsun, olmasın sağlığına özen gösteren herkes yapmalı. Bir de Rosemary'nin 130 gramlık yağ sınırına dikkat ettiniz mi, lokal çıkıntılarınızın tümünden kurtuluveriyorsunuz.

Rosemary Conley, bir insan vücudunun günde 6 gram yağa gereksinimi olduğunu, oysa Batı'da insanların günde ortalama 130 gram yağ tükettiklerini söylüyor. Ama diyetinde, günde 6 gram yağ alınmasını şart koşmamış Rosemary. Yalnızca 130 gramdan daha az yağ alacaksınız. Rosemary'nin sağlıklı ve az yağlı yemek tarifleri hem aç kalmanızı önleyecek, hem de uyguladığınız diyeti keyifli bir hale ge-

Şişmanlamadan yiyebilmek...

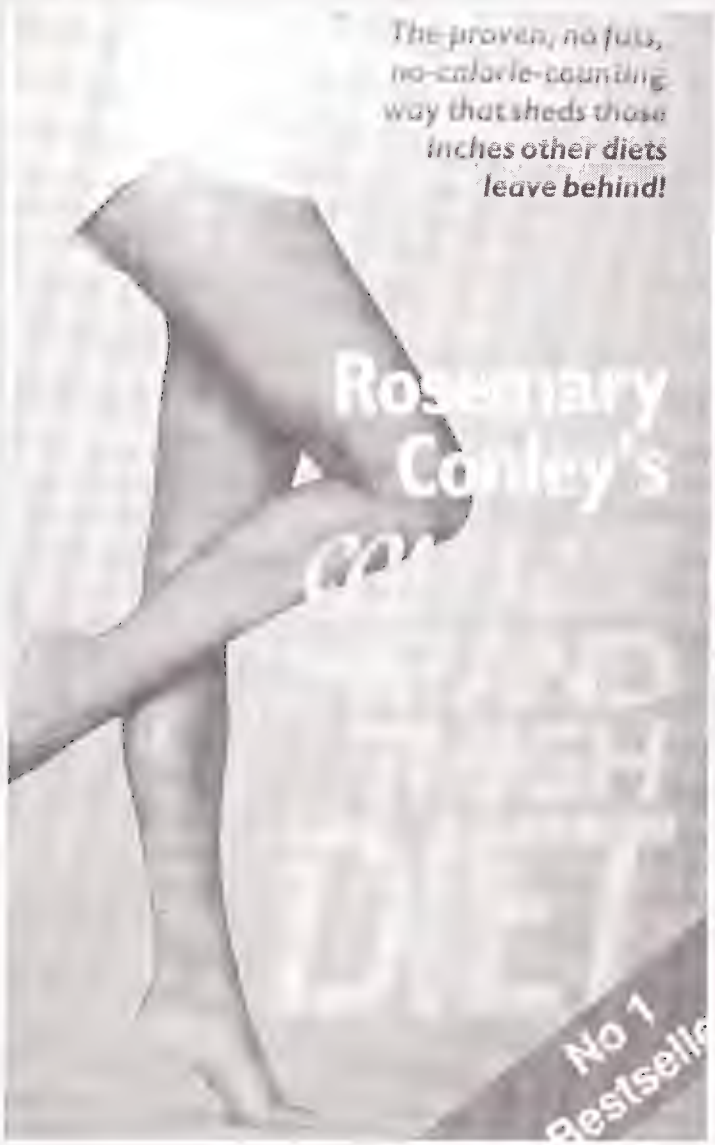

Rosemary Conley "Couplete Hip and Thigh Diet" adlı kitabıyla yeni bir umut ve yeni bir "moda" diyet yarattı

Rosemary Conley'in diyeti kişinin kendini daha rahat ve özgür hissetmesi için seçmeli olarak hazırlanmış. Diyet Türkiye'de kullanımı pek yaygın olmayan tahıllı gıdaları ve tüm sebze ve meyveleri bol miktarda içeriyor.

Kahvaltılar: Tahıllı kahvaltılar
Meyveli kahvaltılar
Kontinental kahvaltılar
Öğle yemekleri: Meyveli yemekler
Paket yemekler
Soğuk yemekler
Sıcak yemekler
Akşam yemekleri: Vejetaryen ve et sevenler için olmak üzere ikiye ayrılıyor.

Rosemary Conley, bu listelerden yapılacak seçimlerde aşağıdaki miktarların alınmasına dikkat edilmesi gerektiğini belirtiyor.
—175 gr. protein
—350 gr. sebze
—350 gr. meyve
—175 gr. karbonhidrat

tirecek. Daha da önemlisi bunu, giderek bir yaşam biçimi haline getirecek ve 8 hafta içinde lokal fazlalıklarınızdan kurtulacaksınız. Milyonlarca Amerikalı kadının uyguladığı bu sihirli formülde verilen mönüler, Türk kadınlarının damak zevkine hitap eder mi bilinmez. Ama o fazlalıklardan kurtulmak için, küçük bir sıkıntıya katlanmaya değer●

Modacı Gökçaylı: "Türkiye'de erkeklerin vücut anatomisi kadınlara oranla daha iyi..."

—150 gr. az yağlı yoğurt
—250 mlt. az yağlı süt

Dilerseniz, vitamin tabletleri de alabilirsiniz.

KAHVALTILAR

Tahıllı kahvaltılar:

Bu kahvaltıyı dilerseniz yağsız süt ve bir kesme şekerle alabilirsiniz.
—İki çay kaşığı bal ile 25 gr. sulandırılmış yulaf, şekersiz.
—25 gr. kepek, dilerseniz çekirdeksiz üzümle.
—25 gr. mısır gevreği ya da çavdar ve kuru üzüm, dilerseniz pirinç.

Ve bir öneri: 125 gr. yulaf tanesi, yarım muz, iki çay kaşığı kepek, rendelenmiş bir elmayı sütle beraber karıştırdığınızda değişik bir kahvaltı etme şansına kavuşabilirsiniz, bir kez deneyin.

Meyveli kahvaltılar:
—Bir muz ve az yağlı yoğurt (150 gr.)
—100 gr. şeftali suyu, 150 gr. yoğurt.
—Meyve suyu, yarım dilim kızarmış ekmek, 1 çay kaşığı marmelat.
—4 adet kurutulmuş kayısı, 150 gr. yoğurt.
—İstediğiniz kadar yaş meyve yiyebilirsiniz.

Kontinental kahvaltılar:
—225 gr. pişmiş fasulye ve 1 dilim kızarmış ekmek.
—225 gr. domates, 1 dilim kızarmış ekmek.
—50 gr. yağı alınmış dana eti ve domates (dilediğiniz kadar).
—Yarım greyfrut, 2 çay kaşığı marmelat ile 1 dilim kızarmış ekmek.
—225 gr. süt ile pişirilmiş mezgit balığı.
—50 gr. yağsız jambon, 2 domates, 2 dilim kepekli ekmek.

ÖĞLE YEMEKLERİ

Meyveli yemekler:
—1 orta boy taze ananası ortasından ikiye ayırın ve içindeki etli kısımları oyup küp şeklinde kesin. 225 gr. mevsim meyvesini de çok küçük parçalara bölüp küp şeklindeki ananası karıştırın ve sonra bu karışımı ikiye ayırdığınız oyuk parçaların içine doldurup yoğurtla süsleyin, dilerseniz çilek ve kirazla da süsleyebilirsiniz.
—Karides ve greyfrut kokteyli. 1 taze greyfrutun kabuğunu soyup dilimler halinde bir tabağa yerleştirin, 175 gr. iri karidesi etrafına serpiştirip yoğurtla süsleyin.
—Dilediğiniz meyveden, 4-5 adet (1 portakal, 1 elma, 1 muz, 1 armut gibi).
—200 gr. meyve salatası ve 150 gr. az yağlı yoğurt.
—2 adet taze meyve ve 300 gr. taze yoğurt.

Paket yemekler:
—Marul ve karidesi az yağlı salata sosuyla karıştırın. Yanında iki dilim kızarmış ekmek.
—Haşlanmış fasulye ve marul, soğan, salatalık ve kerevizden oluşmuş salata.
—25 gr. jambon ya da salam, domates, turşu, iki dilim kızarmış ekmek.
—Tavuğun bacak kısmı ve marul, soğan, salatalık, kerevizden oluşmuş salata, soya sosu, yoğurt.
—Pirinç salatası. 1 kâse domates, soğan, biber, bezelye ve salatalığı hoşlanmış pirinç ile karıştırıp üstüne soya sosu ilave edin.

Soğuk yemekler:
—Deniz ürünleri salatası. 4 adet ayıklanmış midyeyi 50 gr. karides, 50 gr. yengecin yeşil salata ile karışımı. Yanında garnitür olarak domates ve salatalık.
—225 gr. az yağlı peynir ile armut, elma ve kerevizi, marul, salatalık ve domates ile karıştırarak hazırlayacağınız salata.
—Barbunya salatası. 225 gr. haşlanmış barbunya, 100 gr. haşlanmış patates, 75 gr. bezelye ve taze soğanı 150 gr. yoğurtla karıştırıp yeşil salatayı yanında garnitür olarak alın.

Sıcak yemekler:
—Fırında közlenmiş büyükçe bir patatesin içine 25 gr. biftek, yağsız jambon ya da 50 gr. tavuk. Yanında dilediğiniz kadar salata.
—İki dilim kızarmış ekmek, bezelye ve domates.
—Közlenmiş patates ile rendelenmiş havuç, taze soğan, domates ve biber, yanında yoğurt.

AKŞAM YEMEKLERİ

—Vejetaryenler her türlü sebzeyi dilediklerı kadar yağsız olmak koşuluyla yiyebilirler. Örneğin fırında sebze. Dilediğiniz sebzeleri (havuç, bezelye, fasulye, pırasa gibi) haşlayın ve katmanlar halinde bir tepsiye dizin. 100 gr. mantarı doğrayıp sebzelerin üzerine yerleştirin. Önceden pişirmiş olduğunuz 175 gr. patatesi dilimleyip en üste koyun, daha sonra 180 derece sıcaklıktaki bir fırında 20 dakika pişirin.

Sebzeden çok et ve balığı tercih edenler için:
—225 gr. buğulama veya ızgara balık, yanında dilediğiniz kadar haşlanmış sebze.
—225 gr. derisi yüzülmüş tavuk, fırında pişirilecek; yanında pilav ya da patates.

CİNSEL YAŞAM / EROTOMANYA

Hayallerim, aşkım ve sen...

Hiç tanımadığınız birine âşık oldunuz mu? Peki onun size âşık olduğuna inandınız ve bu uğurda işinizi, evinizi terk ettiniz mi? O zaman siz bir erotomanyaksınız

Kadın 53 yaşında. Üniversitenin kütüphanesinde çalışıyor. Hayatı, iş ve arasında geçen düz bir çizgi gibi. İşinin de pek çekici olduğu söylenemez, yıllanmış arşivler arasında, hepsi birbirine benzeyen günler... Tüm bunların arasında hayatındaki tek hoş renk, bir fizik profesörü. Yakışıklı, zeki, hareketli... İlişkilerini yıllarca gizlemeyi başarmışlar. Kadın "kapalı kapılar ardındaki" mutluluklarının, kimsenin anlayamayacağı kadar büyük olduğunu söylüyor. Ve derken, adam kalp krizi geçiriyor. Bu beklenmedik ölüm karşısında depresyona giriyor kadın ve tedavi olmak üzere bir kliniğe yatıyor. Bir hafta sonra kendine geldiğinde ilk sözleri "Eğer yaşasaydı karısını terk edecekti" oluyor.

Kanada Psikiatri dergisinde kütüphaneci kadının yaşadıkları hakkında geniş bir makale yazan Dr. Murray Stein "Profesörle ilişkisi hakkında hiç konuşmuyor, kimseyle görüşmüyor, kütüphanedeki asosyal yaşantısına devam ediyor" diye belirtiyor kadının son halini.

Bilimsel bir dergi, sıradan bir kadının yaşadığı sık rastlanabilecek nitelikteki bir aşk hikâyesine neden bu kadar yer veriyordu? Yoksa olayda bir tuhaflık mı vardı? Acaba doktorlar kadının halinin psikolojik bir "vaka" niteliği taşıdığını mı düşünüyorlardı? Kim bilir, belki de böyle bir aşk hiçbir zaman yaşanmamıştı...

Gerçekten de doktorlar bir süre sonra, tüm bu aşk hikâyesinin bir hayal ürünü olduğunu anladılar. Profesör, kadını sadece kitap almaya geldiği zaman görüyordu. Bu sırada konuştuklarıysa üç-beş kelimeyi geçmemişti. Ama bir sorun vardı, kadın, profesörün kendisini sevdiğinden emindi: "Gözlerindeki ifade, sesinin tonu bunu söylüyordu."

Sessiz umutsuzluk. Nasıl oluyordu da kadın hemen hemen hiç tanımadığı bir adama âşık oluyor ve üstelik adamın da kendisini sevdiğini düşünüyordu? Az bilinen bir sendromun "kurban"ıydı o: Erotomanyanın... İlk kez 1921 yılında Fransız psikiyatrist Gaetan De Clerambault tarafından ayrıntılarıyla anlatılan erotomanya, tekdüze, renksiz bir hayat yaşayan insanların, ulaşılması güç, yüksek bir statü sahibi kişiler tarafından sevildiklerini hayal etmeleri şeklinde tanımlanıyor. Bu statü sahibi kişi, bazen bir profesör, bazen bir patron, bazen de tanınmış bir film yıldızı olabiliyor. Clerambault, erotomanyanın, sessiz umutsuzluk içinde yaşayan hayatların ürünü olduğunu özellikle vurguluyor. Bir diğer psikiyatrist, Jonathan Segal, benzer bir tanımlamayı farklı bir şekilde dile getiriyor: "Başarısız insanın başarıya son uzanışı..."

70 yıla yakın bir geçmişi olmasına rağmen, erotomanya bugüne kadar pek bilinmiyordu. Elde toplanan vaka sayısının yüzü geçmemiş olması, uzmanların erotomanyayı çok nadir görülen bir sendrom olarak algılamasına yol açmıştı. Ancak geçtiğimiz günlerde, Amerika'da çeşitli ülkelerden psikiyatristlerin katılımıyla gerçekleştirilen bir seminerde erotomanyanın zannedildiğinden daha yaygın olduğu, gerçek sayının, kesin olmamakla beraber binleri aştığı belirtildi. Newsweek konuya geniş yer ayırırken, erotomanyanın yeniden keşfedildiğini söylüyordu.

Prensesi bekliyor... Türkiye'de psikiyatri çevreleri erotomanya sendromunu pek telaffuz etmese de, günlük gazetelerde çıkan haberlerde bu sendromun ipuçlarına rast-

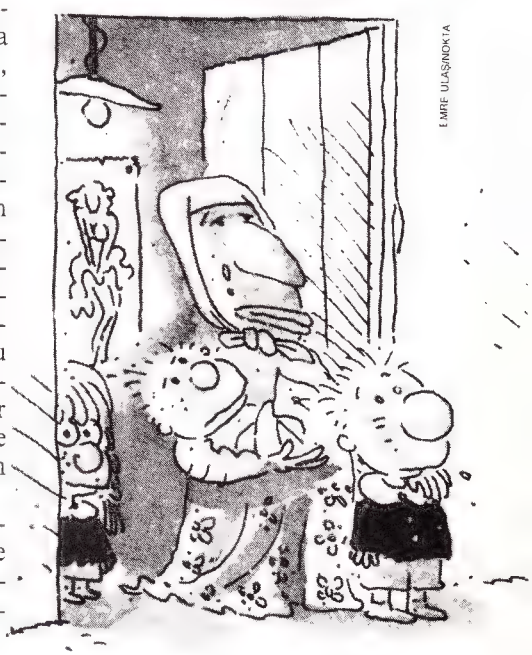

lamak mümkün. Geçtiğimiz günlerde bir PKK'lının Hülya Avşar'a âşık olup, kamptan kaçması olayı belki de bu sendromun en tipik örneklerinden birini oluşturuyor.

Bir başka güncel örnekse İngiltere'de: David Peters. Sıradan bir İngiliz vatandaşı: 4 yaşından beri Prenses Anne'e âşık olduğunu söyleyen David, prensesin evlenmesi üzerine Avustralya'ya gitmiş. Ne var ki bu uzaklık da David'in prensesi unutmasına yetmemiş. Prenses Anne'in boşanacağını duyan David, apar topar ülkesine dönmüş. Şimdi, hiçbir zaman karşılaşmadığı, konuşmadığı prensesin boşanıp, kendisine döneceği günü bekliyor.

Psikiyatristler erotomanyaya daha çok kadınlarda rastlandığını söylerken, erkek erotomanyakların fantezilerini harekete geçirme eğilimlerinin ağır bastığını belirtiyorlar. Hatta bu eğilimin şiddet dozu, zaman zaman tehlikeli boyutlara ulaşabiliyor. İster istemez Jodie Foster'a olan tutkusu nedeniyle Ronald Reagan'ı öldürmeye kalkan John Hickey'in hikâyesi de akla geliyor. John, ünlülere saldıran diğer insanlara benzemiyordu. Onun tek amacı Foster'ı etkileyecek bir kahramanlık yapmaktı.

Seni uzaktan sevmek. Erotomanya vakaları, her zaman bu kadar aktüel olmuyor. Çoğu vaka sessiz, kendi halinde yaşanıyor. Beş yıldan fazla bir süredir bu konu üstünde çalışan New York Forensik Psikiyatri Enstitüsü Başkanı Dr. Robert Goldstein bir hastasını şöyle anlatıyor:

"Bay C., orta yaşlı, herhangi bir Floridalı işadamı. Uçakta yolculuk ederken gevezelik ettiği kadının ona delicesine âşık olduğuna inanıyor. Peki kadın hiç tanımadığı bu adama nasıl âşık olmuş ve neden? Bay C.'ye göre kadında birtakım doğaüstü güçler var. Öyle ki bu güçler sayesinde kadın, Bay C.'nin, şu ana diye kadar kimsenin keşfedemediği yönlerini fark ediyor, tabii Bay C.'ye göre. Bay C. bir ay süreyle kadını telefon ve çiçek yağmuruna tutuyor, kadının tüm olumsuz yanıtları ikna olmasına yetmiyor. Ona göre bu olanların tek bir açıklaması var: "Aşkının sınanması. Yoksa, içinde ve de tabii ki kadın onu deliler gibi seviyor."

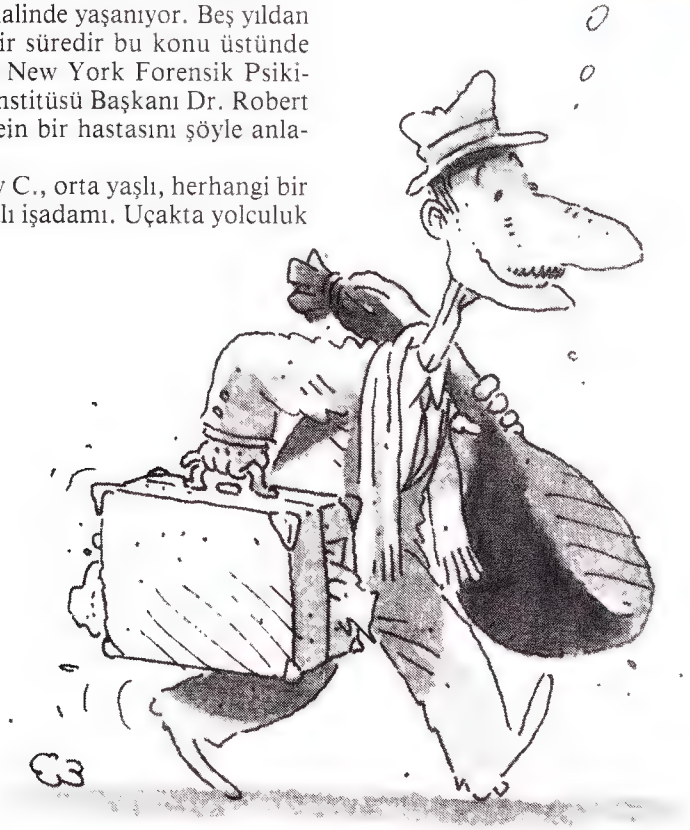

Bu arada psikiyatristler erotomanyada erotik bir yanın bulunmadığını, hayalin cinsel etkileşimden çok, "idealize edilmiş", "romantik" bir aşkı içerdiğini özellikle vurguluyorlar. Erotomanya, erotizmi çağrıştırabilir, ama hiç alakası yok diyorlar.

Ya tedavi?.. Doktorlar, yoğunluğu çözen anti-psychotic ilaçlarla geçici bir başarı sağlansa da, gerçek tedavinin yılları aldığını belirtiyorlar. Segal, başından erotomanyak vaka geçen bir kişinin, kısa bir süre tedavi gördükten sonra, genellikle inzivaya çekilip, eski, yalnız ve de sıkıcı yaşamına döndüğünü, yaralarını sarıp, hayal kırıklığıyla beraber yaşamayı öğrendiğini söylüyor.

Evet, hayal kurmak kuşkusuz çok güzel. Hayallerin gerçekleşmesiyse daha güzel. Peki, hayalleri gerçek sanmak?.. İsterseniz orada durun. ●

Bir solukta öldüler

*İTÜ Kimya Bölümü, **Nokta** için İstanbul sokaklarında trafik kirliliğinin boyutlarını araştırdı. Marmara Üniversitesi Çevre Enstitüsü Başkanı, sonuçları yorumladı: Tam bir felaket... Tek tesellimiz henüz "bir solukta son soluklarını verdiler" belgeselinin, henüz "gösterimine" başlanmamış olması!*

İstanbul'da, Haliç'in üstünde asılı duran bir tünel var. Asılı duran, çünkü o tam bir cehennem tüneli, bir kez içine giren katiyyen normal, ya da mütebessim bir ifadeyle çıkamıyor. İçindeki duman, is, karbonmonoksit oranları o kadar yüksek ki, zaman zaman birileri arabalarından fırlıyorlar, çıldırmışçasına "Kapatın kontakları, görmüyor musunuz, zehirleniyoruz, hep beraber ölüyoruz burada" diye, bağıra bağıra tünel boyunca koşmaya, öksürmeye, boğuluyormuşçasına elleriyle yüzlerini, ağızlarını kapatmaya çalışıyorlar.

İşte o tünelde **Nokta**'nın isteği üzerine İstanbul Teknik Üniversitesi görevlileri bir ölçüm yaptılar: Hava kirliliği ölçümü... Bununla da yetinmediler. Ölçümlerini çeşitli saatlerde İstanbul'un çeşitli semtlerinde sürdürdüler. Geçmiş yıllarda yapılmış ölçümlerle karşılaştırmalar yapıldı. Ve İstanbul'un kirlilik haritası çıkarıldı. Sonuçlar bir felaketti: Rumeli Caddesi, Dolmabahçe, Osmanbey gibi merkezlerdeki kirlilik oranları, o ölüm tünelindeki zehirlenmeden çok daha vahim boyutlardaydı.

Laboratuvar analizleri 1 hafta sürdü. İlk ölçüm günü 21 Aralık 1989'du. İstanbul'un üzerinde her zamanki gibi garip bir pus, pis kokulu bir bulut asılıydı. Ama amaç, İstanbul'un sisli-dumanlı kanburunu beş duyu ile algılamanın ötesine götürüp, rakamsal sonuçlar elde edebilmekti. Günde kaç miligram karbonmonoksit "içiyorsunuz?" Bu sorunun yanıtını merak etmez misiniz?

Hedef trafik kirliliği. Evet, trafik... Zira konuyla ilgili konuştuğumuz bilim adamlarının tümü, kentin üzerine çöken kirli hava tabakasının asıl nedeninin, trafik olduğunu söylüyorlar. Marmara Üniversitesi Çevre Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Adnan Aydın, bu sorunu şu sözlerle açıklıyor:

"İstanbul, meteorolojik şartları çok değişken olan bir kent. Bu da kenti olumlu etkiliyor. Ancak... İstanbul'un üstünde zaman zaman oluşan kirlilik tabakası (smoke), giderek süreklilik kazanırsa, tehlike büyük olacaktır... Ve bu kirlilik tabakasının kaynağı, büyük çapta trafikteki araçlar ve trafik tıkanıklığıdır. Hemen şunu da belirtmek gerekir ki, İstanbul'un tepesinde oluşan smoke, bayağı kaliteli bir smoke'tur. Kalıcılık kazandığı an, gerçek bir tehlike yaratacaktır. Los Angeles gibi iklimi ılık, dolayısıyla kalorifer kullanımı yoğun olmayan bir kentin tepesinde, bugün büyük bir smoke tabakası vardır... Ve bu da tamamen trafik tıkanıklığının ürettiği bir smoke'tur."

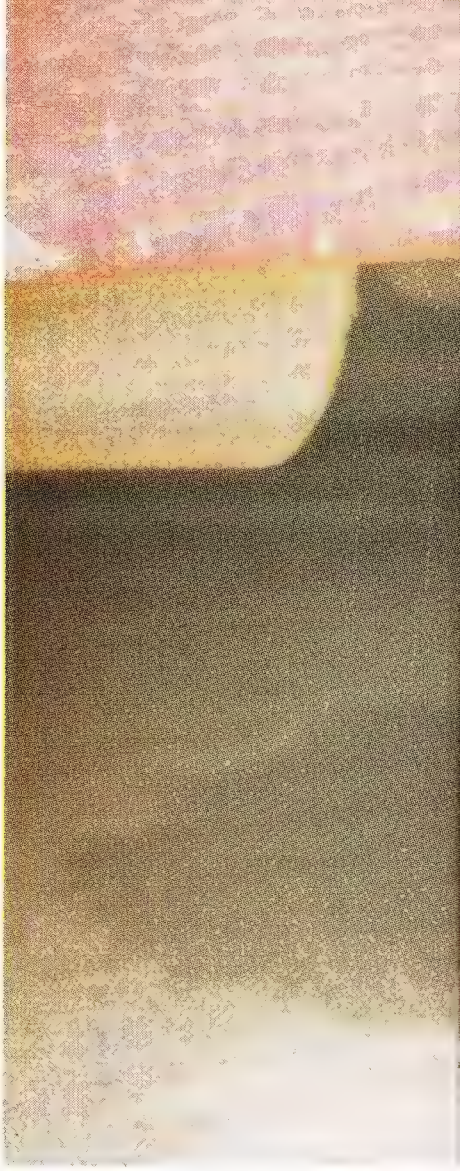

FEYYAZ TANDOĞLU / NOKTA

Zehirli kokteyl

Ölçüm zamanı	Ölçüm yeri	Ölçülen CO (mg/m³)	Toz (mg/m³)
16^{20}-16^{40}	Cevreyolu Edirnekapı Tüneli içi (gidiş ve dönüş yönü)	35-40	1.5
17^{10}-17^{25}	Eminönü, Sobacılar önü	26-74	2
17^{30}	Galata Köprüsü	30-43	—
17^{35}	Kabataş, Dolmabahçe	44-60	—
17^{40}	Maçka Parkı (Kadırgalar Caddesi)	40	—
17^{45}	Elmadağ, Harbiye	38-56	—
17^{50}-18^{25}	Valikonağı Cad., Teşvikiye Kavşağı	50-110	0.1
18^{50}	Osmanbey	60-74	—
18^{55}	Şişli	59-73	—

Trafiğin yoğun olduğu saatlerde sokaklarda dolaşırken mideniz bulanır, başınız dönerse sakın şaşırmayın... Cevabı basit: ZEHİRLENİYORSUNUZ!

Peki bu "kaliteli smoke"un içerdiği zehir miktarı, "rakamları" ne? Nasıl yapıldı bu ölçümler?

İTÜ Kimya Bölümü'nden Doç. Dr. Tuğrul Armağan ve ölçüm ekibiyle birlikte yola çıkıldı. İlk durak çevreyolu Edirnekapı Tüneli'nin içi. Hem gidiş, hem de dönüş istikametinde ölçümler yapılıyor.

Sonra Eminönü, Galata Köprüsü, Karaköy, Kabataş, Dolmabahçe, Maçka Parkı, Elmadağ/Harbiye, Nişantaşı, Valikonağı Caddesi, Osmanbey ve Şişli üzerinden tur tamamlanıyor.

Ve analizler tamamlandığında görülüyor ki, şehrin pek çok bölgesi, "içinde kalsak boğuluruz" gibi gözüken Edirnekapı Tüneli'nden daha zehirliydi.

Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'nde: Karbonmonoksit kirliliği için verilen sınır değer metreküpte 30 mg.. Oysa daha trafik tıkanıklığının yaşanmadığı öğle saatlerinde yapılan ölçümlerde Edirnekapı Tüneli'nde 35-40 mg. bulunmuştu. Ve örneğin Nişantaşı'nda yapılan ölçümlerde "ölüm tüneli"ni mumla aratacak 50-110 mg. karbonmonoksit değerine rastlanmıştı. Ya diğerleri... Sıralamaya gerek yok, hepsi birbirinden moral bozucu. Prof. Aydın bu miktarların 1 saatlik solumayla insan bünyesi için tehlikeli olacağını söylüyor.

Toz ve baca gazı da eklenince. Doç. Tuğrul Armağan ve ekibinden, trafik kaynaklı karbonmonoksit kirliliğinin yanı sıra, bazı merkezlerde "kükürtdioksit" ve "toz" kirliliği ölçümü yapmasını da istemiştik.

Sonuç! Nişantaşı yalnız karbonmonoksit kirliliğinde değil... Baca kirliliğinin sonucu olan kükürtdioksit ölçümlerinde de "kötü not" almıştı. Şöyle ki:

Hava Kalitesi'ni Koruma Yönetmeliği'nde kükürtdioksit için belirtilmiş olan "sınır", metreküp başına 0.400 mg. idi. Nişantaşı'nda, kükürtdioksitin metreküp yoğunluğu 0.390 mg. çıkmıştı.

Toz ölçümleri ise Eminönü, Nişantaşı ve Edirnekapı Tüneli'nde yapılmıştı.

"Asılı madde ve çöken tozlar" itibariyle Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği, metreküpte 0.95 mg. "sınırını" getirmişti.

Buna göre, Nişantaşı, Eminönü ve Edirnekapı Tüneli "sınır"ın üstünde bir tozluluk gösteriyordu.

Araştırma ekibi, tüm bunlardan şu sonuca varmıştı:

"...Özellikle Eminönü, Harbiye, Osmanbey bölgeleri anacaddeleri üzerinde, ölçüm sırasında sınır değerlerin üstüne çıkıldığı ve bu yüzden baca kirliliği ile birleşerek, yo- ▶

GÜNAYDIN PAZARLAMA'DAN

CASIO®

RENKLİ CEP TELEVİZYONU

TELEVİZYON'UNUZU CEBİNİZDE TAŞIYIN!

3 Ayrı Program, Net Görüntü, Canlı Renkler...

Japonya'da geliştirilen, Türkiye'de ilk kez kullanıma sunulan CASIO RENKLİ CEP TELEVİZYONU, cebe, çantaya, avuca sığabilen, rahatça taşınabilen özellikleriyle gerçek bir teknoloji harikasıdır.

VHF ve UHF bantlarından, özel ayar düğmeleriyle TV 1-2 ve 3. programları otomatik olarak bulur. Dilerseniz otonuza bağlayabilir, pille çalıştırabilir, şehir cereyanından özel adaptörle yararlanabilirsiniz.

GÜNAYDIN PAZARLAMA, bu harika televizyonu şimdi PEŞİN FİYATINA TAKSİTLE, herkesin alabileceği çok uygun koşullarla sunmaktadır.

TV - 1400

Avucunuza kolayca sığacak boyutta, 6.5 cm ekranı ile Japon teknolojisinin mucizelerinden bir yenisi daha..

Dokunun, 3 ayrı programdan istediğiniz diziyi, önemli bir haber programını, yeni bir Klip'i, haftanın önemli spor olayını izleyin

Üstelik net bir ekrandan, pırıl pırıl renkleri ile

ÖZELLİKLERİ

Anten Çıkışı • Video Çıkışı • Kulaklık Çıkışı • Pille Çalışabilir • Özel Kılıf • Kulaklığı Kenarından • Otonuza Bağlanabilir • AC Adaptörle Kullanılabilir

TV - 410

Cebinizde, çantanızda, her an yanınızda taşıyabileceğiniz 5 cm ekranı ile yolda seyahatte, otobüste, dolmuşta sevdiğiniz programları rahatlıkla izleyebileceğiniz mükemmel bir cep televizyonudur

2 Bant tan Otomatik Arayıcısı ile 3 ayrı programı kendi içinden bulur, size sadece zevkle izlemek kalır

ÖZELLİKLERİ

Anten Çıkışı • Kulaklık Çıkışı • Pille Çalışabilir • Özel Kılıf • Otonuza Bağlanabilir • AC Adaptör ile kullanılabilir

GÜNAYDIN PAZARLAMA A.Ş.

İstanbul Genel Müdürlük:
Nuruosmaniye Cad. No.3, Kat.4, Karaeşler Han Cağaloğlu İSTANBUL
Tel: 522 05 95 - 520 86 25 - 513 80 48 - 513 64 15

Ankara Bölge Temsilciliği:
Rüzgarlı Gayret Sok., No.2 Ulus - ANKARA
Tel: 310 13 31 - 309 10 80

YETKİLİ SATICILARIMIZ:

SAMSUN - Ellibeş Pazarlama - Serdar İpek Dr. Kamil Cad., Ereren Apt. No: 1 - SAMSUN Tel: 29992

TRABZON - Piyale Pazarlama - Mesut Piyale Gazi Cad., No: 16/A - TRABZON Tel: 10859

NASIL KATILACAKSINIZ?

Seçtiğiniz ürünün peşinatını İstanbul'da Günaydın Pazarlama A.Ş. Genel Müdürlüğü , Ankara'da Ankara Bölge Temsilciliğine veya size en yakın PTT şubesinden Günaydın Pazarlama'nın 340766 No'lu posta çeki hesabına yatırınız.

Eksiksiz olarak doldurduğunuz istek kuponu ile peşinat makbuzunuzun fotokopisini bize gönderiniz.

Bunlar bize ulaştığında satış sözleşmesi, taksit adedi kadar posta çeki ve diğer evraklar adresinize postalanacaktır.

Size gönderdiğimiz evrakları eksiksiz tamamlayıp bize ulaştırdığınızda işlemleriniz bitmiş olacaktır.

NASIL TESLİM ALACAKSINIZ?

İşlemleri tamamlanan iştirakçiler ürünlerini İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana illerinde doğrudan evlerinde, diğer illerde ve nakliye ambarı bulunan ilçelerde nakliye ambarından nakliye ücreti ödemeden teslim alacaklardır.

'90 DÜNYA KUPASINI KAÇIRMAYIN !

İSTEK KUPONU

ÜRÜN ADI	1. SEÇENEK				2. SEÇENEK			
	PEŞİNAT	TAKSİT	TOPLAM (KDV DAHİL)	TESLİM TARİHİ	PEŞİNAT	TAKSİT	TOPLAM (KDV DAHİL)	TESLİM TARİHİ
CASIO TV - 410	89 000	89 000 - 9	890 000	ŞUBAT	63 500	63 500 - 13	889 000 -	NİSAN
CASIO TV - 1400	99 000	99 000 - 9	990 000	15 ŞUBAT 1 MART	70 500	70 500 - 12	991 500	NİSAN

Ad Soyad

Adres

Telefon

Fiyatlara KDV dahildir. Kampanyamız T.C. Merkez Bankası [illegible]

ğun bir trafik kirliliği oluşturduğu anlaşılmaktadır''

''Ne olmuş yani?'' Tehlikeye karşı toplumun tepkisi bazan ''ne olmuş yani?'' de özetlenebiliyordu ama... Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Özdemir İlter ''İnsan vücudu oksijen kullanmaya dizayn edilmiş. Oksijen değil de başka gazlar kullanmaya başlayınca, hastalıklar da kendiliğinden başlar'' diyordu.

''Ne gibi hastalıklar?'' sorusuna ise İlter, şu yanıtı verecekti:

''Karbonmonoksit ve kükürtdioksit gibi gazlar, her şeyden önce solunum yollarının normal yapısını bozar. Solunum yollarını kımıldayarak koruyan tüycükler, bu gazların etkisi ile solunum yollarına yapışarak, fonksiyonlarını yerine getiremez hale gelirler.Sonunda, vücut, kendisini mikroorganizmalardan koruyamaz. Solunum yolu hastalıkları kolaylıkla patlak verir. Nitekim 1900'lü yılların başında, solunum yolu hastalarının toplam nüfusa oranı, yüzde 10'lar seviyesindeyken, şimdilerde bu oran yüzde 40'lara çıkmıştır. Böyle giderse, bir gün gelecek, solunum yolları sağlıklı çalışan normal insana, 'patolojik' gözüyle bakılacaktır.''

Ne yapmalı? İşin acıklı yanı, sorun bilindiği halde, İstanbul Anakent Belediyesi'nin gerekli ölçümleri yapmak için ''araç-gereci'' bile yoktu. Bunun böyle olduğunu bir süre önce Anakent Belediyesi Sağlık Dairesi Başkanı Beyzade Özkahraman açıklamıştı.

Kurşun, beyin zedelenmesine, yaşlılarda kemik yumuşamalarına, düşük ve erken doğumlara, çocuklarda zekâ geriliğine yol açtığı halde... Türkiye'de hâlâ kurşunlu benzin kullanımı devam ediyordu. Yıldız Üniversitesi'nden Prof. Dr. Atıf Ural'ın yaptığı bir hesaplamaya göre ise, İstanbul'da egzozdan çıkan gazların bir yılda bıraktığı zehirli kurşun miktarı, en az 1 tondu.

Bütün bunlar alt alta konulduğunda durumu Prof. Adnan Aydın ''gerçek bir tehlike'' olarak niteliyor ve sözünü şöyle noktalıyordu: ''Eger acil önlemler alınmazsa, insanımızın yakın bir tarihte yaşama bölgelerini değiştirmesi kaçınılmaz olacaktır.''

Nilgun UYSAL

''Kirlilik yayılıyor''

Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi ***Prof. Dr. Adnan Aydın,*** *hava kirliliği ve özellikle de trafikten kaynaklanan kirlilik konusunda çalışmalar ve araştırmalar yapmış olan bir bilim adamı. Prof. Aydın* ***Nokta****'nın yaptırdığı araştırmayı yorumladı.*

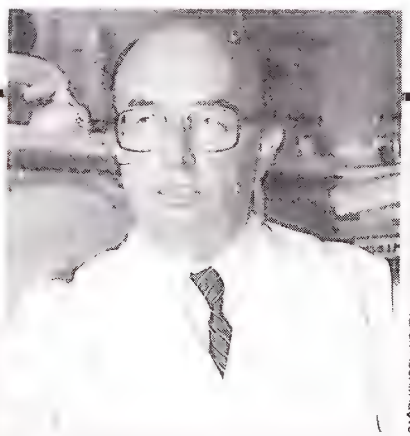

ÇAĞRI KILIÇCI / NOKTA

Nokta: Ekzoz kirliliği, nasıl bir tehlike yaratıyor?

Aydın: Egzoz gazında; benzin veya motorinin yanma ürünü olan karbondioksitin yanında karbonmonoksit, azot oksitleri, yanmamış hidrokarbonlar, çok çekirdekli aromatik hidrokarbonlar, ise kurşun ve bileşikleri, naftenler gibi kimyasal maddeler bulunmaktadır.

Karbonmonoksit, çok zehirli bir gazdır. Kandaki hemoglobine etki ederek, yeni bileşikler oluşturur ve oksijen alışverişini kısıtlar. 10 mg/metreküpün üstündeki bir konsantrasyonda uzun sürede, 40 mg/metreküpün üstündeki bir konsantrasyonda ise kısa sürede (1 saat) tesirli olur... Ve kan dolaşımı ile birlikte, beyin, kalp ve sinir fonksiyonlarını etkiler. Aşırısında ise, öldürücü olur.

Çok çekirdekli aromatik hidrokarbonlar ve azot oksitlerinin de kanserojen etkilerinin bulunduğu bilinmektedir.

Nokta: İstanbul'daki trafik kökenli hava kirliliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Aydın: İstanbul'da 500 binden fazla kayıtlı oto bulunmaktadır. Yol yapısı yetersizdir. Trafik akışı yavaştır. Üstelik İstanbul, gelip-geçen araçların da bir uğrak yeridir. Taşıtların kullandıkları yakıt cinsi, motor sıcaklığı, seyir hızı, yakıt/hava karışım oranı, egzoz gazı hacmi; atılan gaz karışımındaki bileşenlerin oranlarının değişimine yol açmaktadır.

İstanbul'da trafiğin zaman zaman 20-30 metreye varan yükseklikteki binalar arasında kalan kapalı kanallarda (yani caddelerde) yürümesi, hava hareketlerinin engellenmesi ve sürekli birikim sonucunda, tehlikeli gaz konsantrasyonları ortaya çıkmaktadır.

Bizim 1987 yılında yaptığımız araştırmada, elde ettiğimiz sonuçlar, özellikle Beyoğlu caddesi, Valikonağı Caddesi, Rumeli Caddesi, Halaskârgazi Caddesi boyunca ciddi karbonmonoksit kirliliği olduğunu göstermişti.

Bu yıl **Nokta** dergisi aracılığı ile İTÜ'de yaptırılan araştırmanın ölçüm sonuçları da sözü geçen bölgelerin ve ayrıca Eminönü, Karaköy ve Dolmabahçe hattının da kirlenmiş olduğunu gösteriyor.

Ayrıca, İstanbul yakasındaki Edirnekapı Tüneli, Mecidiyeköy viyadüğü, Zincirlikuyu kavşağı gibi bazı noktalarda da karbonmonoksit kirliliğinin aşırı olduğu görülüyor.

Nokta: Size göre çözüm nerede?

Aydın: Bu kirliliğin çözümü, yakıt kalitesinin iyileştirilmesinde, kesinlikle kurşunsuz yakıt kullanılmasında, motor bakımlarının çok iyi yapılmasındadır... Ve ilgililerce otoların egzoz gazı analizlerinin yapılarak ilk kademede aşırı kirletici olanların, daha sonraki kademede ise motor bakım standartlarına uymayanların seferden men edilmesi gerekir. Kurşunsuz yakıt kararı ile paralel olmak üzere, egzoz çıkışlarına katalizör takılmasının mecburi kılınması da şarttır. Katalizör kullanıldığı zaman, azot oksitleri, zararsız olan karbondioksit ve azota dönüşmektedir.

Ayrıca, ''trafik polislerinin''; karbonmonoksit el monitörleri kullanarak, artan karbonmonoksit konsantasyonunu tespit edebilmeleri ve gerektiğinde, sıkışan trafikte ''kontak kapatmaya'' yetkili olması da yararlı olacaktır.

...Ve her şeyin ötesinde, toplu taşımacılığa, metroya ve raylı sistemlere ağırlık verilmesi gerektiği ortadadır.

İzmir Müdafaa-i Hukuk-i Osmaniye Cemiyeti'nin ilk kongresine katılanlar

TARİH / EGE'DE SİVİL DİRENİŞ

Efeler, ilk hedefiniz...

Samsun, Amasya, Sivas, Erzurum... Kurtuluş Savaşı'nı hazırlayan direnişin bir de Ege'deki tarihi var. Ege'de halk ne yapıyordu? TBMM kararı ile yakılan belgeler ve sivil direnişin öyküsü...

Bir yanda yılgınlık... "İzmir'de eğer Türkler silah kullanmasaydı, Yunanlılar bir şey yapmayacaktı, propagandası yaygınlaşıyor ve 57. Tümen'in zaten zayıf olan birliklerinden büyük gruplar halinde firarlar başlıyordu." Ve 57. Tümen Komutanı Şefik Aker'in 23 Mayıs 1919 tarihli raporundan bir alıntı: "...üzülerek belirteyim ki, Aydın'da zulümden kurtulmak için kamuoyunda, Yunanlıları davet eğilimi açık bir biçimde kendini göstermiştir... bu bölgede halkın yüksek ve orta tabakası genellikle kaygılıdır, bir yılgınlık ve kansızlık hüküm sürmektedir. Yalnız miktarı pek az olan ve çoğu Çerkes ve Giritli asabi yaradılışlı bir azınlık, mücadeleye isteklidir."

Öte yanda her şeye rağmen bir savaşçı ruh, bir direnme iradesi... "Çetenin kurulması ilk günlerde kolay olmadı. 5 Haziran'da Yörük Ali'nin Yağcılar Köyü'nden hareket eden çetesi, 17 kişiydi. Bunun küçük bir kısmı efelerin adamıydı. Büyük kesimi, efeleri direnişe teşvik eden yedeksubay, subay ve direnişçi aydınlardı." Demirci Efe, bir on gün dağlarda dolaşıp, çetesini 60 kişiye çıkaracak, Yunanlılara haber verip onlara teslim olacağını söyleyip şaşırtmaca yaparken, bir gecede üç demiryolu köprüsünü havaya uçuracaktı.

Kurtuluş Savaşı yıllarından iki zıt örnek... Türk toplumunun, tüm çeşitliliği, renkliliği içerisinde Kurtuluş Savaşı'na karşı tavrı ne olmuştur? Daha açıkçası, Kurtuluş Savaşı, sadece toplumun nispeten edilgen kaldığı, bir düzenli ordu savaşı mıdır?

Amasya Tamimi, Erzurum-Sivas Kongreleri, TBMM'nin ilanı, Heyet-i Temsiliye Reisi, daha sonra Başkomutan Mustafa Kemal, 30 Ağustos Meydan Muharebesi... Peş peşe Afyon, Uşak, Manisa, Aydın'ın kurtuluşu ve nihayet Yunan'ın İzmir'den denize dökülüşü... Bu bir kronoloji olduğu kadar, tarihsel olaylara belli bir bakış açısıdır da. Peki, bütün bunların içinde toplumun, köylüsünden amelesine, esnafından imamına, taşra politikacısına kadar insanların yeri nedir?

Tarihçi İlhan Tekeli ve Selim İlkin'in titiz ve kapsamlı çalışmalarının ürünü "Ege'deki Sivil Direniş'ten Kurtuluş Savaşı'na Geçerken Uşak Heyet-i Merkeziyesi ve İbrahim (Tahtakılıç) Bey" adlı kitabı geçtiğimiz ay Türk Tarih Kurumu tarafından yayımlandı. Tekeli ve İlkin bu kitapta, İbrahim Tahtakılıç Bey tarafından kurulan Uşak Heyet-i Merkeziyesi'nin çeşitli belgelerini içeren bir defterden yola çıkarak bu ve benzeri sorulara tarihçi nesnelliği içinde cevap olabilecek önemli ipuçları veriyorlar.

"Kurtuluş Savaşı'nın Türk tarihi içinde özgün olan yanı, Osmanlı geleneği içinde bulunmayan bir sivil toplum örgütlenmesi"dir diye yazıyor iki tarihçi. Ve hemen ardından ilerleyen sayfalarda bu "sivil

toplum örgütlenmelerine'' dair söyle bir tanımlama: ''Var olan merkezi siyasal otoritenin denetimi dışında, onun benimsediği amaçları ve çözüm kalıplarını aşan bir yöredeki değişik toplumsal güçlerin katılımıyla ve onlara dayanarak gerçekleştirilen hareketler.''

Hangi tarih? Böylece insanların korkuları, zaafları, tutkuları, cesaretleri ve erdemleri ile yoğrulmuş bambaşka bir tarih çıkıyor ortaya. Resmi tarihin dışında, eski ve yeni cumhuriyet kuşaklarının pek duymaya alışkın olmadıkları türden bir toplum tarihi.

Kimler yok ki bu tarihte... ''Şurada, fişenkliğini, siyah cübbesinin üstüne dolamış, mavzeri omuzunda abani sarıklı bir mollacık, beride başındaki oyalı çekinin kıvrımları arasından fesliğen demeti sarkan dizlikli ve yırtık pabuçlu çelimsiz bir köy çocuğu. Onun yanıbaşında kılığı, kıyafeti düzgün varlıklı bir köy ağası. Velhasıl şalvarlı, poturlu, pantolonlu, fesli, kalpaklı, abani sarıklı, oyma yazmalı birçok insan ki, Menderes'in rutubetli haziran sıcağında ağaçların gölgesine sığınmışlar ve gelişigüzel toprakların üzerine serilivermişler.'' Yıl 1919; Aydın, Yunan birliklerinin işgalinden kurtarabilecekler mi? Yörük Ali ve Kıllıoğlu Hüseyin Efeler 57. Tümen Komutanı Şefik Bey'le durum değerlendirmesi yapıyorlar.

Tüm Ege'de kongreler toplanmaktadır. Balıkesir'den başlayarak birbirinin ardına toplanan 9 kongre gündeme gelecek ve bu süreç içerisinde tüm Ege'yi kapsayan birbiri ile bağlantılı direniş örgütleri ortaya çıkacaktır. Subaylar, İttihatçılar, eşraf, din adamları, müftüler, efeler hep bu örgütlenmelerin içinde yer alıyorlar.

Buna karşın halksa oldukça ikircikli bir konumdadır. İnsanlar her şeyden önce artık savaş yorgunudurlar. Yerine ve zamanına göre direniş güçlerinin halinde ya da aleyhinde yer alabilmektedirler. Bunu şöyle bir direniş modeli ortaya çıkıyor diye anlatıyor Tekeli ve İlkin: ''Köyün içinde direniş yanlısı büyük toprak sahibi, bunun yanı sıra direnişe kendi isteğiyle katılan öncü bir küçük grup var... Direnişçi grup örgütlenip bir baskı grubu oluşturduğunda, duyarlılığı az ama büyük kitleyi direniş yönünde tutabiliyor. Ama bu toplumsal yapı, direnişçiler yenilip buradan çekilmek zorunda kaldığında, direniş karşıtı güçler açısından duyarlılığı az köy- ▶

''Ölmez ruhunu taşıyamayan bir beden''

Meşrutiyet döneminin, yarattığı mutların, bozgunların ateşinde yoğrulmuş, ilginç, anlaşılması güç, ancak o zorlu günlerde ortaya çıkabilecek türden bir kişiliktir Tahtakılıç İbrahim Bey. Babası ondan ''ağalığı, beyliği'' bırakıp ''Şeyhülislam'' olmasını istemiştir, ama o ittihatçı olur. Tahta karşı gerekirse kılıçla mücadele etmek gerektiğini savunduğundan daha o günlerden lakabı ''tahtakılıç'' olur.

Medrese eğitimi vardır. Uşak'ta müftülük yapar. İttihat Terakki içinde önemli görevler alır, ama daha da önemlisi Ege'deki sivil direnişin önderlerinden biri olur. Kuvayı Milliye lağvedilmeden önce tüm direniş örgütlerini bünyesinde toplayan Uşak Heyet-i Merkeziyesi'nin başkanıdır.

Kurtuluş Savaşı biter ama o hayli kırgındır. Politikanın dışında kalmak istemektedir. Tek atlı bir araba ile sessizce, Uşak'a ailesinin yanına döner. 1927'de ise Kütahya milletvekili olacaktır. Ölünceye kadar da bu görevini sürdürecektir.

İbrahim Bey, 1 Ekim 1937'de ani bir bunalım sonucu intihar etmiştir. Ölüm şekli de, doğrusu bir koca ömüre doldurduğu onca gerilimli maceraya hayli uygun bir ölüm şeklidir. Oğlu sonradan intihar etmesinin sebebini şu sözlerle açıklayacaktır: ''... Babam, ölmez ruhunu, bedeni taşımayacağı için intihar etmiştir...''

Alaşehir Heyet-i Merkeziyesi: Ortada oturan Tahtakılıç İbrahim Bey

lü kesimini yönlendirecek öğeleri de içinde taşıyor.'' Daha açık bir ifade ile köylüler bu sefer de onlardan yana gözükebiliyorlar.

Ege'de de kongreler yapıldı. Tekeli ve İlkin'e göre bu dağdağalı mücadele yıllarında Anadolu'da ''iki kongre sistemi'' gündeme gelmiştir. Birincisi Batı Anadolu kongreler sistemi, ikincisi ise Erzurum ve Sivas kongrelerinin oluşturduğu sistem. Sonra sonra işin açıkçası biri diğerini yiyor. ''Özellikle de Büyük Millet Meclisi hükümetinin toplanmasından sonra, Ege kongreleri yoluyla oluşturulan direniş örgütleri, Ankara'da oluşan yeni merkezin otoritesine bağlı hale geleceklerdir'' diye yazıyor Tekeli ve İlkin. Hemen, bir sonraki adım ise Kuvayı Milliye'nin fiili olarak lağvıdır.

Geride kalan son bir iş ise acılar ve özveriler üzerinde kurulan her yeni rejimin kaçınılmaz görevidir: Cumhuriyet rejimi de doğal olarak kendi tarihini yazacaktır...

Tekeli ve İlkin'in bu kitabı Cumhuriyet'in kuruluşundan 66 yıl sonra olaylara bir başka açıdan ve daha nesnel bakmak isteyenler için çok önemli bir kaynak

Cem İLHAN

Bir belgenin öyküsü

''Kurtuluş Savaşı'nın bir sivil toplum örgütlenmesi olarak gelişim biçiminin yakından tanınması gerekir'' diyor Tekeli ve İlkin. ''Peki ama bugüne kadar neden bu yönde araştırmalar ihmal edilmiştir?'' sorusu geliyor gündeme o zaman da. Onların bu soruya iki nesnel cevapları var. Birincisi, şimdiye kadar Kurtuluş Savaşı'nın öyküsünün tarihçiler tarafından ağırlıklı olarak Mustafa Kemal'in eylemleri ekseninde incelenmiş olması. Bir diğeri ise o günlerin olaylarını açıklayacak belgelerin hemen hepsinin Büyük Millet Meclisi hükümeti tarafından alınan bir kararla yakılmış olması...

22 Haziran 1920; Yunan taarruzu başlıyor. 29 Ağustos'ta ise Uşak düşmüştür. Bunun üzerine, tüm evraklar Afyonkarahisar'a nakledili-yor ve işte orada ''Yakın'' emri... Neden? Niçin? Böylesi bir karar salt güvenlik gerekçesi ile mi alınıyor? Yoksa o dönemin siyasi mücadele ortamı içerisinde bu yakma emrinin daha başka anlamları da var mı? Bu soruların cevabı ise şimdilik belirsiz.

Yazışmaların yer aldığı defterin kapağı

Ama... Bu evrakın yakılması esnasında orada hazır bulunan, Heyet-i Merkeziye'nin kâtipliği görevini yapan Cavit Bey'in içinde telgraf, şifreli telgraf ve düz yazılar bulunan bir defteri koltuğunun altına saklayarak yanmaktan kurtarmış olmasına bakınca; işte o zaman bu yakma işleminin salt bir güvenlik önlemi olabileceği savı hayli zayıflıyor, doğrusu.

Sonra, çok sonra Ankara'da İş Bankası'nda görevli olarak çalışan Cavit Bey, bu defteri o zamanların Heyet-i Merkeziye Reisi İbrahim (Tahtakılıç) Bey'e veriyor. Ama o, ne bu defteri değerlendiriyor, ne de zaten anılarını yazmaya yanaşıyor.

''İbrahim Bey... Harbiye öğrencilerinin kafasında şu soru açık kalmaktadır. 'Harp olurken halk ne yapmaktaydı?' Bu soruyu sizin hatıratınız cevaplayacaktır.''

Bu sözlerin sahibi Mareşal Fevzi Çakmak. Çok kişi, onun gibi İbrahib Bey'e anılarını yazması için ısrar ediyor. Fakat, nafile! İbrahim Bey, anılarını mezarâ kadar saklayacaktır.

Olümünden sonra İbrahim Bey'in beş oğlu, defterin saklanması ve tarihe mal edilmesi görevini ikinci oğlu Ahmet Tahtakılıç'a bırakırlar. Ve işte böylece, son olarak defter 1982 yılında İlhan Tekeli ve Selim İlkin'e ulaştırılır: ''Ege'deki Sivil Direnişten Kurtuluş Savaşı'na Geçerken Uşak Heyet-i Merkeziyesi ve İbrahim (Tahtakılıç) Bey'' adlı kitap bu sayede ortaya çıkacaktır.

MARMARA

90 yılında da eğlencenin favorisi

Marmara
Film ve Video İşletmeleri A.Ş.
Tel: 179 26 62 (5 Hat)
Türkiye Genel Dağıtıcısı:
VİKOM
Video Komünikasyon A.Ş.
Büyükdere Cad. Ercan Han
No:121 K.4
Gayrettepe İstanbul
Tel: 175 88 81 - 172 51 34

Sömürgede aşk

Greta Scacchi,Charles Dance, John Hurt, Sarah Miles, Geraldine Chaplin... Ve "1984"ün başarılı yönetmeni Michael Radford'un ilginç filmi "White Mischief-Beyaz Yaramazlık" sinemalarda

Kapalı bir çevrede çöküş ve çürüme de bir dengeye dayanır. Ama dışarıdan güzel bir kadın geldiğinde... "Beyaz Yaramazlık" başlar

Afrika. Kenya'nın başkenti Nairobi. 24 Ocak 1941. Uzakta, Avrupa'da savaş olanca şiddetiyle sürüyor. Oysa Kenya'nın uçsuz bucaksız otlaklarında yaşam sessiz, hareketsiz... Sabahın erken saatleri ve Karen yolunun kenarında, şarampole yuvarlanmış Buick, üzerini örten çiğin etkisiyle pırıl pırıl parlıyor. Uslanmaz zampara, yirmi ikinci Erroll Kontu Josslyn Hay'in cesedi işte bu otomobilde bulunacaktır. İngiliz kolonisinde ve hatta Londra'da haber bomba gibi patlar. Hay bir cinayete kurban gitmiştir. Kim öldürmüştür kontu? Niçin?.. Ne yazık ki, bu sorular gerçek bir yanıt bulamadılar. Ortada dolaşan söylentiler, iddialar gerçeğin ortaya çıkmasına yetmedi. Kuşkuların üzerinde toplandığı kişi, Delves Broughton, kısa sürede beraat etti. Aslında Broughton'un otuz yaş küçük karısı Diana ile Kont Erroll arasındaki aşktan herkes haberdardı. Ancak bu, saygıdeğer Broughton'ın katil olması için yeterli neden olarak görülmedi.

Yıl 1982. Yine Nairobi. Çözülmemiş, esrarını koruyan polisiye olaylara ilgisiyle tanınan yazar Cyril Connelly ve Sunday Times'ta gazetecilik yapan James Fox, cinayeti aydınlatmaya karar verdi. Sürdürdükleri araştırmanın ilk sonuçlarını yayınladıklarında Nairobi'deki İngiliz sosyetesi yine ayağa kalktı. Ama onlar işin peşini bırakmadılar. Fox, Connelly'nin ölümünden sonra elindeki bilgilerle bir kitap yazdı: "Nairobi Yolunda." Kitap kabuk tuttuğu sanılan yarayı bir kez daha deşti ve hızla best-seller listelerine girdi. Yapımcı Michael White, kitabın film hakkını satın aldı. Yıllar sonra "1984" adlı filmini görüp çok beğendiği genç İngiliz yönetmen Michael Radford'dan, filmin yönetmenliğini üstlenmesini istedi. Radford "İlk kez sipariş üzerine film yapma durumuyla karşılaşıyordum. Konu da pek sarmamıştı hani... Olayın kahramanlarını pek antipatik buluyordum. Ama bana, mekânı yerinde görmek için bir Kenya seyahati önerdiler. Kabul ettim. Sonra yavaş yavaş elimdeki konudan sömür-

gecilik, sömürgeci insanın zihniyeti üzerine farklı bir film çıkarabileceğimi düşündüm'' diye hatırlıyor o günleri. ''Gerçekte'' diyor yönetmen ''filmin ana teması çöken bir toplumda cenneti satın almaya çalışan insanların kırılganlığı, zayıflığıydı...'' Bir bakıma 80'lerin ikinci yarısında yeniden Kenya modasını canlandıran ''Out Of Africa''nın tozpembe bakışıyla hesaplaşmak isteği de kışkırtmıştı İngiliz yönetmeni. Bol Oscarlı ''Out Of Africa''nın zihinlere yerleştirdiği mitosu kırmak istiyordu Radford.

Mart 1987. Nairobi. Çekimler 100 kişilik set ekibiyle sürdürülüyor. Gündüz kurşun gibi ağır bir sıcağın altında, metrelerce kaydırma rayları kuruluyor. Ardından sadece beş dakika süren sağanak, her yeri çamur deryası haline sokuyor ve kamp yeri, kantin, soyunma odaları bir anda askeri bir kampa dönüşüyor. ''White Mischief'' bütün yönleriyle bir Avrupa filmi. Geçtiğimiz yıl Sinema Günleri için Türkiye'ye gelen güzel İngiliz yıldız Greta Scacchi başrolde. 40'lı yılların giysilerinde özel bir büyü var. Scacchi'nin giysilerini bu yüzden ünlü Vogue dergisinin sanat yönetmenlerinden biri gerçekleştiriyor. Erroll Kontu rolünde televizyonumuzda ''Tacın İncisi'' adıyla gösterilen dizinin unutulmaz aktörü Charles Dance oynuyor. Dance'ın tam 17 yıllık bir oyunculuk geçmişi var. Hollywood'da Eddie Murphy'li ''Golden Child'' filminin çekimlerinde öyle kötü izlenimler edinmiş ki Dance, artık Avrupa'dan başka bir yerde mesleğini sürdürmeyi aklına bile getirmiyor. Filmin ilginç bir siması da büyük oyuncu John Hurt. İlk bakışta hemen hepsi olumsuz kahramanların arasında tek olumlu kahraman, Gilbert Colvile'i canlandırıyor.

Masai'lerin dostu, az konuşan, içine kapanık, bir parça köyün delisi, biraz bilge bir adam. Üstelik her şey olup bittikten sonra Diana ile evlenecektir...

''White Mischief'' parlak, gösterişli bir film değil. Verdiği sinema tadı daha çok İngiliz romanlarının sakin derinliğini andırıyor. Kapalı bir çevreyi, sürekli içine doğru kapanan; hazzı ve acıyı kendi içinde üreten ve galiba başka bir becerisi de olmayan bir çevreyi beyazperdeye getiriyor. Bu yüzden her türden kapalı çevrelere ilgi duyan ya da yaşayanlar için özellikle ilginç...

Londra. 4 Eylül 1987. Filmin montaj çalışmaları bittiği gün Kenya'dan haber geliyor. Öykünün kahramanı, o zamandan bu yana suskun inzivasında yaşayan Diana Delamere ölmüş... Bir zamanlar İngilizlerin ''Mutlu Vadi'' adını verdiği Rift'teki son ''mutsuz'', hayattan ayrılırken, onları anlatan film beyazperdeye çıkıyor... ●

BÜTÇE GÖRÜŞMELERİ

İyiydi...

Sonucu belli bütçe oylamasında, önemli olan kimin, nasıl konuşacağıydı. Baykal ve Demirel sıkı yüklendiler. Akbulut çok kötü değildi, ama kendi standartlarında... Konuşmalar saatlerce sürdü, izleyenler pek sıkılmadı. Meclis'in iyi bir günüydü

Sonucu baştan belli bir oylamaydı. İki oy fazla, üç oy eksik, bütçe nasıl olsa kabul edilecekti. Ama merakların es geçtiği, heyecansız bir Meclis oturumu da değildi. "Acaba"lar, kimin, nasıl konuşacağı merakında geziniyordu. Hele hele bütçe görüşmelerinin televizyondan naklen yayınlanacağı düşünüldüğünde...

Görüşmeler renkli ama sürprizsiz geçti. Demirel ve Baykal, beklendiği gibi, iyi yüklendiler. Akbulut'un savunması zaman zaman gedikler verse de başbakan kendi standartlarında çok başarısız değildi. ANAP'in iki sözcüsünden Yasin Bozkurt "aşırı atak", Onursal Şeref Bozkurt daha makuldü.

"Rahmetli Menderes'le hiç karşılaşmadım. Yakasını tutmak bir yana elini bile sıkmadım. Ama fırsatım olursa, Özal'ın ve sizin yakanıza yapışacağım." Deniz Baykal'ın Yasin Bozkurt'tan gelen "Menderes'in boğazına sarılmıştı" suçlamasına verdiği cevap, günün "flaş"ıydı. Demirel'in "Eğer yüzde 20 yüzde 80'den fazla olsaydı, o zaman demokrasi yanlış olurdu" lafı en büyük alkışlardan birini aldı. Ekrem Pakdemirli, rahat tavırları ve "rakamsal çıkışları"yla ANAP sıralarının alkış özlemini giderdi. Akbulut, beklendiği gibi hafiften rengi kaçık konuşmasındaki sözleriyle "acaba yakında seçim mi var" dedirtti.

Konuşmalar uzadıkça uzadı, yine de uzatmaya gerek yok. Vakti olan ve merak edenler dinledi zaten. Ve dinleyenler de pek pişman olmadılar. Yılların formsuzluğunu ve hamlığını bir türlü üzerinden atamayan Meclis'in başarılıca bir günüydü. İyiydi.. ●

Akbulut'un konuşmasında bu kez renk de azdı hata da

GÜNAYDIN

KENDİNİZİ BEĞENDİNİZ

GÖRÜŞ/ SÜLEYMAN DEMİREL

"Ben hep silkelerim"

Ben diğer konuşmacıları dinlemedim ki. Benim konuşmama sıra gelinceye kadar çalıştım. Ayrıca ANAP'lı konuşmacının nesi kalmış ki nesini değerlendireyim. Her şey ortada işte... ANAP'tan bir kişi çıkıp sorularıma, rakamlarla ortaya koyduğum Türkiye manzarasına cevap verebildi mi? Hangi babayiğit çıkabildi?... Silkeleme meselesine gelince, benim konuşmamın hedefi var. Sessiz milyonların avukatıyım ben.

GÖRÜŞ/ DENİZ BAYKAL

"Daha iyi de konuşabilirdim"

İyi bir bütçe görüşmesi oldu. Bütçe görüşmeleri Türkiye'deki siyasal durumun tüm çıplaklığıyla görülmesine fırsat oluşturdu. Bu bütçe görüşmelerinde, hükümetin Türkiye'yi yönetmeye hakkı olmadığının görüldüğünü düşünüyorum.... Hükümetle ilgili düşüncelerimi orada söyledim. Buna ekleyecek bir şey yok. Önemli olan, konuşmamı toplumun nasıl değerlendirdiğidir. Konuşmam sırasında, toplumun nasıl bir değerlendirme yapacağını ben de bilmiyordum. Ama ben, doğru olduğuna inandı-

GÖRÜŞ/ EKREM PAKDEMİRLİ

"Beni başkaları değerlendirsin"

Kendi değerlendirmemi benden istemeyin. Bunu başkalarına bırakıyorum. Bana göre, bütçe görüşmelerinde herkes görevini yapmıştır. Muhalefet, bulundukları konum gereği eleştirisini getirmiş, hükümet de cevap vermiştir. Çarpıcı yanlışlıkları düzelterek doğruyu, gerçeği sergi-

Mi?

Silkelerle mesaimi bizim için yeni bir şey değil. Benim böyle yaptığımı herkes kabulleniyor. Bu anlamda kimsenin benden şüphesi yok ki... Kimin, kaç atımlık kurşunu olduğunu Türkiye Cumhuriyeti tarihine bakarsanız görürsünüz. Bütçede iki saat konuşunca kurşunumuz bitseydi, oralardan buralara gelinebilir miydi? Denemesi serbest. Bir denesinler de görsünler. O kürsüde 24 saat konuşacak güce sahibim. O sorulu sataşmalar var ya, onları da çok severim. Sataşma şarttır, sataşma Meclis'in gülüdür. Geçen sefer teker teker sataşıyorlardı, bu defa koro halinde sataştılar. Ve cevaplarını da alıp oturdular.

ğım, önem verdiğim konuları aktarmaya gayret ettim. Elbette eksikler vardı, "daha iyi konuşmam gerekirdi" diye düşünüyorum. Yapılabileceğinden hatta yapacağımdan kuşku duymam ama, o ortamda o koşullar içinde anlatılması gerektiğine inandığım konuları gücüm yettiğince anlatmaya gayret ettim... Diğer konuşmacıların kişilikleri hakkında bir değerlendirme yapmak benim sorunum değil. Benim konum değil. Ama diğer muhalefet partisinin genel başkanı Demirel, her zamanki ilgi çekici, eğlenceli ve değerli konuşmalarından birisini yaptı. Zevkle izledim. İktidar sözcülerinin ortaya koydukları tablo ,ne yazık ki sevindirici olmamıştır. Bu, ortada savunulacak ciddi bir durum bulunmamasından kaynaklanmıştır bence.

ADEM ALTAN/NOKTA

lemiştir. Örneğin Sayın Demirel ve Sayın Baykal, rakamları saptırmak suretiyle halka yanlış bilgiler vermiştir. Böylesi bir politika tabii ki tehlikelidir. Ben bunlardan bazılarını cevaplandırdım... Başbakanımızın konuşması, gerek içerik, gerekse üslup yönünden kavgadan uzak, uzlaşmacı bir konuşmaydı. Sayın Baykal ise sert bir üslupla sürdürdüğü konuşması sırasında, uzlaşmaz bir tutumda olduğu görüntüsünü verdi. Sayın Demirel de mutat konuşmalarından birini yaptı. Hep aynı şeyleri söylüyor, hep aynı örnekleri veriyor. İşte yanlış burada.

Polis tuttuğunu götürüyor, öğrenciler geri çekilmiyor. Üniversitelinin günlüğü bu iste...

ÜNİVERSİTELERDE "OLAĞAN" HAFTA

Her gün yeni eylem

Kahramanmaraş olaylarının yıldönümü nedeniyle, YÖK'ü protesto için, gözaltına alınan arkadaşlarının serbest bırakılması için... Üç-beş kişi değil, yüzlerce öğrenci her gün eylem yapıyor. Bazıları görmezlikten gelse de, üniversitelerde bir şeyler oluyor

Kahramanmaraş olaylarının yıldönümüydü. İstanbul Üniversitesi öğrencilerinden bir grup -ki yaklaşık bin kişi kadardılar- önce bir forum düzenlediler, sonra yürüyüşe geçtiler. Polis müdahale etti, öğrenciler taş attı. Polis saldırdı, öğrenciler geri çekildi. Öğrenciler saldırdı, polis geri çekildi. Çatışma, öğrencilerin sloganları ve polislerin "Allah Allah" nidaları arasında saatlerce sürdü. Yaralananlar oldu, 25 öğrenci gözaltına alındı. Aynı gün, Ankara, Diyarbakır, Izmir ve Samsun'da da gösteriler düzenlendi. Üniversiteler için "olağan" bir gündü.

Evet, üniversiteler için olağan bir gün. YÖK'ü protesto etmek için, Kahramanmaraş olaylarının yıldönümü nedeniyle, gözaltına alınan bir grubun serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla... O nedenle, bu nedenle, hemen her gün bir şeyler oluyor. Gösteriler, üç-beş kişilik yürüyüşleri, beş-on gırtlaklık sloganları aşmış durumda. Her eyleme yüzlerce öğrenci katılıyor, forumlarda kalabalık dinleyici kitleleri oluşuyor. Ama eylemler ses getirmiyor, belki de gelen seslere kulak tıkanıyor. TRT için, Avustralya'da beşiz doğuran kanguru haber, ama Beyazıt Meydanı'ndaki çatışmalar haber değil. Ses kanalını tıkayan en büyük taşlardan biri bu... Kimbilir belki bazıları da "olayları ciddiye alırsak" diye başlıyor ve bitmeyen korkuyu hissediyor: "12 Eylül öncesine döneriz." Desteklenir desteklenmez, endişe yaratır yaratmaz, ama artık inkâr edilemez: Üniversite gençliği bir şeyler istiyor, eylemler üniversitelinin günlüğünde olağan hale geliyor. Biliyor musunuz? ●

nokta ÖZEL

GÖRÜŞ/ CEYHAN BAYTUR*

"Yayınlarsak olaylar çoğalır"

Beyazıt'taki öğrenci olaylarını televizyonda vermedik. Çekmedik de zaten. Talebe olaylarını biz yansıtırsak, bu pıtrak gibi çoğalır. Versek, bir yerde teşvik anlamına gelir. Bu tür olaylara girmiyoruz o nedenle. Milli Güvenlik Kurulu, Emniyet filan üzerinde duruyorlar çünkü... Öğrenci olayları çok büyük boyutlara varmadığı sürece, üniversitedeki eylemler, bilmem neler, onlara girmiyoruz. O çatışma da çok büyük boyutta bir çatışma değildi. Yüz, yüz elli kadar öğrenci varmış. Bakmayın canım gazetelerin 700 kişi diye yazdıklarına. Gazeteler, vurulan gazeteci ile ilgili olarak "Bin kişi yürüdü" diye yazdılar. Ardından Gazeteciler Cemiyeti bize telefon etti. "Kardeşim bin kişi dediniz ama elli kişi yürüdük biz" diye... Öğrenci olaylarına girmememiz, genel güvenlik tutumu. Çok dikkatli olmamız gereken bir konu var. Öğrenci olaylarının yeni baştan başlatılmasına ilişkin birtakım şeyler olursa onlara biz girmiyoruz.

(TRT Haber Dairesi Başkanı)*

Fansel Seçkin Optik

GÖZ SAĞLIK MERKEZİ

- ✿ Her türlü gözlük camları
- ✿ Uzman hekimler tarafından göz muayeneleri (Bilgisayarlı ölçüm)
- ✿ Şaşılık tedavi merkezi
- ✿ Göz protezi
- ✿ Sert, yarıyumuşak, yumuşak, uzun süreli ve renkli kontakt lens uygulamaları

Yeni yılda güzel günler görmenizi dileriz.

Randevu: 542 74 49 - 542 73 87

(Tüm resmi kurum ve banka personelinin gözlükleri ücretsiz yapılır.)
İstanbul Cd. No. 46/7-2 Bakırköy-İST.

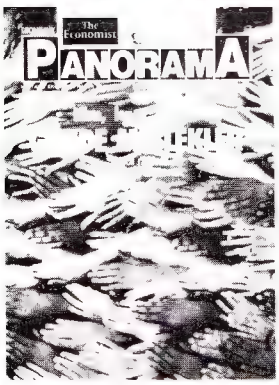

İSTİKBAL HANGİ MESLEKLERDE

- Hangi mesleklere rağbet var?
- **Genç yönetici** adaylarına **nerede, ne** kadar **ücret** ödeniyor?
- **Eleman** alımında şirketlerin beklentileri, tercihleri, **neler?**
- **Sanayisizleşen** Türkiye'de **mühendislere neler oluyor?**
- **Genç ve başarılı** yöneticilerin **sırrı ne?**

- Erdal İnönü: "Vahşi kapitalizm **istemiyoruz**"
- **Sungur Savran: "Kimse** D.Avrupa'da **kapitalizm** beklemesin"
- **Başarı '89'un** 7 lideri
- **Mudo**'ya yabancı gelin arayışı.

HAFTALIK EKONOMİK HABER DERGİSİ
PANORAMA

Şişmanca gazi

Çavuşesku'nun gidişine sevinilir, binlerce kişinin ölümü iç karartırken, bir tatsız haber daha geldi. TRT muhabiri Emre Aygen, Romanya'da vuruldu. "Durumu iyiye gidiyor" müjdesi uçana kadar, milyonlarca insan, sık sık ekranda gördükleri Aygen için üzüldü

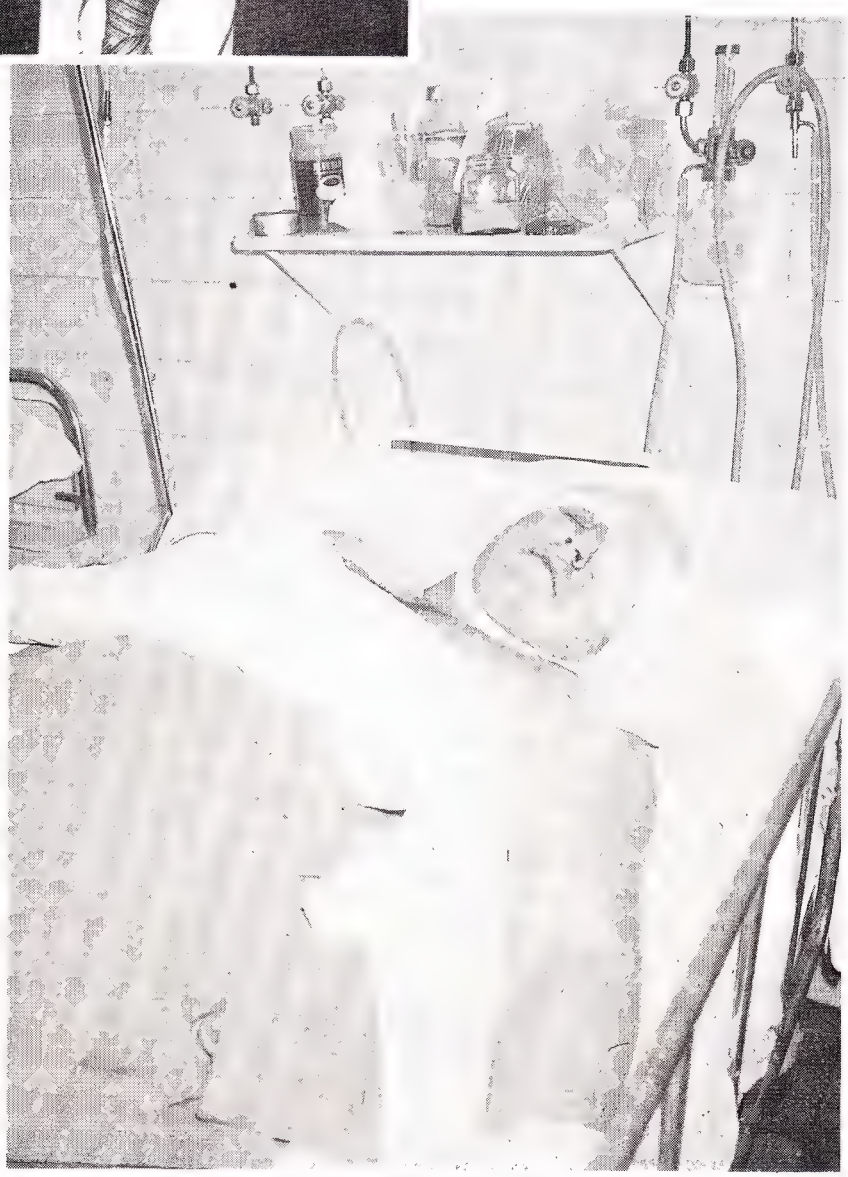

"Şişmanca çocuk" vuruldu, "iyileşiyor" haberi gelene kadar herkesi korkuttu

Romanya'dan gelen haberler iç açıcıydı, Çavuşesku gidiyordu, gitti. İç karartıcıydı, binlerce insan ölüyordu. Derken, bir iç karartıcı haber daha geldi: TRT muhabiri Emre Aygen vuruldu. Türkiye, "Romanya'da ne oluyor?" sorusunun yanına, "Emre Aygen'in sağlığı nasıl?" sorusunu da ekledi. "İyiye gidiyor" müjdeleri, üst üste uçtu, "çok şükür"lere geçildi.

Topluca, herhalde alınmaz, aslında şişmanca, yıllar sonrasının "tonton amca" sinyallerini veren biri. Programın kaydı biter bitmez ya da yayın kesilir kesilmez hemen gülmeye başlayacakmış gibi bir havada... Televizyon izleyicileri, Emre Aygen'i böyle tanıyor... Avrupa Topluluğu Bakanlar Konseyi'nin tek pazar ve gümrük indirimleri konusundaki işbirliği ve koordinasyon toplantısı türünden, haliyle herkesin ilgisini çekmeyen haberleri geçerken bile, yaşlı amcalara "Bak hanım, senin şişman çocuk çıktı yine" filan dedirtiyor. Öyle biri...

Emre Aygen'in "sempatik gazeteci" imajı olmasaydı; Emre Aygen Tük olmasaydı, hatta gazeteci de olmasaydı, olay yine vahimdi. İşini, zor işini yapmaya çalışırken yok yere vurulmuş bir insan kimliğiyle... Ama, samimi olmak gerek, sık sık ekranda görünüp hem haber veren, hem gülümseten biri için, uzaklarda bir yerlerde vurulan "bizden" biri için ve gazetecilerin gözünde bir meslektaş için, üzüntünün dozu farklı oluyor. Ne yalan söyleyelim..

MANŞETLERİN İÇİNDEN

DAHA AZ ASKER

Genelkurmay Başkanı Necip Torumtay'a göre, mayıs-haziran aylarında NATO ve Varşova Paktı arasında yapılacak görüşmeler sonrasında Türk ordusunun asker sayısında indirim yapılması olasılığı yüksek.

Güneş, 28 Aralık

DALAN'IN ANKETİ

Bedrettin Dalan'ın, parti kurma hazırlıkları çerçevesinde 16 ilde yaptırdığı anketin sonuçlarına göre, ANAP'ın ilk genel seçimde iktidardan düşeceğini tahmin edenlerin oranı yüzde 55, oy kaybedip iktidar ortağı olarak kalacağını tahmin edenlerin oranı yüzde 12, "Barajı bile aşamaz" diyenlerin oranı ise yüzde 24.

Hürriyet, 27 Aralık

KISA... KISA...

• Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Divanı'nın yargı yetkisini tanıma kararı, Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

• "Üniversite Öğrencilerinin Çağdaş Giyim..." diye başlayan uzun isimli tüzük, yani türban yasağına temel hazırlayan tüzük iptal edildi. YÖK Başkanı Doğramacı, uygulamayı her üniversitenin kendi ölçüleri içinde yürüteceğini açıkladı.

• "Denizlili M.Ç.'ler" olarak bilinen, duvarlara sol örgüt sloganı yazmaktan sanık üç ortaokul öğrencisi beraat etti.

• Nevşehir'e bağlı Kanlıca bucağında yapılan belediye başkanlığı seçimini, DSP adayı Hamdi Karaaslan kazandı.

• Anadolu Ajansı'nın geleneksel anketinde, Turgut Özal "Türkiye'de Yılın Adamı", Gorbaçov da "Dünyada Yılın Adamı" seçildiler.

BİR YORUM

Balkan denkleminde Türkiye

Bu çağrının ve Balkanlar'daki son diktatörlüğün yıkılmasının çizdiği pembe ufuklar, AT kapıları geçen hafta yüzüne kapanan ama kilitlenmeyen Türkiye'ye de geleceğine ilişkin sinyaller çakıyor.

Bu yüzden, Türkiye, Balkan denklemine girmelidir. Ortadoğu'nun dünyadaki gelişmenin kıyısına itilmiş, totaliter rejimleriyle aynı satranç tahtasına oturmamalıdır.

Nasıl olacak bu?

Nasıl olmayacağı bellidir. Çavuşesku'nun devrildiği gün, "Conducator"u, aslında Gorbaçov'dan da demokratik bir lider olarak ilan eden Devlet Bakanı İbrahim Özdemir ile, Çavuşesku'nun sağ kolu Başbakan Birinci Yardımcısı Oprea'yı, Romanya'da oluk gibi kan akarken Turgut Özal'a götüren Hüsnü Doğan ile, Romanya'da "politik problemler" olduğunu söyleyen Maliye Bakanı Ekrem Pakdemirli ile, Oprea'yı kabul eden Cumhurbaşkanı ile ve bütün bunları seyreden bir ANAP kitlesi ve muhalefet ile olacak iş değil.

Şu manzaraya bakın: Yıkılışının arifesinde, çok yakın geleceği göremeyen ve diktatörü kutsayan üç figür var. Kasım ayında Bükreş'teki Romen Komünist Parti kongresinde Çavuşesku'yu ayakta alkışlayan FKÖ lideri Yaser Arafat, Temeşvar'da binlerce kişinin kanına girildiği sırada Tahran Havaalanı'nda ona ev sahipliği yapan İran Cumhurbaşkanı Haşemi Rafsancani ve diktatörlük rejimi halk devrimiyle çökerken onun "Conducator"una övgüler yağdıran Türk hükümeti.

Ne garip, üçü de Şarklı. Şark'ın "siyaset ustaları!"

Türkiye, kanla yıkansa da temizlenmekte olan, tarihinin Balkan cephesine dönmeli, kendisini Ortadoğu'nun geriliğine hapsetmemelidir...

Cengiz Çandar, 26 Aralık, Güneş

OLUYOR BÖYLE ŞEYLER

• Konya'daki sergilerde satılan yılbaşı kartpostallarından bazıları, özellikle de kadın sanatçıların fotoğrafları, belediye tarafından "muzır" bulunarak, poşete sokuldu. Belediye Başkan Vekili Veysel Candan, "Bir göz zinası olayı"nı engellediklerini söyledi.

•İzmir'de üç gazeteci, SSK Tepecik Doğumevi'nden, haber yapmak amacıyla bebek kaçırmaya çalışırken yakalandılar. Gazeteciler hakında savcılığa suç duyurusunda bulunuldu.

•Güreş Federasyonu, hakemlere de sarı ve kırmızı kart gösterilmesi yolunda karar aldı. Önümüzdeki aylarda başlatılacak uygulamada, hata yapan hakeme minderin ortasında sarı kart gösterilecek. Hatalar sürerse, mindere girecek bir federasyon temsilcisi hakeme kırmızı kart gösterecek, ancak kırmızı kart gören hakem o müsabakayı sonuna kadar yönetecek.

Kendilerini demokrasinin merkezinde gören Avrupalılar, ABD'nin Panama'ya müdahalesini destekledi

PANAMA/MÜDAHALENİN ARDINDAN

İyimserliğin âlemi yok

Malta Zirvesi'nden sonra bütün dünya, askeri müdahaleler döneminin artık bittiğini düşünüyordu. Panama'da olup bitenler, bu, düşüncenin biraz fazla iyimser olduğunu gösterdi

Panama olayı, kapanmak üzere. Amerika, her ne kadar Noriega'yı elde edemediyse de, bütün dünyaya yeni bir gözdağı verdi. Panama'nın fiili lideri ise, siyasi otorite yerine, ruhani bir otoriteye sığınmakla, kendisi için en güvenli yolu seçmiş oldu.

Ama müdahalenin tartışmaları hâlâ sürüyor. Çıkartılacak dersler ise azımsanacak gibi değil.

1989'ların sonuna doğru dünya artık "soğuk savaş" yıllarının tamamen sona erdiğini, askeri müdahaleler döneminin bittiğini düşünüyordu. Sovyetler Birliği Afganistan'dan çekilmiş, Doğu Avrupa'daki gelişmeleri sessizlikle izlemiş, Malta Zirvesi'nin, Yalta'yı gömdüğü görüşü dünya kamuoyunda egemen olmuştu. Müdahale, bu kadar iyimserliğin biraz saflık anlamına geldiğini gösterdi. ABD, soğuk savaşın kalıntılarından en önemlilerinden birini, askeri müdahale geleneğini sürdürecekti. Amerika'nın çıkarları sözkonusu olduğunda (Panama Kanalı gibi), bir bahane bulacak (Noriega eroin kaçakçısıdır gibi) ve müdahale edilecekti. Beyaz Saray'ın, bu ilkeden vazgeçtiğini düşünmek için şimdilik çok erkendi.

Avrupa ise, her ne kadar kendisini demokrasinin merkezinde görse de, bu tür müdahaleleri sonuna kadar destekleyecekti. Bütün dünyadaki insan hakları ihlalleri ve azınlıklar sorunuyla hayli yakından ilgilenen İngiltere ve Fransa, egemen bir ülkenin devlet başkanını kaçırmayı hedefleyen askeri müdahaleye ses çıkarmamak bir yana, açıkça desteklemişti. Hür dünyanın birlikteliği söz konusu olduğunda AT içinde birbirini yiyen muhafazakâr Thatcher ile sosyalist Mitterrand hemen aynı noktada buluşuveriyorlardı.

Kremlin'in tavrı ise belki en ilginciydi. Sovyetler için, şu sıralar Amerika ile ilişkilerin bozulmaması o kadar önemliydi ki, Moskova "Amerika çekilsin" gibi bir-iki etkisiz cümleyle yetiniyor ve Latin Amerika'daki sıcak kanlı iki dostunu, Küba ile Nikaragua'yı "fazla ses çıkartmamaları" için uyarıyordu. Bir yandan etnik sorunlar, diğer yandan tamamen batağa sapmış bir ekonomi ile baş etmeye çalışan Sovyetler Birliği'nin yeni diplomasisi, Batı ile gerginliği tırmandırmamak için birçok şeyi sineye çekmek diye özetlenebilirdi.

En çok gürültüyü çıkartanlar ise topun ağzındaki Latin Amerika ülkeleri oldu. Hepsi, müdahaleyi sert bir dille kınadılar. Le Monde gazetesinde yayınlanan bir başmakalede, Amerika'nın belki Panama'da kazandığı, ama bütün Latin Amerika'da kaybettiği kaydediliyordu. Birçok gözlemcinin kaydettiği gibi Panama'ya müdahale, ABD-Latin Amerika ilişkilerinde yeni ve soğuk bir dönemin başlangıcı olabilirdi.

FRANSA

Mitterrand'ın korkusu

Geçtiğimiz hafta Fransız siyasi çevrelerinde dilden dile anlatılan bir olay, Fransa'nın, iki Almanya'nın birleşip bir süper güç haline gelmesinden ne kadar dehşete kapıldığını gösteriyor. Olayın kahramanı Mitterrand, bir televizyon konuşması sırasında Alman parlamentosundan bahsederken "Bundestag" diyeceğine, "Reichstag" (İkinci Dünya Savaşı öncesinde Alman parlamentosunun adı) deyivermiş. Mitterrand'ın dil sürçmesini yorumlamaya çalışan iki yardımcısı arasında da şöyle bir konuşma geçmiş:

-Cumhurbaşkanı elli yıl geride kaldı.

-Hayır, bana kalırsa on yıl ileride.

Freud yaşasaydı, belki de Mitterrand'ın dil sürçmesi ve fobiler üzerine sayfalar dolusu yazı yazardı.

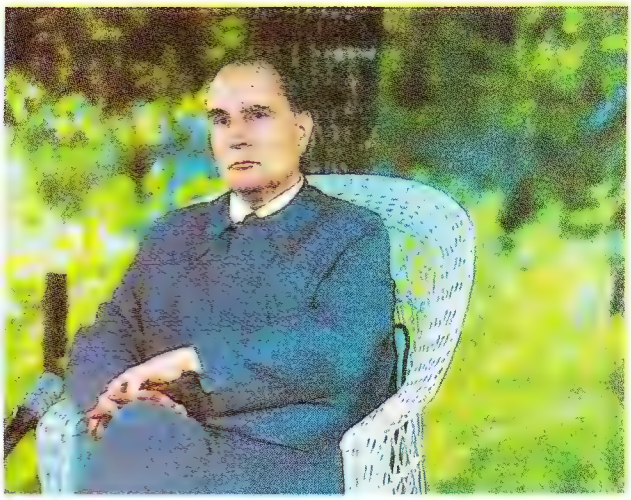

Mitterrand'ın dil sürçmesi, birleşik Almanya korkusunu açığa vurdu

MONACO

Anne sevgisi mi?

Monaco Sarayı'nın yaramaz prensesi Stephanie daldan dala konmaya devam ediyor. Ününü sürekli değişen sevgililerine borçlu olan Stephanie, bir ara müziğe merak salmış, plağı oldukça da iyi satmıştı. Prenses, şimdi yeni bir albüme hazırlanıyor. Bir trafik kazasında ölen annesi, ünlü yıldız Grace Kelly'ye adanmış olan bu plağın hit parçası anneye bir veda niteliğinde: "Ölüm yıldızların arasında değil". Stephanie, annesi burçlara çok düşkün olduğu için, yıldızlarla ilgili olan şarkının sözlerini kendi yazmış ve bu amaçla astroloji konusunda bir yıl boyunca araştırma yapmış. Dinleyenler, Stephanie'nin şarkıyı herkesi ağlatacak kadar dokunaklı ve içten bir sesle söylediğini belirtiyorlar. Tabii, isabetli bir ticari seçim yaptığını da eklemeden edemiyorlar.

Stephanie şimdi de annesinin anısıyla, ününe ün, servetine servet katacak

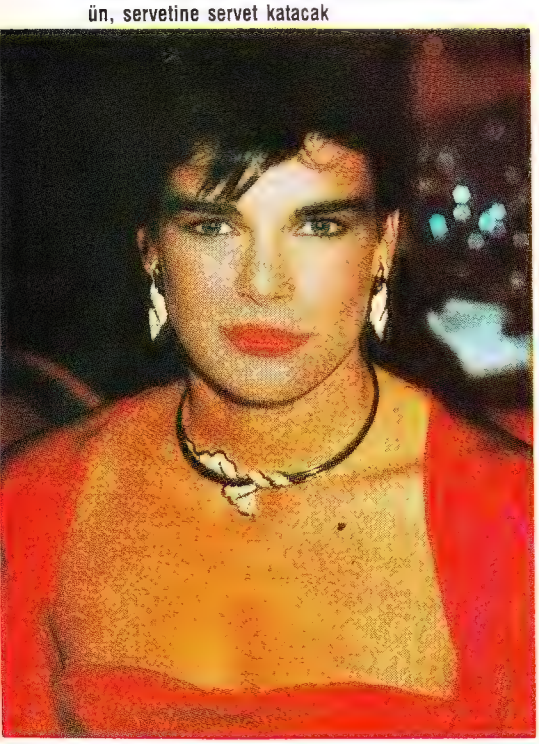

F.ALMANYA

Noel çılgınlığı

Federal Alman basının, Berlin Duvarı'ndan sonra son günlerde en gözde konusu "Noel çılgınlığı". Bunun nedeni de Noel'de yapılan alışverişlerin tutarının rekor seviyeye ulaşması: 14 milyar dolar, evet tam 14 milyar dolar harcamış Almanlar Noel'de, kendilerini eğlendirmek ve yakınlarını sevindirmek için. Birçok az gelişmiş ülkenin bütçesinin bu rakama ulaşamadığı ve Türkiye'nin bir yıllık ihracat gelirlerinin 10 milyar dolar olduğu düşünüldüğünde, "bu nasıl çılgınlık?" dememek elde değil.

KISA KISA

Godot'yu Beklerken zengin oldu

Geçtiğimiz hafta ölen ünlü yazar Samuel Beckett'in, dünyanın en zengin yazarı olduğu ortaya çıktı. Beckett'e, "Godot'yu Beklerken" adlı eserinin her oynanışından ve her yayınlanışından, sürekli olarak dünyanın dört bir yanından telif ücretleri yağıyordu.

Romanya'da tatilin bedeli

Fransız Komünist Partisi'nin reformist kanadı, başkan Geoges Marchais'nin istifasını istedi. Reformist-

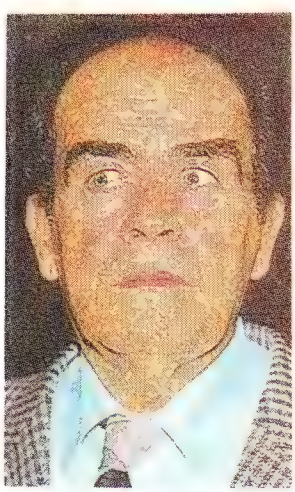

Marchais'nin Romanya tatili, başına dert oldu

ler, başkanı, Romanya'daki rejimin kötülüğünü anlamazlığa gelmek ve beş yıl önce Romanya'nın Karadeniz sahillerinde tatil yaparak, "bir kasaba misafir olmak"la suçladılar.

Oyuncağın antikası

Londra'nın ünlü bir müzayedesinde açık artırmayla satışa çıkarılan 1930 yapımı oyuncak bir tren, 130 milyon liraya alıcı buldu. Ne alıcının, ne satıcının kimliğinin açıklanmadığı açık artırmada, birçok kişi sonuna kadar dişe diş mücadele etti.

"SOSYALİZMİN SEVİMLİ YÜZÜ" WİTT

"Reklam aracıydık"

Dilediği zaman D. Almanya dışına çıkabiliyor, kazandığı paraları Batı'daki bankalarda tutabiliyordu. Honecker yönetimi, Katherina Witt'in buz üstündeki becerisini, belki de propaganda figürlerini, ayrıcalıklı bir konum sağlayarak ödüllendiriyordu. D.Almanya'daki hareketli günlerin, reformların ve devrilen Honecker yönetiminin ardından, eski dönemin ayrıcalıklı isimleri sorgulanırken, Witt'in de adı gündeme geldi. Acaba Witt de eski güzel günlerin bedelini ödeyecek mi? Witt de suçlu mu? Yoksa, parlak bir sporcunun kullandığı özgürlükler-ki reformların kazandırmaya çalıştırdığı özgürlüklerle aynı şeyler- anlayışla mı karşılanacak? "Sosyalizmin sevimli yüzü" olarak tanınan Witt, yıllarca hayallerini kurduğu "Buzlar Üzerindeki Carmen" filminin çekimlerini tamamlayıp, İspanya'dan ülkesine döndükten sonra, SAT 1 isimli televizyon kanalının geçmiş ve gelecekle ilgili sorularını cevapladı.

Witt yıllarca D. Almanya'daki düzeni savundu. Devir değişti, güç durumda kaldı

Soru: Doğu'da ve Batı'da, yıllarca "sosyalizmin sevimli yüzü" olarak reklamın yapıldı. Bence şimdi, Doğu'nunelit tabakasının bir üyesi olduğun için sorgulanacak, belki de yargılanacaksın. Oldukça zor bir konumdasın, neler hissediyorsun?

Witt: Bir sporcu olduğum için Doğu Bloku'nun elitleri arasında değerlendirilmem, acı verici. Halkı sömüren kişilerle aynı düzeyde değerlendirilmem, beni hem şaşırtıyor, hem üzüyor.

Soru: Oldukça sert ve açık bir soru soracağım. İmkânın olduğu halde, yıllar önce kaçmadın. Neden? Bugün bir milyarder olabilirdin.

Witt: Ben de sert ve açık bir cevap vereceğim. Bu soruyu ben de kendime sordum, hem de defalarca. Ama şu anda ülkemde olup bitenler, benim de fikren desteklediğim ve olmasını istediğim gelişmeler.

Soru: Bu son gelişmelerin olgunlaşması için daha uzun bir zaman mı gerekli?

Witt: Birçok şey, değerlendirmemize imkân vermeyecek kadar hızlı gelişti. Buna bağlı olarak uzun bir

öğrenme süresi gerekli. Bir insan uzun süre aç kaldığında, yemeğe yavaş bir şekilde ve önce çorbayla başlar. Daha sonra ana yemeğe geçebilir. Ben keşke sizin ülkeleriniz de bu gelişmeleri yaşamış olsaydı diye düşünüyorum. O zaman sizin tecrübelerinizden yararlanabilir, bilgi değişimi imkânı bulabilirdik.

Soru: Çok basit bir soru, sen Doğu Almanya'dan yana mısın?

Witt: Evet, öyleyim. Doğu Almanya benim vatanım ve gelecekte de vatanım olarak kalmasını istiyorum. Ama insanlar ve davranışlar büyük değişim gösterdi. Bu nedenle, oldukça derinden gelen bir şaşkınlık içindeyim. Olup bitenlere baktığımda, nefretin mi, yoksa sevginin mi miras kaldığını bilemiyorum.

Soru: Geçmişte kalan Doğu Almanya yönetiminin, seni kullandığını ya da vatanına karşı duyduğun sevgiyi kullandıklarını düşünüyor musun?

Witt: Temel olarak, kendimi tamamen kullanılmış hissediyorum. Bu fikir uzun süredir kafamda ve tüm yönleri ile doğruluğuna inandım. Biz sporcular olarak sosyalizmin bize sağladığı imkânları kullanıyorduk. Benim ülkemede bu ilkeden yola çıkıldı, bu uygulandı. Yani hiç kimseye teşekkür borçlu olduğumu sanmıyorum. Fakat şimdi sporculara bu kadar geniş imkânların niçin verildiğini anlamış durumdayım. Doğu'nun ekonomisinin batmış olduğu günlerde, biz hükümetin reklam aracıydık. Ama kendimi bu günlerde de aynı işlevde gördüğüm oluyor. Kullanılıyoruz. Çünkü benimle yapılan her röportajda, vatanımdan yana tavır aldım ve politikamızın doğru olduğunu söyledim. İspanya'da uzun süre kaldıktan sonra döndüğümde gördüm ki, tüm bu konular açılmış ve tartışılmak üzere masaya serilmiş. Ama ben kendimi bu tartışmalara girecek kadar yetkin bulmuyorum.

Soru: Ülkenden ayrılmak zorunda kalırsan neler hissedeceksin? Üzülür müsün?

Witt: Tabii ki. Yapmak istediklerim ve doğrularım gerçekleştiği sürece Doğu Almanya benim vatanımdır. Ancak insanlar katı ve anlayışsız olmaya başlarlarsa, bavulumu alıp gitmekten başka çarem kalmaz. ●

Sahipsiz hakemler!..

Maçı kaybeden, puanı gidenin hakeme saldırması, doğal bir olay haline geldi. Pazartesi gününden itibaren manşetlerde, durmadan yenik klüp başkan ve yöneticilerinin, maçın hakemine en ağır şekilde saldırılarını okur olduk. Klüp yöneticilerine yaranma peşinde birtakım hakem eskileri ve komite üyeleri de yangına körükle gitmeyi marifet sayıyorlar. Basın deseniz, malzeme gerek. Konuşmayanı bile konuşturuyorlar.

Peki sonu ne olacak bu işin..

Onu düşünen pek yok..

Vur abalıya..

Hele hele kongresi yakın klüplerden hakemlere eleştiri değil, resmen küfür geliyor..

Federasyona bakıyoruz.. Çıt yok..

Niye..

Mustafa Yüçedağ hakeme küfür etmiş.. "Miş" diyoruz, çünkü "Etti" diyen hakemden başka ne şahit, ne kanıt var.. Beş maç..

Adam gazete manşetlerinde, dizi halinde her gün hakeme sövüyor.. Federasyon da, ceza heyeti de seyrediyor..

Bu ülkede, hakkın, hukukun gücü, futbolculara geçiyor da, cebindeki paraya güvenip klübün başına çöreklenen tüccarlara mı geçmiyor peki?..

Adam da "Satışa geliyoruz" diye saldırıyor tabii hakeme.. Önce lafla.. Sonra eline geçirdiğini sahaya atarak, ardından hakemin yolunu staddan çıkarken keserek.. Henüz bir facia olmadı ama, eli kulağında..

Haa..

Federasyon, öfkeli seyirciyi de Ceza Kurulu'na yolluyor.. Ona da ceza var.. Futbolcuya, seyirciye ceza var. Onları tahrik eden, idari ve teknik yöneticilere yok..

Sonra da bunun adı adalet!.

★ ★ ★

Adana'da, Galatasaray maçında Erman Toroğlu tarafından sahadan atılan Miliç'e, Ceza Kurulu lütfen "İhtar" vermiş.. Miliç, o gün neredeyse maçın yarım kalmasına sebeb oluyordu. Seyirciyi hakemler aleyhine öylesine bir tahrik etti ki, görmeliydiniz..

Olanlar hakemin raporunda yazılı.. Ama Mustafa Yücedağ için hakem raporuna itibar eden Ceza Kurulu, Miliç için etmiyor?.. Neden?.. PCK, Toroğlu'nun raporunu ve kendi ceza gerekçesini açıklayabilir mi?..

★ ★ ★

Futbol Federasyonu ve Profesyonel Ceza Kurulu, eğer hakkı ve adaleti böyle dağıtmaya devam eder, kongrede kelle kurtarmak isteyenlerin, böyle pervasız hakem saldırılarına ses çıkarmazsa, söyleyelim, facia yakındır..

Heysel'den fecisini yaşar, sonra da sorumlu ararız..

Teşkilat bu hakem katliamına, bir an önce, en sert şekilde "Dur" demelidir..

★ ★ ★

Bin defa yazdık..

Tabii burada basına da büyük rol düşüyor..

Açın dünya basınını.. Sadece futbol değil, her türlü spor yazısını okuyun. Hakem adına rastlayamazsınız..

Arjantin, İngiltere'yi, elle atılan golle Dünya Kupası'ndan elediğinde bile, böyle kıyamet kopmadı..

Hatırlayın, Brezilya'nın attığı temdit penaltısını bile, dünyada sadece TRT ve Bab-ı Ali konu yapmıştı..

Hakemle uğraşmak, hakem yazmak kolay.. Hele hele, maçta "Bal gibi gol" diye telefonla geçtikten sonra, eve, işe gelince, videodan pozisyonu on kez izleyip "Bal gibi ofsayt" diye çevirmek, daha da kolay.. Ama, hakemin kararı, flaş.. An.. Yanılma payı da o oranda olacak tabii..

Hayır.. Bab-ı Ali, hakem konusundan elini biraz çekmeli.. Allahın günü hakemi manşete çıkarıp, seyirciyi olay çıkarmaya zorlamamalı.. Tam tersine, yatıştırıcı, sakinleştirici olmalı.. Futbolun sadece bir oyun, hakemin de bunu yöneten herhangi bir insan olduğunu anlatmalı.. Hakemi değil, maçı yazmalı.. Hakemi değil, oyunun güzelliğini tartışmalı.. Bab-ı Ali'nin bunca ünlü yazarı.. Servisleriniz, dünyanın dört bir yanından gazete ve dergiler geliyor.. Bir zahmet karıştırın.. Bizim kadar hakem yazan bir gavur kalem bulursanız, bize de söyleyin..

★ ★ ★

Doğrudur.. Hakemlerin arasında da kötü niyetliler var.. Hangi meslekte yok ki?. Bizim aramızda yok mu?. Bunları yakalamak, teşhir etmek, hakemlik mesleğinden atılmalarını sağlamak,basının boynunun borcu..Ama bir takdir hakkını yanlış kullandı diye, onun şahsında tüm hakem müessesesine saldırmak, bu kurumu zedelemek, tahrip etmek, giderek bindiğimiz dalı kesmek oluyor..

Bab-ı Ali, hakemleri kendi haline bırakmalı..

Federasyon, hakeme saldıranın canına okumalı.. Başka yolu yok!.

Hıncal Uluç

"Damdan düşen" kapak...

Derginizin çoğu zamanki kapak konularını yerinde ve uygun buluyorum. Fakat bu defaki konu -cüretimi bağışlayın- biraz damdan düşer gibi olmuş. Zaten konuya yeni bir boyut kazandırmadıktan sonra gündeme getirmenin ne anlamı var ki? Yaptığınız anket, ya sonuçları önceden tespit edilerek yapılmış veya anket yapılacak kişiler iyi seçilmemiş. Yani her iki halde de anket, bilimsellikten uzaktır. Bekârete karşı tavır alan bayanlardan acaba kaç tanesi evlilik öncesinde bekâretini teslim eder veya etmeye hazır. Demek istediğim şu ki, ülkemizde çeşitli inanç ve düşüncede insanlar yaşar. Kitlelere hitap edecek bir dergi hazırlarsanız, daha çok insana ulaşmış olur derginiz. Böylece yayıncılıktaki amaç, hedefine ulaşmış olur.

Salih Tanır/MUĞLA

Bekâret, emanet mi?

Sayın Tanır, mektubunuzda belirttiğiniz "Ülkemizde çeşitli inanç ve düşüncelerden insanlar yaşar" cümlesine, sonuna kadar katılıyoruz. Ancak, bundan sonra yollarımız bir hayli ayrılıyor anlaşılan.

Öncelikle yapılan anketin bilimsellikten uzak olduğu iddianızı yanıtlamaya çalışalım. Söz konusu anket, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi gibi Türkiye'nin en büyük üniversitelerinde okuyan 300 genç kız arasında yapılmıştır. Böylesi bir ankette sonuçları önceden kestirmek nasıl mümkün olabilir sorusunun yanıtını size bırakarak, katılan örnek kitlenin de üniversitelerin toplam kitlesini temsil edecek şekilde seçilmiş olduğunu söyleyelim. Kuşkusuz böyle bir anketin Türkiye genelini temsil ettiği söylenemez. Söylenmiyor da zaten. Ama seçilen deneklerin ülkenin geleceğinde etkili olacak insanlar arasından seçildiği, dolayısıyla oldukça önemli bir eğilimi yansıttığını görmezden gelmek, en azından o insanlara karşı haksızlık olur.

Bir de, "Bekârete karşı tavır alan bayanlardan acaba kaç tanesi evlilik öncesinde bekâretini teslim eder, ya da etmeye hazır?" diye soruyorsunuz.

Kim, kime neyi teslim edecek sayın Tanır. Bekâret bir emanet mi?

Hastalık, suç işlemenin mazereti mi?

Kıskançlık cinayetleri başlıklı son kapak konunuz, uzun süredir en çok ilgimi çekerek okuduğum haberlerden biri oldu.

Aynı zamanda da uzun uzun düşünüp, arkadaşlarımla bitip tükenmez tartışmalara dalmama neden oldu. Sizin de belirttiğiniz gibi günlük gazetelerde "kıskançlık cinayetleri" haberlerinin bu denli yoğun olması, dikkatimi çekiyordu. Ve hemen her seferinde "deli bu adamlar" diye geçiriyordum aklımdan. Ama takdir edersiniz ki "deli" derken, gerçek anlamda akıl hastalarını kastetmiyordum. Yalnızca lafın gelişi öyle geçiyordu aklımdan. Ama sizin yazınızda bu insanların çoğunun gerçekten akıl hastası olduğunu öğrenince, her şeye rağmen çok şaşırdım.

Yalnız kafamı hâlâ kurcalayan bir noktası var işin. Şimdi, cezaevlerinde tarama yapılmalı ve gerçek suçlularla, akıl hastaları ayrılmalı diyorsunuz. Haklısınız tabii. Ama olaya bir başka açıdan bakınca, adalet gerçekten yerini bulacak mı diye düşünmeden edemiyorum. Tamam, akıl hastası olan bir insanın cezai ehliyeti olamaz. Ama yine katilin akıl hastası olması, giden canın yerine gelmesine de yetmiyor. Üstelik sizin verdiğiniz bir örneğe göre akıl hastanesinde kalıp "tedavi" olan bir hasta, üç kez evlenip üç karısını da öldürmüş. Bu insanları idam edelim demiyorum, müebbet hapse mahkûm edelim falan da demiyorum. Ama hiç değilse bu tür bir teşhis konanların evlenmelerinin engellenmesi gerekmez mi?

Hatice Çimen-ANTALYA

Oğlak burcuna iyi yıllar

Siz hiç etrafınıza bakınıyor musunuz? Şöyle bir bakın lütfen, çevrede bol miktarda canı burnuna gelmiş insan göreceksiniz. İnsanlar bıkkın ve de umutsuz. Bu nedenlerdir ki ayakta durabilmek için bulabildikleri en ufak bir umut kırıntısına sıkı sıkıya sarılıyorlar. Bu umut kırıntısı da en çok yılbaşına doğru aranıyor. Kimi iyi bir zam bekliyor, kimi çok daha fazlasını... Hemen hemen herkes için yeni yıl, yeni bir başlangıç olarak algılanıyor. Zaten sadece bu nedenle Milli Piyango en büyük ikramiyesini 31 Aralık'a saklıyor. 1 Ocak'ta hiçbir şey değişmiyor, ama varsın değişmesin umut umuttur. Ve siz kalkıp bazı burçtan insanlar "Aman dikkat edin bu sene başınıza kötü bir şey gelecek" diyorsunuz. Şimdi birçok insan bundan etkilenecek ve "acaba ne zaman?" diye rahatsız olacak. Neyse, herkese iyi yıllar, özellikle de Oğlak burcundan olanlara...

Sevim Akçay/ANKARA

Şairlere maaş bağlayın...

Tanrı aklımızı-fikrimizi korusun! Şairler greve gitmeye karar vermiş, artık öyle "beleşe" şiir yazmayacaklarmış, sanki silah zoruyla yazdırıyorlar! Sanki dergi yöneticileri de ayaklarına kapanıp yalvarıyor şairlere, "Aman bir şiir ver, yoksa ne yaparız, ne yer, ne içeriz?" Şiiri kimselerin umursamadığı bir ülkede, böyle artistik numaralarla umursanacaklarını sanıyorlarsa, şiiri bırakıp "domates, biber, patlıcan" satsınlar. Bir tek şairlere güveniyorduk, onlar da yıktılar dünyamızı. Bari resmen başvursunlar da devlete, maaşa bağlansınlar,

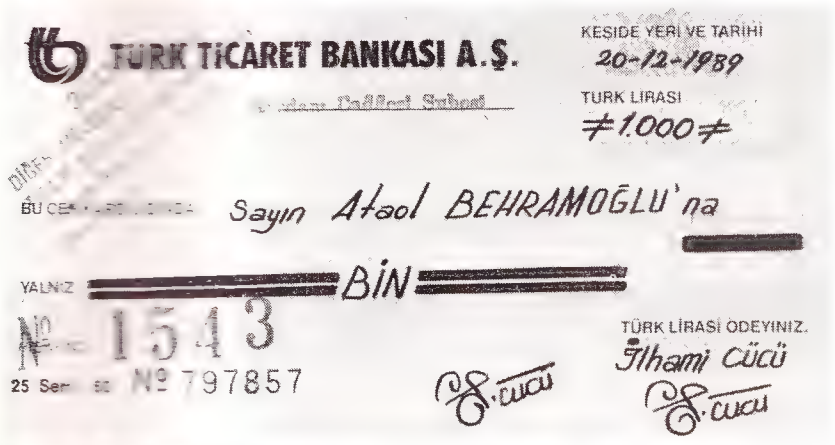

Okurumuz İlhami Cücü'nün Ataol Behramoğlu'na gönderdiği 1000 liralık çekin resmidir

bunu [illegible] yaparlar, bu bile beklenir [illegible]

İrfan Uzayan / İSTANBUL

Behramoğlu'na çek...

Size bu mektupla birlikte Sayın Ataol Behramoğlu'na iletmeniz dileğiyle, (sembolik de olsa) bir çek gönderiyorum. Zira bir kitabevinin standında kitapları incelerken, Sayın Behramoğlu'nun kitabından bir şiirini almıştım, fakat maalesef o kitabı satın alamadım. Bu nedenle, şairlerimizin haklı grevlerini desteklemek amacı ile sembolik de olsa bir telif ücreti gönderiyorum. Sayın Can Yücel'in belirttiği gibi, "iki soğanlı bir yahni parası" olmasa da iki soğan parası olabilir.

İlhami Cücü / ADANA

Şairler tartışması

Şairlerin grevine ilişkin aldığımız iki mektup, bu konudaki tepkilerin birbirinden oldukça farklı olduğunu ortaya çıkardı. Bu konuda söylenebilecek pek bir söz yok. Bize düşen Ataol Behramoğlu'nun bin liralık çekini, adresine postalamak.

Bir test de "aslında ben"den

Sevgili Ahmet Turhan Altıner, tuhaf belki ama, "aslında" bir haber dergisi olmasına rağmen, Nokta'da en keyif aldığım sayfalar sizin testleriniz. Hele bu hafta hazırladığınız "Aslında sen"dromu testi halipürmelalimize cuk oturmuş. Aslında içimizde ne cevherler var da bir türlü serpilip gelişecek imkân bulamıyorlar, aslında Türkiye ekonomisini düze çıkarmak işten bile değil ama, musluğun başındakiler bu işten anlamıyorlar, aslında demokrasimiz Avrupa'ya parmak ısırttıracak düzeyde ama, adamlar hasetlerinden iftira atıyorlar...

Yalnız bir şey dikkatimi çekti. Bu hafta testteki soruların sayısı diğer haftalardakine oranla daha az kalmış, soruların uzunluğundan olsa gerek. Yaptığımı uzmanlık alanınıza bir saldırı olarak değerlendirmezseniz, bir soru da ben gönderiyorum. Eksiği elbirliğiyle kapatalım.

—Aslında bizim için kadınların en büyüğü odur. Prut Savaşı'nda Rus ordusunu cinsi cazibesi sayesinde hışmımızdan kurtarmıştı. Sayesinde en olmadık yerde bile ne kadar "erkek" millet olduğumuzu kanıtlamıştık. Bakalım Katerina'yı aslında bilebiliyor muyuz? Aslında o...

a- Lezbiyendi.

b- Transseksüeldi.

c- Kendisine zorla yaklaşmak isteyen bir subayın organını kesmişti.

d- St. Petersburg Bilimler Akademisi'ni kurmuştu.

(Yanıt: Aslında **d**)

Ferit Kıratlı/İZMİR

Okuyucu Mektupları için adres

Nokta Dergisi Okur Mektupları
Gelişim Yayınları
Levent / İSTANBUL

SATILIK

MINOLTA XD-7,
28-80 mm
ZOOM ile birlikte.

Tel: 169 66 80 (135)

Duvardibi Oto Elektrik ve Karbüratör Servisi

Sayın müşterilerimizin otolarına periyodik düzenle, itinalı olarak hizmet vermektedir.

Adnan Usta
Nuhkuyusu Cad.
Eski Ekmekçibaş Sok. No:2
Karacaahmet-ÜSKÜDAR
342 97 62

Nokta Haftalık Haber Dergisi

ABONE KOŞULLARI

Yurt içi
6 aylık: 54.000 TL.
1 yıllık: 105.000 TL.

Abone bedellerinin 128 139 no.'lu, Nokta Süreli Yayınlar A.Ş. posta çeki hesabına yatırılmasını rica ederiz.

Yurt dışı
(Yıllık-uçak postasıyla),
Avrupa ve Ortadoğu: 99. ABD $,
ABD ve Uzakdoğu: 145 ABD $,
Abone bedellerinin Yapı ve Kredi Bankası Nişantaşı Şubesi 615 147/6 no.'lu hesaba transferini rica ederiz.

Almanya abone müracaat:
(Yıllık-uçak postasıyla) 195 DM
Sete Gmbh Seiman Tengüz
Germanenweg 2
6057 Dietzenbach/Steinberg
Tel: 06074-33256
Postgiroamt Frankfurt/M
Konto Nr. 146433-605

Eksik sayılar için adres:
Kıodfarer Cadaesi No: 25
Cağaloğlu-İstanbul Tel: 527 74 64

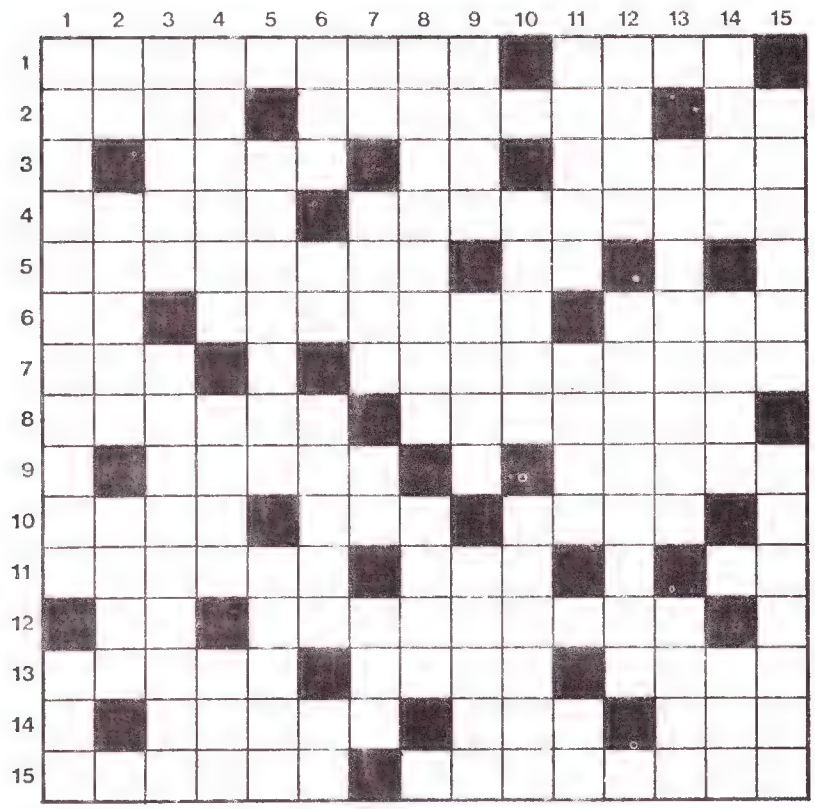

SOLDAN SAĞA: 1- 1862-1932 yılları arasında yaşamış, İstanbul Meclis-i Mebusan'ından Ankara TBMM'ye gelmiş ve dışişleri bakanı olmuş, 1921 Londra Konferansı'nda imzaladığı bazı anlaşmalar kabul edilmeyince istifa etmiş Türk siyaset adamı - Iri bir hıyar türü. **2-** Eski Türklerde çocukları koruyan tanrıça - Osmanlı devletinin kuruluşu sırasında önemli hizmetleri görülen ve Osman Bey'in kayınbabası olan Türk ahi şeyhi - İlaç. **3-** Omurları bir birine birleştiren ana madde - Bir soru sözü - Çeşitli bitkilerden elde edilen yumuşak bir reçine. **4-** Çok acıklı olay - Böbreküstü bezlerinin etkili bir maddesi. **5-** Yunan mitolojisinde, Oidipus'un, annesi İokaste ile bilmeden girdiği cinsel ilişkiden doğan kızı - Endonezya'nın plaka işareti. **6-** Çıplak vücut resmi - Mısır - Afrika'da bir ülke. **7-** Sınır nişanı - Bir çeşit antibiyotik. **8- Tutarık, sara** gibi adlar da verilen bir sinir hastalığı - Şeker hastalarının şeker yerine kullandığı, madenkömürü katranından elde edilen beyaz toz. **9-** Belirtiler - Giysi işlemek için kullanılan küçük ve parlak pul. **10-** Pakistan'ın resmi dili - İçine sulu şeyler koymaya yarayan kap - Murabba. **11-** Erimekte bulunan buzun sıcaklığı ile kaynar suyun buhar sıcaklığı arası seksene bölünerek derecelenmiş olan sıcakölçer Avustralya'da yaşayan bir cins devekuşu - Radyumun simgesi. **12-** İran'ın plaka işareti - 1814-1841 yılları arasında yaşamış, Rus romantik şairlerinin önde gelenlerinden olup özellikle **Zamanımızın Bir Kahramanı** adlı romanıyla tanınmış şair ve yazar. **13-** Kısır olan kadın ya da dişi hayvan - Zafer - Dikişte kullanılan pamuk ipliği. **14-** Boğa güreşi yapılan alan - Büyük Sahra'da kumullarla örtülü bölge - "Sarmış yine âfâkını bir ... -ı muannid" (Tevfik Fikret). **15-** Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun tanınmış bir romanı - Hastalık nedenlerini araştıran tıp dalı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- 1940 yılında doğmuş, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Bedri Rahmi Eyüboğlu Atölyesi'ni bitirmiş, ayrıca Salzburg Yaz Akademisi'ne devam etmiş, 1978 Sedat Simavi Vakfı Görsel Sanatlar Ödülü'nü kazanmış, lekeci bir anlayıştan gelişen resimlerinde yaşamın dramatikliğini özgün ve duyarlı bir üslupla yansıtmış günümüz Türk ressamı - **Cemal Gürsel**'in lakabı. **2-** Çare - Tıp dilinde idrar salgısının azalmasına verilen ad - Küçük tekne kaptanı. **3-** Çok zayıf - Güney Anadolu'daki konar göçer Türkmenler arasında göç kervanını yöneten genç kıza verilen ad. **4-** Karşılık beklemeden yapılan yardım - Bir çeşit iskambil oyunu - Seciye, karakter. **5-** 1893-1987 yılları arasında yaşayan ve XX. yüzyılın en ünlü müzikçilerinden biri sayılan **Andrés** önadlı İspanyol gitarcısı - **Süreyya** da denilen yıldız takımı. **6-** İçine başka bir sıvı karıştırılmamış içki - İlkel bir silah - Gevenden çıkarılan bir tür zamk - Başına geldiği sözcüğe olumsuz anlam katan bir önek. **7-** Peygamberleri **Hud**'u dinlemedikleri için Tanrı tarafından yok edilen kavim - Pozitif elektrot - Su - İskambilde bir kâğıt. **8-** Bir akarsu yatağının az eğimli koyak tabanlarında ve ova düzlüklerinde çizdiği "**S**" harfine benzeyen kıvrım - Yerleşim bölgesi. **9-** Avrupa'da büyük bir yarımada - Kalıç - Bir odanın tüm zeminini kaplayan bir tür halı. **10-** Uzun süre saklanabilen yiyeceklerin genel adı - Kore Savaşı sırasında VIII. Amerikan ordusunun yok olmaktan Türk birliğinin direnişi sayesinde kurtulduğu savaş. **11-** Herkesin gözü önünde yapılan - Ucu halkalı cıvata - Çin ve Japonya'da oynanan bir çeşit satranç. **12-** Bir şeyi parlatmak için kullanılan kimyasal bileşik - **Rocco Kardeşler, Yaşamak İçin, Ölesiye Sevmek** gibi filmleriyle tanınmış **Annie** önadlı Fransız kadın oyuncusu. **13-** Dondurulmuş meyve suyundan yapılan bir tür pelte - Oyunda ortaya konan parayı iki misline çıkarma. **14-** İskambillerle oynanan bir tür oyun - Torun sahibi kadın - Dudak boyası. **15-** Yakasız ve uzun kollu erkek gömleği - Ağlatı.

Hazırlayan: Sedat YAŞAYAN

Geçen haftanın çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	T	A	H	S	İ	N	Y	Ü	C	E	L	■	A	H	İ
2	A	N	G	O	L	A	■	S	U	B	A	S	M	A	N
3	Y	A	■	L	A	Z	A	■	N	■	S	U	A	R	E
4	Y	O	S	A	M	İ	Y	E	T	İ	K	■	L	A	K
5	A	K	A	K	■	R	O	T	A	T	İ	F	■	K	■
6	R	U	M	■	S	E	L	E	■	İ	N	■	Ş	İ	Ş
7	Y	A	S	A	K	■	İ	N	A	Y	E	T	■	R	A
8	A	L	A	M	U	T	■	E	L	A	■	A	S	İ	L
9	L	A	■	A	T	O	L	■	İ	T	N	A	P	■	Ş
10	A	L	A	■	E	R	İ	N	Ç	■	A	M	İ	N	E
11	Z	U	H	U	R	İ	■	E	■	U	T	■	N	E	P
12	■	M	U	Ş	■	K	U	M	A	■	A	P	O	Ş	İ
13	O	P	■	K	İ	■	L	■	B	İ	L	E	Z	İ	K
14	Y	U	S	U	F	Ş	A	H	İ	N	■	Y	A	D	■
15	A	R	E	N	A	■	K	O	R	Ç	A	K	■	E	N

AHMET TURHAN ALTINER

Diktatörlüğün onda dokuzu kaçmak

"Temeşvar kişi"nin sıcağında bırrrrrrrr... Diktatörlüğün de eski tadı kalmadı birader... Eskiden ne güzel yurtseverlik derdin, hizmet, sadakat, uhuvvet, disiplin, düzen, fedakârlık, birlik ve beraberlik derdin... Sıkışınca vatan, millet, Sakarya çekerdin... Üstelik bunların sadece sende bulunan özellikler olduğunu vurgulardın.. İnanmayanlara da bir güzel vurgulattırırdın...

Bütün bu sloganların arkasında gizli gizli malı götürür, sinsi sinsi kaçış planlarını çok önceden yapardın... Kaptıracak kadar güzel gelmiş ise, kendini bitmeyecek rüyada sanırdın... Şimdi öyle mi ya birader? Herkes önceden ne olacağını biliyor... Herkes kişi özgürlüklerini kesintiye uğratmanın fatura ve riskinin ne olacağını pat diye söyleyiveriyor... Nerdeeee eski diktatörlüklerin tadı testimize buyur ola bu kez de, artık diktatörlük taslamak yiğitlik ister birader...

1 Bundan böyle, diktatör heveslileri "TEMEŞVAR KIŞI"nı yani 1989'un Aralık ayında Romanya'da gerçekleşen halk hareketini ürpererek hatırlamayacaklar mı? Şimdi de Güney Kore eski diktatörü Chun Doo-Hwan yaptığı yolsuzlukların hesabını vermek üzere 31 Aralık 1989'da aralarında hanedanının da bulunduğu 48 kişiyle birlikte yargılanmaya başlayacakmış. 1988'de halkından gelen baskılar üzerine iktidardan çekilmiş olan eski diktatör Chun nereye sığınmışmış kestirebilecek misiniz?

a. Japonya'da bir Geisha evine
b. Kuzey Kore'ye
c. Bir Budist manastırına

2 Panama şapkasının altındaki tavşan diktatör Noriega, Büyük Reis Bush tarafından cezalandırılmakta... Size göre Noriega'nın sonu ne olabilir?

a. Papaz
b. ABD'de ömür boyu hapis
c. Küba'da cıgara sarıyor olabilir
d. Fiili bir şekilde öldürülmüş olabilir
e. Fiili-hukuki bir şekilde Panama cumhurbaşkanı olabilir

3 "Yandım çavuş, yandım senin elinden..." diye diye Çavuşesku'yu hem diktatörlüğünden hem de canından ettiler. Çavuşesku kaçabilirdi belki. Belki de kaçmak istememişti. Ona, "Kandili, kandili, kandili yar yar / Sallanma çavuş dön beri bak" dedirtip kaçmasını engelleyen neydi dersiniz?

a. Pekin'e kaçsa, Tienanmen Meydanı'nda kaynayıp eriyebilirdi
b. Tiran'a kaçmayı denese Arnavutluk'un şu sıralar arada kaynama politikasına ters düşebilecekti
c. Belki de Romenlerin meşhur Drakula mitosuna kapılıp, hiç ölmeyeceğini sanmıştı

4 Evita'nın ölüsü bile işe yarıyor... 1952'de kanserden ölünce, kocası Arjantin diktatörü Juan Peron onu mumyalattırmışmış. Peron 1955'te düşürülüp İspanya'ya postalanınca, Evita'nın mumyası da ortadan kaybolmuş. David Wallechinsky, Irving ve Amy Wallace'ın *The People's Almanac*'ına göre, 1971'de mumyanın Peron'un yanında olduğu söyleniyor. Peki, Juan Peron, Evita'nın mumyasıyla ne yapıyormuş?

a. Mumya *playback*'le "Don't cry for me, Argentina" şarkısını söylüyormuş
b. Kocası onu yemekte yanı başına oturtuyormuş.
c. *Evita* müzikalinde oynatmayı düşünüyormuş

5 Diktatörlerin vazgeçmedikleri özelliklerinden birincisi yurt dışına para kaçırmak... Kendileri de kaçmayı ta başında planlamış olmuyorlar mı? Bu sorudaki "ikili" yurt dışına yaklaşık 20 trilyon TL kaçırarak *Guinness Rekorlar Kitabı*'na geçtiler. Sonra da ABD'ye kaçtılar. Kim bunlar?

a. Papandreu ve Liani
b. Mussolini ve karısı Rachel
c. Juan Peron ve karısı Evita ve karısı Isabel
d. Ferdinand Edralin Marcos ve karısı Imelda

6 Aşağıdaki diktatörleri doğru yerlerine kaçırır mısınız? Diktatörler ve yer isimleri karışmış da... Örnek: **1 d.**

(Uganda diktatörü İdi Amin Libya'ya kaçmıştı.)

UÇTU UÇTU
KİM UÇTU?
NEREYE UÇTU?

1. Uganda diktatörü İdi Amin
2. Nikaragua diktatörü Somoza
3. Paraguay diktatörü Stroessner
4. Haiti diktatörü Duvalier
5. İran Şahı
6. Filipin diktatörü Marcos
7. Küba diktatörü Batista
8. Mısır Kralı Faruk
9. Kampuçya diktatörü Sihanuk

a. Brezilya
b. Portekiz
c. İtalya
d. Libya
e. Fransa
f. Çin
g. ABD
h. ABD
i. ABD

Yanıtlar: 1) **c,** 2) **Allah bilir,** 3) **?,** 4) **b,** 5) **d,** 6) **1d, 2g, 3a, 4e, 5i, 6h, 7b, 8c, 9f.**

Hüseyin oğlu, 951 doğumlu SAMİ MERT'in soyadı isteği üzerine "ZIBTAMİNT" olarak değiştirilmiştir...
Sağolun hakim bey...
1
SAMİ ZIBTAMİNT... SAMİ ZIBTAMİNT... Güzeel...
2
EVEET BU İŞTE HALLOLDU HANIM... BUNDAN SOORA SOYADIMIZ "ZIBTAMİNT... ZIBTAMİNTLER... BİLETİMİZE 15 MİLYAR ÇIKARSA, AKRABANIM DİYE KARŞIMA ÇIKACAK ADAMIN ALNINI KARIŞLARIM...
AMAAN... BİR BOK ÇIKSIN DA ÖNCE...
3
LATİF

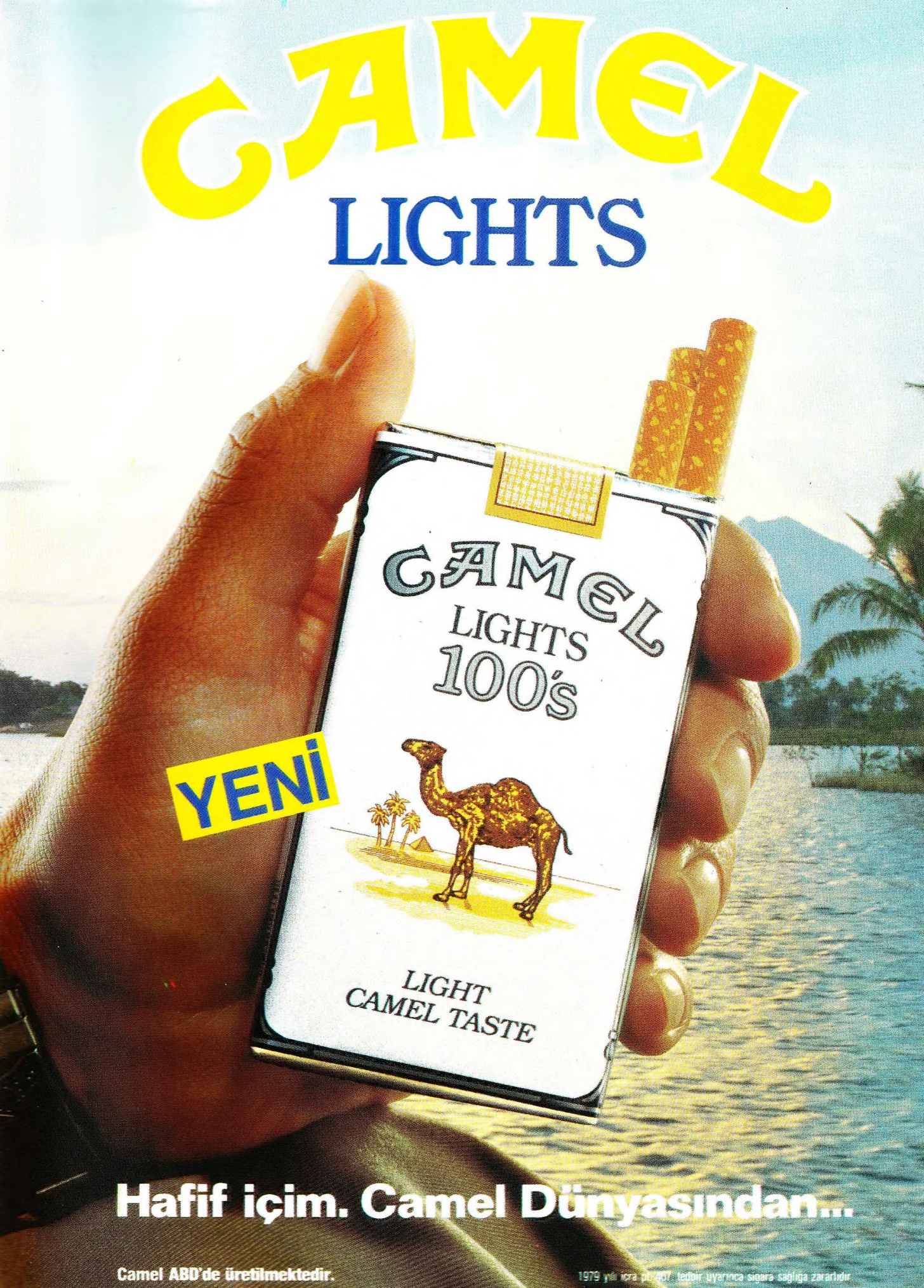
CAMEL
LIGHTS
CAMEL
LIGHTS
100's
YENİ
LIGHT
CAMEL TASTE
Hafif içim. Camel Dünyasından...
Camel ABD'de üretilmektedir.
1979 yılı icra programı tedbir uyarınca sigara sağlığa zararlıdır.

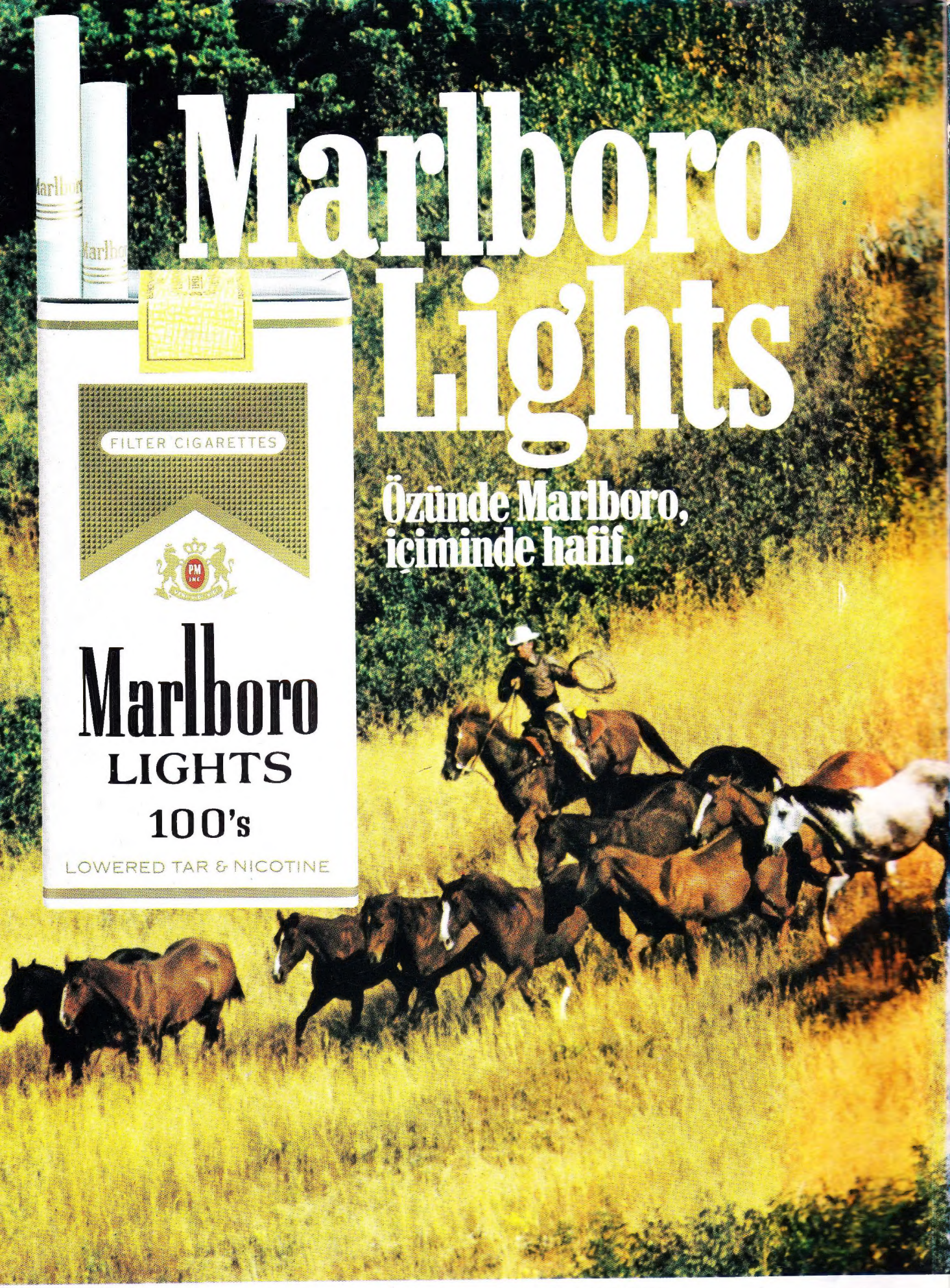

1979 YILI İCRA PL.467 TEDBİR UYARINCA SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR.